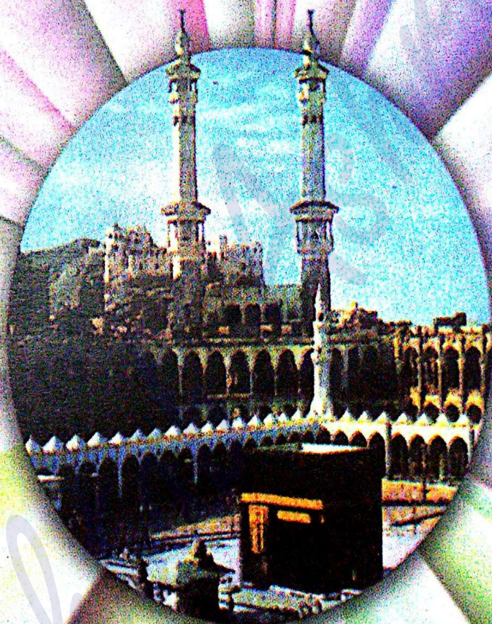
આઈને-એ નમાઝ

✿ મુઅલ્લિફ ✿

મૌલાના મુહમ્મદ આશિક ઈલાહી બુલંદ શેહરી

★ લિપ્યાંતર ★

(મૌલવી) સુલેમાન મજાદરી

પ્રકાશક

નુરાની કુતુબખાના

છાપી :- ૩૮૫૨૧૦

જિ. બનાસકાંઠા.

ઔર કાયમ કરો નમાઝ ઔર અદા કરો ઝકાત
ઔર રૂકૂઅ કરો રૂકૂઅ કરનેવાલોંકે સાથ.

તબ્લીગુસ્સલાત
યા'ની

આઈન–એ નમાઝ

જિસમેં

નમાઝકી શર્તે, ફરાઈઝ ઔર ઉસ્કે ફઝાઈલ ઔર મસાઈલ તફસીલકે સાથ આસાન ઝબાનમેં દર્જ કિયે ગએ હૈં. સાથ હી રોઝા, હજ, ઝકાતકે મસ્અલે ઔર ઝરૂરી બાતેં ભી ઈસમેં શામિલ કર દી ગઈ હૈં. યે કિતાબ તમામ મુસલમાનોં કે લિયે બહોત ફાઈદા દેનેવાલી હૈ.

● મુઅલ્લિફ ●
મૌલાના મુહમ્મદ આશિક ઈલાહી બુલંદ શેહરી
★ લિપ્યાંતર ★
(મૌલવી) સુલેમાન મજાદરી

પ્રકાશક
નુરાની કુતુબખાના
છાપી :– ૩૮૫૨૧૦
જિ. બનાસકાંઠા.

કિતાબ શાએઅ કરનેવાલેકી દરખ્વાસ્ત

ઈસ્લામકી ઝરૂરી મા'લૂમાત જિસે હર મુસલમાનકે ઝિમ્મે સીખના ઔર જાનના નિહાયત ઝરૂરી હૈ, ઔર જિસે ફરઝિયતકા દરજા હાસિલ હૈ, મસલન ઈમાનકી મા'લૂમાત ઉસ્કે બા'દ અરકાને ઈસ્લામ, નમાઝ, રોઝા, ઝકાત, હજ, ફિર નમાઝકે લિયે ઉસ્કે ફરાઈઝ ઔર ઉસ્કે મુતઅલ્લિક ઝરૂરી મા'લૂમાત ઝકાત ઔર ઉસ્કે સારે ઝરૂરી મસાઈલ રોઝા વગૈરહ.

અલ્હમ્દુલિલ્લાહ યે છોટીસી કિતાબમેં આપકો ઈમાનસે લેકર અરકાને ઈસ્લામ ઔર ઉસ્કે સારે ઝરૂરી મસાઈલકી મા'લૂમાત મિલ જાએગી. હર અમલમેં મસાઈલકા મા'લૂમ હોના બહોતહી ઝરૂરી હૈ. આદમી ઝિન્દગી ભર નમાઝ પઢતા હૈ, કોઈ ફર્ઝ છૂટ રહા હૈ તો બતાઈયે ઉસ્કી સારી નમાઝકા કયા હશ્ર હોગા? આપ અગર અપને બચ્ચોંકો રોઝાના ઈસ કિતાબમેંસે એક મસ્અલા બતા દેં, યા સિખા દેં તો ઈન્શા અલ્લાહ કાફી મા'લૂમાત દીનકી હાસિલ હો જાએગી.

આપ ખૂદ ઔર અપને બચ્ચોંકો યે કિતાબ ઝરૂર પઢાએં, યે મેરી ગુઝારિશ હૈ, ઔર તફસીલમેં અગર કોઈ મસ્અલાકી ઝરૂરત પેશ આએ તો આપ કિસી મુસ્તનદ આલિમે દીનસે મા'લૂમ કરેં.

મૌ. સુલેમાન મજાદરી

ફેહરિસ્તે

મઝમૂન	સફા

મઝમૂન	સફ્હા

મઝમૂન	સફા
✤ સૂરએ ફાતિહા	૬૩
✤ સૂરએ કાફિરૂન	૬૪
✤ સૂરએ ઈખ્લાસ	૬૬
✤ તશહહુદ	૬૭
✤ દુરૂદ શરીફ	૬૭
✤ દુઆએ માસૂરા	૬૮
✤ આયતુલ કુર્સી	૭૦
✤ કુછ કિરાઅતકે બારેમેં	૭૧
✤ સૂરએ ફલક	૭૨
✤ સૂરએ નાસ	૭૨
✤ મર્દ ઔર ઔરતકી નમાઝકા ફર્ક	૭૪
✤ વિત્રકી નમાઝ	૭૬
✤ દુઆએ કુનૂત	૭૬
✤ કસરકી નમાઝ ઔર મસાઈલ	૭૭
✤ જુમ્આકી નમાઝ	૭૯
✤ જમાઅતકા બયાન	૮૧
✤ બહોત ઝરૂરી મસ્અલા	૮૩
✤ મસ્જિદમેં કયા પઢે ?	૮૪
✤ મસ્જિદમેં દાખિલ હોનેકી દુઆ	૮૫
✤ મસ્જિદસે નિકલનેકી દુઆ	૮૫
✤ ઈમામતકે બારેમેં	૮૬
✤ સિજદએ તિલાવતકા બયાન	૮૭
✤ સિજદએ સહવકા બયાન	૮૯

મઝમૂન	સફા

મઝમૂન	સફા

દીબાચા

તરતીબે કિતાબકે મુતઅલ્લિક ઝરૂરી બાતેં

بسم الله الرحمن الرحيم

બિસ્મિલ્લા હિર્રહ્મા નિર્રહીમ.

અલ્હમ્દુ લિલ્લાહિ રઉફુર્રહીમ, અલ્ મજીદુલ્ હમીદ, અલ્ અઝીઝુલ્ અલીમ, સુબ્હાનહૂ મા અઅ્ઝમ શાનહૂ, હુવલ્ અહદુસ્સમદુલ્લઝી લમ્ યલિદ વલમ્ યૂલદ વલમ્ યકુલ્લહૂ કુફુવન અહદ. અશ્હદુ અન્નહૂ લા ઈલાહ ઈલ્લા હુવ વહ્દહૂ લા શરીક લહૂ વ અશ્હદુ અન્ન સય્યિદના વ સનદના મુહમ્મદન્ અબ્દુહૂ વ રસૂલુહૂ, અલ્લઝી ઉર્સિલ ઈલન્નાસિ કાફ્ફતમ્ બશીરંવ્વ નઝીરંવ્વ દાઈયન્ ઈલલ્લાહિ બિઈઝ્નિહિ વ સિરાજમ્ મુનીરા. સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વ અલા આલિહિ વ સહ્બિહી વ બારક વ સલ્લમ તસ્લીમન્ કસીરન્ કસીરા.

અમ્મા બા'દ! યે રિસાલા તબ્લીગુસ્સલાતકી તરતીબ ઔર તસ્વીદ એક સાહબકે તવજ્જોહ દિલાને પર શુરૂ' કી થી, ઔર શુરૂમેં બહોત ઝિયાદહ લિખનેકી નિય્યત ન થી, મગર જૂં જૂં કામ કરતા ગયા નમાઝકે મસાઈલ ઔર ઝરૂરિયાત ઝહનમેં આતે ચલે ગએ ઔર રિસાલા લંબા હોતા ગયા, મગર ફિર ભી યે રિસાલા ન બહોત બળી કિતાબ બન

ગયા હૈ ઔર ન નમાઝકી ઐસી જામેઅ ઔર મુકમ્મલ કિતાબ મુરત્તબ હો ગઈ હૈ જિસ્કે બા'દ કિસી કિતાબકી ઝરૂરત ન રહે ઔર જિસ્મેં તમામ મસાઈલ જમા' હો ગએ હોં, અલબત્તા ઈતની બાત ઝરૂર હૈ કે બાઝારમેં જો આમ તૌર પર નમાઝકી અધૂરી ઔર ગૈર મોઅતબર કિતાબેં મિલતી હૈં ઉનસે ઝિયાદહ યે કિતાબ જામેઅ ભી હૈ ઔર મુસ્તનદ ઔર મોઅતબર ભી, જિસ્મેં નમાઝકે ફઝાઈલ દર્જ કર દિયે ગએ હૈં ઔર મસાઈલ ભી. ઈસ રિસાલાકી તબ્લીગ ઔર ઈશાઅતકા જહાં યે મકસદ હૈ કે રોઝાનાકે પેશ આને વાલે ઝરૂરી મસાઈલ હર નમાઝીકે સામને મુખ્તસર તરીકા પર આ જાએં, વહાં યે મકસદ ભી હૈ કે દુનિયાદાર કિતાબેં બેચને વાલોંને જો નમાઝકી કિતાબેં તર ઔર ખુશ્ક મઝામીન ઔર બનાએ હુએ ફઝાઈલ ઔર ખૂદ તજવીઝ કિયે હુએ નવાફિલકે બયાનસે પુર કરકે રાઈજ કર દી હૈં ઉનસે બે નિયાઝીકી શકલ નિકલ આએ.

ઈસ મકસદકે પેશે નઝર ઝબાન સાદા ઔર સાફ ઔર સલીસ ઈખ્તિયાર કી હૈ, નવાફિલકા બયાન તફસીલસે લિખ દિયા હૈ, નીઝ કફન દફનકા તરીકા ભી લિખ દિયા હૈ, ઔર નમાઝકી નિય્યતેં ભી અરબી ઔર ઉર્દૂમેં લિખ દી હૈં તાકે રિવાજી કિતાબોંકી નિય્યતેં ભી યાદ કરનેકે લાલચમેં ખરીદકર ગલત મસાઈલ ઔર તરીકે નવાફિલકે લપેટસે બચ જાએં જો ઉન કિતાબોંમેં દર્જ હોતે હૈં.

આમ તૌર પર નિય્યત કરનેમેં સબ યે કેહતે હૈં કે મુંહ મેરા કા'બાકી તરફ મૈંને હર જગહ બજાએ મુંહકે લફ્ઝ

રૂખ લિખ દિયા હૈ, ક્યૂંકે કા'બાકી તરફ મુંહ હોના નમાઝકે સહીહ હોનેકે લિયે શર્ત નહી હૈ બલ્કે સીના કિબ્લાકી તરફ હોના ચાહિયે. લફ્ઝ રૂખકી ઉમૂમિયત સીના ઔર મુંહ દોનૂંકો જામેઅ હૈ, આમ લોગ ચૂંકે નિય્યતમેં કેહતે હૈં કે **મુંહ મેરા કા'બાકી તરફ,** ઈસ લિયે યે સમઝતે હૈં કે અગર નમાઝમેં કા'બાસે ચેહરા ફિર જાએ તો નમાઝ ટૂટ જાતી હૈ, હાલાંકે યે ગલત હૈ.

ઈસ રિસાલાકે મસાઈલ હનફી મઝહબકે મુતાબિક હૈં ઔર ફતવા ભી ઈનહી પર હૈ, જો આમ તૌર પર બેહિશ્તી ઝેવર ઔર બેહિશ્તી ગૌહરસે લિયે ગએ હૈં, જિસ્કી સૂરત યે હુઈ કે મુઝે ફુરસત ન મિલનેકી વજહસે બા'ઝ અહબાબસે નકલ કરા દિયે ઔર ફિર ખૂદ નઝરે સાની કરકે ઈબારતમેં જો રદ્દો બદલ યા કમી ઝિયાદતી ઝરૂરી સમઝી અપની તરફસે કર દી.

આખિરમેં ફાઈદાકે લિયે હજ ઔર રમઝાન ઔર ઝકાતકે મસાઈલ ઔર ફઝાઈલ ભી મુખ્તસર લિખ દિયે હૈં. ઈસ વજહસે યે રિસાલા ન સિર્ફ તબ્લીગુસ્સલાત બલ્કે તબ્લીગુલ અરકાન બન ગયા હૈ. હર નમાઝીકે પાસ ચાહે મુકતદી હો ચાહે ઈમામ હો ઈસ રિસાલાકા હોના બહોત ઝરૂરી હૈ, મસ્જિદોંમેં તા'લીમી હલ્કે બનાકર ઈસ્કો પઢેં ઔર સુનાએં મદ્રસોં ઔર સ્કૂલોંમેં નિસાબમેં દાખિલ કરેં તો અજરે અઝીમકે મુસ્તહિક હોં.

મુહમ્મદ આશિક ઈલાહી બુલંદ શહરી

સફર ૧૩૭૯ હિ. કલકત્તા

દીની તા'લીમકી ઝરૂરત

બિસ્મિલ્લા હિર્રહ્‌મા નિર્રહીમ.

નહ્‌મદુહૂ વ નુસલ્લી અલા રસૂલિહિલ્‌કરીમ.

અમ્મા બા'દ ! દીને ઈસ્લામ અલ્લાહ તઆલાકે ઉન હુકમોંકા નામ હૈ, જો ઉસને અપને હબીબે પાક નબીએ અરબ ઔર અજમ, ફખ્રે આલમ (સ.અ.વ.) ઔર અપની કિતાબ કુર્આન મજીદકે વાસ્તેસે હમ તક ભેજે હૈં. અલ્લાહકે યે હુકમ અકીદોંસે ભી મુતઅલ્લિક હૈં, ઔર ઈબાદતોંસે ભી, રહન સહનસે ભી, તિજારતસે ભી ઔર ખેતીસે ભી, ઝાહિરસેભી, ઔર બાતિનસે ભી, જિસ્મસે ભી, ઔર માલસે ભી. મતલબ યે કે ઈન્સાની ઝિન્દગીકા હર હિસ્સા, હર શો'બા અલ્લાહકે હુકમોંમેં જકળા હુવા હૈ.

સિર્ફ મુસલમાનકા બેટા હોનેસે કોઈ મુસલમાન નહી હો જાતા, ઉન હુકમોં ઔર મસ્અલોંકા જાનના હર શખ્સ પર ફર્ઝ હૈ જો અમીર ગરીબકે ફર્ક કે બગૈર સબકે લિયે બરાબર ઔર ઝરૂરી હૈં. જૈસે અકીદોંકા ઠીક હોના. ઔર નમાઝ, રોઝા, વુઝૂ, ગુસલ, હરામ, હલાલકા જાનના, ફિર અગર માલદાર હૈ તો ઝકાત ઔર હજકે મસ્અલે મા'લૂમ કરના ફર્ઝ હોગા. ઔરતોંકો ખાસ હુકમોંકા જાનના ઝરૂરી હોગા. તાજિરકો તિજારતકે હુકમ ઔર ખેતી કરનેવાલેકો ખેતીકે અહકામ સીખને ઝરૂરી હોંગે, ઈસી તરહ ઔરોં કે બારેમેં

ભી સોચા જા સકતા હે.

આજકલકે મુસલમાન અકસર નામકે મુસલમાન હૈં. ઈસ્લામકો ન ખૂદ સીખતે હૈં, ન અપની ઔલાદકો દીની તા'લીમ સિખાતે હૈં, હાલાંકે યે બહોત બળી કોતાહી હે. જબ ઈલ્મ ન હોગા તો અમલ કૈસે સહીહ હોંગે, ઔર અકીદે કૈસે ઠીક હોંગે. ફખરે આલમ નબીએ અકરમ (સ.અ.વ.) ને ઈર્શાદ ફરમાયા હે કે ઈલ્મ તલબ કરના હર મુસલમાન ઔરત ઔર મર્દ પર ફર્ઝ હે.

ઈસ ઝમાનાકે મુસલમાન અપની ઔલાદકી ગૈર દીની તા'લીમકો ફખ્ર સમઝતે હૈં, ઔર ઈસ્લામી તા'લીમકો ઐબ જાનતે હૈં, હાલાંકે ફખ્રે કાઈનાત હઝરત મુહમ્મદ મુસ્તફા (સ.અ.વ.) ને ઈર્શાદ ફરમાયા હે કે,

ઈલ્મ કેહલાનેકે લાઈક તીન ઈલ્મ હૈં. (૧) કુરઆની આયતોંકા ઈલ્મ, (૨) નબી (સ.અ.વ.) કી સુન્નતોંકા ઈલ્મ, (૩) દીની ફર્ઝોંકા ઈલ્મ, ઔર ઈન તીનકે અલાવા સબ ઝરૂરતસે ફાઝિલ હૈં.

દેખિયે, તીન ઈલ્મોંકો અસલી ઈલ્મ કરાર દિયા ઔર ઈનકે અલાવા દુનિયા ભરકે ઈલ્મોંકો ઈન્સાની ઝરૂરતસે ફાઝિલ બતલાયા, ઔર ઈસ્કી વજહ યે હે કે ઈન્સાનકી અસલ ઝરૂરત આખિરત હે, ઔર વહાં કામ આનેવાલે વોહી તીન ઈલ્મ હૈં જિનકા ઝિક્ર હદીસ શરીફમેં હુવા, ઔર ઈન તીન ઈલ્મોં કે અલાવા જિતને ઈલ્મ હૈં ચાહે ઉનસે કભી દુનિયાકી ઝરૂરતેં નિકલ જાતી હોં, મગર ચૂંકે ઉનસે આખિરતકી કામિયાબી નહી હો સકતી, ઈસ લિયે અસલ ઝરૂરતસે ફાઝિલ હૈં.

ઈસ કિતાબમેં હમને ઈસ્લામકે અરકાનકે મુતઅલ્લિક ઝરૂરી જાનકારિયાં ઔર મસ્અલે જમા' કિયે હૈં ઈસ્કો પઢિયે, સમઝિયે, મુસલમાનોંકો સુનાઈયે, સમઝાઈયે, અગર કોઈ બાત સમઝમેં ન આએ તો કિસી અચ્છે લાઈક મુસ્તનદ આલિમસે તહકીક કર લીજિયે.

અરકાને ઈસ્લામ

હઝરત અબ્દુલ્લાહ ઈબ્ને ઉમર (રદિ.) સે રિવાયત હૈ કે આં હઝરત (સ.અ.વ.) ને ઈર્શાદ ફરમાયા કે,

ઈસ્લામકી બુનિયાદ પાંચ ચીઝોં પર રખ્ખી ગઈ હૈ. (૧) યે ગવાહી દના કે અલ્લાહકે સિવા કોઈ મા'બૂદ નહી ઔર યે કે હઝરત મુહમ્મદ (સ.અ.વ.) અલ્લાહ કે બન્દે ઔર ઉસ્કે રસૂલ હૈં. (૨) નમાઝકા કાઈમ કરના. (૩) ઝકાત દેના. (૪) હજ કરના. (૫) રમઝાનકે રોઝે રખના.

ઈમાનકા બયાન

ઈસ હદીસે પાકમેં પાંચ ચીઝોંકો ઈસ્લામકી બુનિયાદ ફરમાયા હૈ. પેહલી ચીઝ ઈમાન હૈ, ઔર ઈમાનકા મતલબભી ઈસી હદીસે પાકમેં બતા દિયા હૈ. અલ્લાહ તઆલાકો સચ્ચા મા'બૂદ ઔર એક અકેલા યકીન કરે, ઔર હઝરત મુહમ્મદ મુસ્તફા (સ.અ.વ.) કો અલ્લાહ હી કા બંદા ઔર પયગમ્બર યકીનકે સાથ જાને ઔર સમઝે. કલિમા તય્યિબહ ઔર કલિમએ શહાદતમેં ઈસી ઈકરારકા એ'લાન હૈ. જબ આં

હઝરત (સ.અ.વ.) કો અલ્લાહકા રસૂલ માન લિયા તો ઉન્હોંને જિન જિન બાતોં પર યકીન કરનેકો બતાયા હૈ ઉન સબકા યકીન કરના ઝરૂરી હો ગયા.

કલિમએ તય્યિબહ

લા ઈલાહ ઈલ્લલ્લાહુ મુહમ્મદુર્રસૂલુલ્લાહ.

અલ્લાહકે સિવા કોઈ મા'બૂદ નહીં, મુહમ્મદ (સ.અ.વ.) અલ્લાહ કે રસૂલ હૈં.

કલિમએ શહાદત

અશ્હદુ અલ્લા ઈલાહ ઈલ્લલ્લાહુ વ અશ્હદુ અન્ન મુહમ્મદન અબ્દુહૂ વ રસૂલુહૂ.

મૈં ગવાહી દેતા હું કે અલ્લાહકે સિવા કોઈ મા'બૂદ નહીં, ઔર ગવાહી દેતા હું કે હઝરત મુહમ્મદ (સ.અ.વ.) અલ્લાહકે બન્દે ઔર ઉસ્કે રસૂલ હૈં.

ઈન દોનૂં કલિમોંકા મતલબ યેહી હૈ કે અલ્લાહ તઆલા સચ્ચા મા'બૂદ હૈ ઔર હઝરત મુહમ્મદ મુસ્તફા (સ.અ.વ.) ઉસ્કે સચ્ચે રસૂલ હૈં. ઉન્કે તરીકોં પર ચલના કામિયાબી ઔર નજાત હૈ. ઉન્હોંને જો અકીદે ઈર્શાદ ફરમાએ હૈં, ઉન અકીદોંકા માનના ફર્ઝ હૈ.

એક હદીસમેં હૈ કે એક આદમીને હઝરત મુહમ્મદ (સ.અ.વ.) સે અર્ઝ કિયા કે આપ મુઝે બતા દેં કે ઈમાન કયા હૈ? આપને જવાબમેં ફરમાયા,

ઈમાન યે હૈ કે તૂ ઈમાન લાવે અલ્લાહ પર ઔર ઉસ્કે ફરિશ્તોં પર ઔર ઉસ્કી કિતાબોં પર ઔર ઉસ્કે પૈગમ્બરોં પર ઔર આખિરતકે દિન પર ઔર અચ્છી બુરી તકદીર પર.

ઈમાને મુફસ્સલ

ઈમાને મુફસ્સલમેં ઈન્હીં બાતોંકા ઈસ તરહ ઈકરાર કરતે હૈં.

આમન્તુ બિલ્લાહિ વ મલાઈકતિહી વ કુતુબિહી વ રુસુલિહી વલ્યૌમિલ્ આખિરિ વલ્કદરિ ખૈરિહી વ શર્રિહી મિનલ્લાહિ તઆલા વલ્ બઅ્સિ બઅ્દલ્ મૌત.

મૈં ઈમાન લાયા અલ્લાહ પર ઔર ઉસ્કે ફરિશ્તોં પર ઔર ઉસ્કી કિતાબોં પર ઔર ઉસ્કે રસૂલોં પર ઔર આખિરતકે દિન પર ઔર ઈસ પર કે અચ્છી બુરી તકદીર અલ્લાહકી તરફસે હૈ, ઔર મૌતકે બા'દ ઝિન્દા હોને પર.

ઈમાને મુજમલમેં અલ્લાહકી તૌહીદકા ઈકરાર હૈ ઔર ઉસ્કે તમામ હુકમ અપને ઉપર જારી કરનેકા એ'લાન હૈ.

ઈમાને મુજમલ

આમન્તુ બિલ્લાહિ કમા હુવ બિઅસ્માઈહી વ સિફાતિહી વ કબિલ્તુ જમીઅ અહ્કામિહી.

મૈં ઈમાન લાયા અલ્લાહ પર જૈસા કે વો અપને નામોં ઔર સિફતોંકે સાથ હૈ ઔર મૈંને ઉસ્કે સબ હુકમ કબૂલ કિયે.

હઝરત મુહમ્મદ મુસ્તફા (સ.અ.વ.) ને જો કુછભી ફરમાયા ઔર બતાયા. સબ હક હૈ. ઉસ્કા માનના ઝરૂરી ઔર ફર્ઝ હૈ. આપને જો ગૈબકી બાતેં બતાઈ હૈં, જૈસે જન્નત ઔર દોઝખ કે હાલાત, કિયામતકે દિન કે વાકિઆત, કબ્રકા અઝાબ ઔર સવાબ, જિસ્માની મેઅરાજ શરીફકા હોના વગૈરહ વગૈરહ, સબ હક હૈ.

નમાઝ

નમાઝ ઈસ્લામકા દૂસરા રૂકન હૈ. ઈમાનકે બા'દ નમાઝ હીકા દરજા હૈ. કુરઆન શરીફમેં ઈર્શાદ હૈ.

નમાઝ કાઈમ કરો ઔર મુશ્રિકોં મેંસે ન બનો,

(સૂરએ : રૂમ)

ઔર સેંકળો જગહ કુરઆન શરીફમેં નમાઝકા ઝિકર હૈ, કહીં નમાઝ કાઈમ કરનેકા હુકમ હૈ, કહીં, નમાઝીયોંકી તા'રીફ હૈ, કહીં, નમાઝકો બુરી તરહ પઢનેકી બુરાઈ હૈ.

હદીસ શરીફમેં હૈ કે બેશક કિયામત કે દિન બન્દે કે આ'માલોંમેં સબસે પેહલે નમાઝકા હિસાબ હોગા. પસ અગર ઉસ્કી નમાઝ ઠીક નિકલી તો કામિયાબ ઔર બામુરાદ હોગા, ઔર અગર નમાઝ ખરાબ નિકલી તો નુકસાનમેં પળેગા ઔર કામિયાબીસે મેહરૂમ હોગા.

સાથ હી નબીએ કરીમ (સ.અ.વ.) ને યે ભી ફરમાયા હૈ કે પાંચ નમાઝેં અલ્લાહ તઆલાને ફર્ઝ કી હૈં. જિસને ઈન નમાઝોંકા વુઝૂ અચ્છી તરહ કિયા ઔર ઉનકો વકત પર પઢા

ઔર રૂકૂઅ સિજદહ પૂરી તરહ અદા કિયા, તો ઉસ્કે લિયે અલ્લાહ તઆલાકે ઝિમ્મે યે અહદ હૈ કે અલ્લાહ ઉસ્કો બખ્શ દેગા, ઔર જિસને ઐસા નહીં કિયા તો ઉસ્કે લિયે અલ્લાહ કે ઝિમ્મે કોઈ અહદ (બખશિશકા) નહીં ચાહે બખ્શે ચાહે અઝાબ દે. (મિશ્કાત શરીફ)

એક બાર હુઝૂરે અકરમ (સ.અ.વ.) સરદીકે ઝમાનેમેં આબાદીસે બાહિર તશરીફ લે ગએ, ઉસ વકત પેળ કે પત્તે ઝળ રહે થે. આપને એક પેળકી દો ટેહનિયાં પકળ લીં તો (ઔર ભી ઝિયાદા) પત્તે ઝળને લગે, વહીં આપકે એક ખાસ સહાબી હઝરત અબૂઝર (રદિ.) ભી થે આપને ઉન્કો આવાઝ દી કે અય અબૂઝર ઉન્હોંને જવાબ દિયા કે જી, મૈં હાઝિર હું. આપને ફરમાયા કે યકીન જાનો મુસલમાન બન્દા અલ્લાહકી રઝામન્દીકે લિયે નમાઝ પળ્હતા હે તો ઉસ્કે (છોટે) ગુનાહ ઈસી તરહ ઝળ જાતે હૈં. જૈસે યે પત્તે ઈસ પેળસે ઝળ રહે હૈં. (મિશ્કાત શરીફ)

એક બાર હુઝૂરે અકરમ (સ.અ.વ.) ને અપને સહાબિયોં (રદિ.) સે ફરમાયા કે બતાઓ અગર તુમમેંસે કિસીકે દરવાઝે પર નહર બેહ રહી હો. જિસમેં વો રોઝાના પાંચ બાર ગુસલ કરતા હો, કયા ઉસ્કે બદનકા મૈલ કુચેલ ઝરાસા ભી બાકી રહેગા? સહાબિયોંને અર્ઝ કિયા, ઝરા ભી બાકી ન રહેગા. આપ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા, યેહી પાંચ નમાઝોંકા હાલ હૈ. ઈનકે ઝરીએ અલ્લાહ તઆલા (છોટે) ગુનાહોંકો મિટા દેતે હૈં. (બુખારી શરીફ)

એક બાર હુઝૂર (સ.અ.વ.) ને નમાઝકા ઝિકર ફરમાતે

હુએ ઈર્શાદ ફરમાયા કે જિસને નમાઝકી પાબંદી કી, ઉસ્કે લિયે કિયામતકે દિન નમાઝ નૂર હોગી ઔર (ઉસ્કે ઈમાનકી) દલીલ હોગી ઔર (ઉસ્કી) નજાતકા સામાન હોગી, ઔર જિસને નમાઝકી પાબંદી ન કી, ઉસ્કે લિયે નમાઝ ન નૂર હોગી, ન ઉસ્કે ઈમાનકી દલીલ હોગી, ન નજાતકા સામાન હોગી, ઔર કિયામતકે દિન યે શખ્સ કારૂન ઔર ફિરઔન ઔર ઉસ્કે વઝીર હામાન ઔર મશહૂર મુશ્રિક ઉબય ઈબ્ને ખલ્ફ કે સાથ હોગા. (બયહકી)

બે વકત નમાઝ પઢના

હઝરત અનસ (રદિ.) સે રિવાયત હૈ કે અલ્લાહકે રસૂલ (સ.અ.વ.) ને ઈર્શાદ ફરમાયા કે યે મુનાફિકકી નમાઝ હૈ જો બૈઠે હુએ સૂરજકા ઈન્તિઝાર કરતા રેહતા હૈ, યહાં તક કે જબ સૂરજમેં પીલાપન આ જાતા હૈ ઔર સૂરજ શૈતાનકે દોનૂં સીંગોં કે દરમિયાન આ જાતા હૈ તો ખળે હોકર અસરકી નમાઝકે નામસે મુર્ઘકી તરહ ચાર ઠોંગે માર લેતા હૈ ઔર ઈન ઠોંગોંમેં જો હલ્કે સિજદોંકી સૂરતમેં મારી હૈ, બસ અલ્લાહકો ઝરા બહોત યાદ કરતા હૈ. (મુસ્લિમ શરીફ)

શૈતાનકે દોનૂં સીંગોં કે દરમિયાન હોનેકા મતલબ યે હૈ કે જબ સૂરજ નિકલતા હૈ યા ડૂબતા હૈ તો શૈતાન ઉસ્કે સામને ખળે હોકર અપને સીંગોંકો હિલાતા હૈ, જિસસે જગમગાહટ મેહસૂસ હોતી હૈ ઔર ઉસ્કી ઈબાદત કરનેવાલે ઉસે પૂજતે હૈં.

એક નમાઝકી કીમત

રસૂલે કરીમ (સ.અ.વ.) ફરમાયા કે જિસ્કી એક નમાઝ જાતી રહી, ઉસ્કા ઈતના બળા નુકસાન હુવા જૈસા કે ઘરકે લોગ ઔર માલ ઔર દૌલત સબ જાતા રહા.

(તરગીબ વ તરહીબ)

જો મર્દ ઔર ઔરત બચ્ચોંકી પરવરિશકે ખ્યાલમેં યા તિજારત યા મુલાઝિમતકે ધંધેમેં નમાઝ છોળ દેતે હૈં ઈન મુબારક હદીસોં પર ગૌર કરેં.

નમાઝકી ચોરી

એક બાર આં હઝરત સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમને ફરમાયા કે સબ લોગોંસે ઝિયાદા બળા ચોર વો હે જો અપની નમાઝમેં સે ચોરી કરતા હે. યે સુનકર સહાબિયોંને અર્ઝ કિયા કે અય અલ્લાહકે રસૂલ (સ.અ.વ.) ! નમાઝકી ચોરી કૈસી ? આપને ફરમાયા, નમાઝકી ચોરી યે હૈ કે ઉસ્કા રૂકૂઅ ઔર સિજદહ પૂરા અદા ન કરે. (મિશ્કાત શરીફ)

દીને ઈસ્લામમેં નમાઝકા મરતબા

આં હઝરત સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમને ફરમાયા હે, ઉસ્કા કોઈ દીન નહી જિસ્કી નમાઝ નહીં. નમાઝકા મરતબા દીને ઈસ્લામમેં વોહી હે જો સરકા મરતબા ઈન્સાનકે જિસ્મમેં હે. યા'ની જિસ તરહ કોઈ શખ્સ બગૈર સરકે ઝિન્દહ નહીં રેહ

સકતા, ઈસી તરહ નમાઝકે બગૈર આદમી ઠીક તરહ મુસલમાન નહીં હો સકતા. (તરગીબ વ તરહીબ)

બચ્ચોંકો નમાઝ પઢ઼ાના માં-બાપકે ઝિમ્મે હૈ.

આં હઝરત સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમને ફરમાયા કે અપની ઔલાદકો નમાઝકા હુકમ દો જબ કે સાત સાલકે હો જાએં, ઔર નમાઝ ન પઢ઼ને પર ઉનકો મારો જબ કે દસ સાલકે હો જાએં, ઔર દસ સાલકી ઉમ્ર હો જાને પર ઉન્કે બિસ્તર ભી અલગ કર દો. એકકો દૂસરેકે સાથ ન સુલાઓ. (અબૂ દાઉદ શરીફ)

ઝરૂરી તમ્બીહ

નમાઝમેં જો કુછ પઢ઼ા જાતા હૈ યા'ની અલ્હમ્દુ શરીફ ઔર દૂસરી સૂરત ઔર અત્તહિય્યાત ઔર દુઆએ કુનૂત વગૈરહ ઉસ્કો ખૂબ અચ્છી તરહ સહીહ કરકે યાદ કરના ઝ઼રૂરી હૈ, જિસે ઠીક યાદ હો ઉસે સુના દો. હરફોંકી અદાએગી કે ફર્કકો ખૂબ મેહનત કરકે ઠીક કર લો, ઔર ખૂબ દિલ લગાકર અચ્છીસે અચ્છી નમાઝ પઢ઼ા કરો.

નમાઝ સહીહ હોનેકે લિયે બહોતસી શર્તે ઔર ઝરૂરી ચીઝેં હૈં. એક શર્ત નમાઝ સહીહ હોનેકે લિયે યે હૈ કે નમાઝી આદમી નજાસતે હકીકી ઔર નજાસતે હુકમીસે પાક હો. ઈસ લિયે અબ તહારત ઔર નજાસતકા બયાન શુરૂ' કરતે હૈં.

તહારત ઔર નજાસતકા બયાન

તહારત યા'ની પાકીકા દીને ઈસ્લામમેં બળા મરતબા હે. કુરઆન શરીફ્મેં ઈર્શાદ હે.

બિલા શુબા અલ્લાહ દોસ્ત રખતા હે બહોત તૌબા કરનેવાલોંકો ઔર દોસ્ત રખતા હે ખૂબ પાક રેહનેવાલોંકો.

ઔર હદીસ શરીફ્મેં હે.

પાકીઝગી ઈમાનકા હિસ્સા હે ઔર હદીસ શરીફ્મેં યે ભી હે કે કોઈ નમાઝ બગૈર પાકી કે કબૂલ નહીં હોતી, ઔર કોઈ સદકા હરામ માલસે કબૂલ નહીં હોતા. (મુસ્લિમ)

નજાસત દૂર કરનેકો તહારત કેહતે હૈં. નજાસતકી દો કિસ્મેં હૈં.

નજાસતે હુકમી ઔર ઉસ્કી દો કિસ્મેં

નજાસતે હુકમી ઉસે કેહતે હૈં જો ઝાહિરી તૌર પર દેખનેમેં ન આએ, લેકિન શરીઅતકા હુકમ હોનેકી વજહસે નાપાકી માનકર પાકી હાસિલ કરના ફ્ર્ઝ હોતા હે ઈસ્કી દો કિસ્મેં હૈં.

(ક) **હદસે અકબર** – યા'ની ગુસલ ફ્ર્ઝ હોના.

(ખ) **હદસે અસગર** – યા'ની વુઝૂ ફ્ર્ઝ હોના.

નમાઝ દુરૂસ્ત હોને કે લિયે હદસે અકબર ઔર હદસે અસગર દોનૂંસે પાક હોના ફ્ર્ઝ હે.

નજાસતે હકીકી ઔર ઉસ્કી દો કિસ્મેં

નજાસતે હકીકી વો હૈ જો દેખનેમેં આતી હૈં, ઔર શરીઅતને ઉસ્કો નાપાક કરાર દિયા હૈ. ઔર ઐસી ચીઝોંકો આમ તૌરસે ઈન્સાન ભી નાપાક ઔર ગંદી સમઝતે હૈં, જૈસે પેશાબ, પાખાના, મની ઔર મઝી વગૈરહ. નજાસતે હકીકી કી ભી દો કિસ્મેં હૈં, નજાસતે ગલીઝા, નજાસતે ખફીફા.

૧.નજાસતે ગલીઝા :– ખૂન ઔર આદમીકા પાખાના પેશાબ, મની, શરાબ, કુત્તે, બિલ્લીકા પાખાના, સુવ્વરકે જિસ્મકા હર હિસ્સા, યહાં તક કે ઉસ્કે બાલભી ઔર ઘોળે, ગધે, ખચ્ચરકી લીદ, ગાય, બેલ, ભેંસકા ગોબર, ભેળકી મેંગની, મુર્ઘ, બતખ, મુર્ગાબીકી બીટ, ગધે ખચ્ચર ઔર તમામ હરામ જાનવરોંકા પેશાબ, યે સબ ચીઝે નજાસતે ગલીઝા હૈં, ઔર છોટે દૂધ પીતે બચ્ચોંકા પેશાબ ભી નજાસતે ગલીઝા હૈ.

૨. નજાસતે ખફીફા ઔર મસાઈલ

મસ્અલે :– હરામ પરિન્દોંકી બીટ ઔર હલાલ ચોપાયોં જૈસે બકરી, ગાય, ભેંસ, બૈલ, ઊંટ ઔર ઘોળેકા પેશાબ નજાસતે ખફીફા હૈં.

મસ્અલા :– મુરઘી, બતખ ઔર મુર્ગાબીકિ અલાવા હલાલ પરિન્દોંકી બીટ પાક હૈ, જૈસે કબૂતર, ગારચ્યા યા'ની ચિળિયા વગૈરહ

મસ્અલા :– મછલીકા ખૂન નજિસ (નાપાક) નહીં. અગર કપળે યા બદનમેં લગ જાએ, ચાહે જિતના હો, બગૈર

ધોએ નમાઝ હો જાએગી. મખ્ખી, ખટમલ, મચ્છરકા ખૂનભી નાપાક નહીં.

મસ્અલા :– હલાલ જાનવરકો શરીઅતકે મુતાબિલ ઝબહ કરનેકે બા'દ જબ ઉસ્કા ખૂન બેહકર નિકલ જાતા હૈ તો બોટિયોં પર થોળા બહોત જો ખૂન લગા રેહ જાતા હૈ વો ભી પાક હૈ.

મસ્અલા :– નજાસતે ગલીઝામેંસે અગર પતલી ઔર બેહનેવાલી ચીઝ કપળે યા બદનમેં લગ જાએ, તો અગર ફૈલાવમેં રૂપિયેકે બરાબર હો યા ઉસ્સે કમ હો તો મઆફ હૈ. ઉસ્કે ધોએ બગૈર અગર નમાઝ પળહ લે તો નમાઝ હો જાએગી, લેકિન ન ધોના ઔર ઈસી તરહ નમાઝ પળહતે રેહના મકરૂહ હૈ. અગર રૂપિયેસે ઝિયાદહ હો તો વો મઆફ નહીં, ઉસે ધોએ બગૈર નમાઝ ન હોગી. અગર નજાસતે ગલીઝામેંસે ગાળહી ચીઝ લગ જાવે, જૈસે પાખાના ઔર મુરઘી વગૈરહકી બીટ, તો અગર વઝનમેં સાળે ચાર માશા યા ઉસ્સે કમ હો તો બગૈર ધોએ દુરૂસ્ત હૈ, ઔર અગર ઉસ્સે ઝિયાદહ લગ જાએ તો બગૈર ધોએ નમાઝ દુરૂસ્ત નહીં.

મસ્અલા :– અગર નજાસતે ખફીફા કપળે યા બદનમેં લગ જાએ તો જિસ હિસ્સેમેં હૈ, અગર ઉસ્કે ચોથાઈસે કમ હો તો બગૈર ધોએ નમાઝ હો જાએગી, ઔર અગર પૂરા ચોથાઈ યા ઉસ્સે ઝિયાદહ ભર ગયા હો તો મઆફ નહીં, અગર આસ્તીનમેં લગી હૈ તો આસ્તીનકી ચોથાઈસે કમ હો, અગર કલીમેં લગી હૈ તો ઉસ્કી ચોથાઈસે કમ હો, તબ નમાઝ દુરૂસ્ત હોગી. ઈસી તરહ અગર નજાસતે ખફીફા

હાથમેં લગી હો તો અગર ચોથાઈ હાથસે કમમેં લગી હો તો મઆફ હૈ, ઈસી તરહ અગર ટાંગમેં લગ જાએ તો ઉસ્કી ચોથાઈસે કમ હો તબ મઆફ હૈ.

મસ્અલા :– થોળા પાની જો બેહતા હુવા નહીં હૈ ઔર દેહ દર દેહ (દસ–દસ હાથ લંબા, ચોળા) સે કમ હૈ તો નાપાકી લગનેસે નાપાક હો જાતા હૈ, અગર પાનીમેં નજાસતે ગલીઝા ગિર જાએ તો વો પાની ભી નજાસતે ગલીઝા હો જાતા હૈ, અગર નજાસતે ખફીફા ગિર જાએ તો નજાસતે ખફીફા હો જાતા હૈ.

પાક કરનેકા તરીકા

નજાસત અગર કપળે યા બદનમેં લગ જાએ, ચાહે ગાળ્હી નજાસત હો જૈસે પાખાના, ચાહે પતલી બેહનેવાલી નજાસત હો જૈસે પેશાબ ઔર નાપાક પાની, બહરહાલ ધોનેસે પાક હો જાતા હૈ.

મસ્અલા :–અગર દલદાર નજાસત લગ જાવે, જૈસે પાખાના, ખૂન તો ઈતના ધોએ કે નજાસત છૂટ જાએ ઔર ધબ્બા જાતા રહે, ચાહે જિતની બારમેં છૂટે. જબ નજાસત છૂટ જાએગી તબ કપળા પાક હો જાએગા. ઔર અગર બદનમેં લગ ગઈ હો તો ઉસ્કા ભી યેહી હુકમ હૈ. હાં, અગર પેહલીહી બારમેં નજાસત છૂટકર દૂર હો ગઈ તો દોબારહ ઔર ધોએ, ઔર એગર દો મરતબામેં છૂટી તો એક મરતબા ઔર ધોએ. ગરઝ યે કે તીન બાર પૂરા કર લેના બેહતર હૈ.

મસ્અલા :–અગર કઈ બાર ધોને ઔર નજાસતકે છૂટ

જાને પર ભી બદબૂ નહીં ગઈ કુછ ધબ્બા રેહ ગયા, તબભી કપળા પાક હો ગયા. સાબુન વગૈરહ લગાકર ધબ્બા છુળાના ઔર બદબૂ દૂર કરના ઝરૂરી નહીં.

મસ્અલા :— અગર પેશાબ જૈસી કોઈ નજાસત લગ ગઈ જો દલદાર યા'ની જિસ્મવાલી નહીં હૈ તો તીન બાર ધોએ ઔર હર બાર નિચોળે, ઔર તીસરી બાર અપની તાકત ભર ખૂબ ઝોરસે નિચોળે તબ પાક હોગા.

મસ્અલા :— અગર નજાસત ઐસી ચીઝમેં લગી હૈ, જિસકો નિચોળા નહીં જા સકતા, જૈસે લિહાફ, તોશક, ચટાઈ વગૈરહ તો ઉસ્કે પાક કરનેકા તરીકા યે હૈ કે એક બાર ધોકર ઠહેર જાવે, જબ પાની ટપકના બંદ હો તો ફિર ધોએ, ઈસી તરહ તીન બાર ધોએ તો વો ચીઝ પાક હો જાએગી.

મસ્અલા :—જૂતે ઔર ચમળેકે મોઝેમેં અગર દલદાર નજાસત લગકર સૂખ જાએ, જૈસે ગોબર, પાખાના, ખૂન વગૈરહ તો ઝમીન પર ખૂબ ઘિસકર નજાસત છુળા ડાલનેસે પાક હો જાતા હૈ. ઐસે હી ખુરચ ડાલનેસેભી પાક હો જાતા હૈ. ઔર અગર સૂખી ન હો તો ભી અગર ઈતના રગળ ડાલે ઔર ઘિસ દેવે કે નજાસતકા નામો નિશાન બાકી ન રહે તો પાક હો જાએગા.

મસ્અલા :—ઔર અગર પેશાબકી તરહકી નજાસત જૂતેમેં યા ચમળેકે મોઝેમેં લગ ગઈ જો દલદાર નહીં હૈ તો ધોએ બગૈર પાક ન હોગા.

મસ્અલા :—આઈનાકા શીશા ઔર છુરી-ચાકૂ, ચાંદી, સોનેકે ઝેવર, તાંબે, લોહે, ગિલટ, શીશે વગૈરહકી ચીઝેં

અગર નજિસ (નાપાક) હો જાવે તો ખૂબ પૂંછ ડાલને ઔર રગળ દેને યા મિટ્ટીસે માંઝ ડાલનેસે પાક હો જાતી હૈં, લેકિન અગર નકશી ચીઝેં હોં જિનમેં ફૂલ-પત્તીકે ગળ્હે હોં તો બગૈર ધોએ પાક ન હોગી.

મસ્અલા :– ઝમીન પર નજાસત પળ ગઈ ફિર ઐસી સૂખ ગઈ કે નજાસતકા નિશાન બિલકુલ જાતા રહા, ન તો નજાસતકા ધબ્બા હે ન બદબૂ આતી હૈ તો ઈસ તરહ સૂખ જાનેસે ઝમીન પાક હો જાતી હૈ, લેકિન ઐસી ઝમીન પર તયમ્મુમ કરના દુરૂસ્ત નહીં. હાં નમાઝ પળ્હના દુરૂસ્ત હૈ. જો ઈંટ યા પત્થર ચુના યા ગારેસે ઝમીનમેં ખૂબ જમા દિયા ગયા હો ઉનકા ભી યેહી હુકમ હે કે સૂખ જાને ઔર નજાસતકા નિશાન ન રેહનેસે પાક હો જાએગા.

મસ્અલા :– જો ઈંટ ઝમીન પર સિર્ફ બિછા દી ગઈ હે, ચુના યા ગારેસે ઉનકી જોળાઈ નહી કી ગઈ હે, વો સૂખનેસે પાક ન હોગી ઉનકો ધોના હોગા.

મસ્અલા :– નજિસ (નાપાક) ચાકુ, છુરી યા મિટ્ટી-તાંબે વગૈરહકે બરતન અગર દહકતી આગમેં ડાલ દિયે જાએં તો ભી પાક હો જાતે હૈં.

મસ્અલા :– નજિસ (નાપાક) મિટ્ટીસે જો બરતન કુમ્હારને બનાએ તો જબ તક વો કચ્ચે હૈં નાપાક હૈં, જબ પકા લિયે ગએ તો પાક હો જાતે હૈં.

મસ્અલા :– શહદ યા શીરા યા ઘી યા તેલ નાપાક હો ગયા તો જિતના તેલ વગૈરહ હો ઉતના યા ઉસ્સે ઝિયાદહ પાની ડાલકર પકાવે, જબ પાની જલ જાએ તો ફિર પાની

ડાલકર જલાવે, ઈસી તરહ તીન બાર કરનેસે પાક હો જાએગા, યા યૂં કરો કે જિતના ઘી યા તેલ હો ઉતના હી પાની ડાલકર હિલાઓ. જબ વો પાનીકે ઉપર આ જાએ તો કિસી તરહ ઉઠા લો. ઈસી તરહ તીન બાર પાની મિલાકર ઉઠાઓ તો પાક હો જાએગા.

મસ્અલા :– રૂમાલી ગ્રીલી હો તો હવા નિકલનેસે કપળા નજિસ (નાપાક) નહીં હોતા.

ઈસ્તિન્જેકા બયાન

પાખાના ઔર પેશાબકે બા'દ જો નાપાકી બદનમેં લગી રહે ઉસ્કે દૂર કરનેકો ઈસ્તિન્જા કેહતે હૈં. પેશાબ કરનેકે બા'દ મિટ્ટીકે પાક ઢેલે યા પત્થરસે પેશાબકે કતરોંકો સુખા લિયા જાએ ફ્રિર પાનીસે ધોયા જાએ. પાખાનેકે બા'દ મિટ્ટી યા પત્થરકે તીન યા પાંચ યા સાત ઢેલોંસે પાખાનાકી જગહકો સાફ઼ કરે ફ્રિર પાનીસે ધોએ. જબ પાખાના જાનેકા ઈરાદા હો તો **બિસ્મિલ્લાહ** કેહકર યે પળ્હે.

અઊઝુબિલ્લાહિ મિનલ્ ખુબુસિ વલ્ખબાઈસ

'મૈં અલ્લાહકી પનાહ લેતા હૂં નર ઔર માદા શૈતાનોંસે.' (મિશ્કાત)

ઉસ્કે બા'દ બાયાં પાંવ બૈતુલખલામેં રખ્ખે. ઔર ઈસ તરહ બૈઠે કે ન કિબ્લાકી તરફ઼ મુંહ હો ઔર ન પીઠ હો. બાએં પાંવ પર બોઝ દેકર બૈઠે, અપની શરમગાહ ઔર નજાસતકી તરફ઼ ન દેખે ઔર ફ઼ારિગ હોકર બાએં હાથસે ઈસ્તિન્જા કરે, ફ્રિર બૈતુલખલાસે અવ્વલ દાહના પાંવ બાહિર નિકાલે ફ્રિર

આયાં, ઔર બાહિર આનેકે બા'દ ગુફરા-ન-ક (અય અલ્લાહ! મૈં તુઝસે મગફિરતકા સવાલ કરતા હૂં કહે ફિર યે પઢે):

અલ્હમ્દુ લિલ્લાહિલ્લઝી અઝ્હબ અન્નિલ્ અઝા વ આફાની

સબ તા'રીફ અલ્લાહહી કે લિયે હૈ, જિસને મુઝસે દૂર કર દિયા ગંદગીકો ઔર મુઝે આરામ દિયા.

મસ્અલા :–દાહને હાથસે ઈસ્તિન્જા કરના. પાખાના કરતે વકત કિબ્લાકી તરફ પીઠ યા મુંહ કરના. હડ્ડીસે ઈસ્તિન્જા કરના મના' હૈ.

મસ્અલા :– સૂરાખમેં પેશાબ કરના, તાલાબ ઔર તાલાબકે ઘાટ પર યા સાયામેં જહાં લોગ ઉઠતે બૈઠતે હોં, પેશાબ યા પાખાના કરના ભી મના' હૈ.

મસ્અલા :–જિસ ચીઝકો આદમી યા જાનવર ખાતે હોં ઉસ્સે ઈસ્તિન્જા ન કરે.

મસ્અલા :–પાખાના, પેશાબ કરતે વકત બાત કરના મના' હૈ.

કુવેં કા બયાન

કુવેંમેં અગર નજાસતે ગલીઝા યા ખફીફા ગિર જાએ યા કોઈ ખૂનવાલા જાનવર ગિરકર મર જાએ યા ઐસા જાનવર ગિર જાએ જિસ્કા ઝૂટા નાપાક હૈ તો કુવાં નાપાક હો જાએગા. અગર આદમી યા બકરી યા ઈનસે બળા કોઈ જાનવર કુવેંમેં ગિરકર મર જાએ યા બેહતે ખૂનવાલા કોઈ

જાનવર કુવેંમેં મર જાએ ઔર ફૂલ જાએ યા ફટ જાએ, અગરચે છોટા જાનવર હો જૈસે ચૂહા હો. યા કુત્તા-બિલ્લી, આદમી, ગાય, બકરી કુવેંમેં પેશાબ કર દે તો ઈન તમામ શકલોંમેં તમામ પાની નિકાલા જાએ, તમામ પાની નિકાલનેકા યે મતલબ હૈ કે ઈતના પાની નિકાલે કે પાની ટૂટ જાએ ઔર આધા ડોલભી ન ભરે.

મસ્અલા :- કબૂતર, બિલ્લી, મુરઘી યા ઈતના હી બળા કોઈ જાનવર કુવેંમેં ગિરકર મર ગયા, લેકિન ફૂલા ફટા નહીં તો ચાલીસ ડોલ પાની નિકાલા જાએ, ઔર સાઠ ડોલ નિકાલ દે તો બેહતર હૈ.

મસ્અલા :- ઔર અગર ચૂહા યા ચિળિયા યા ઈતનાહી બળા કોઈ જાનવર કુવેંમેં ગિરકર મર જાએ તો બીસ ડોલ પાની નિકાલા જાએ, અગર તીસ ડોલ નિકાલ દેં તો બેહતર હૈ. યે ઈસ શકલમેં હૈ જબ કે વો ફૂલા ફટા ન હો. અગર ફૂલ ગયા હો યા ફટ ગયા હો તો તમામ પાની નિકાલા જાએગા.

તમ્બીહ :- જિતના પાની નિકાલના હો પેહલે નજાસતકો નિકાલ લે, અગર નજાસત નિકાલનેસે પેહલે પાની નિકાલ દિયા તો કુવા પાક નહીં હુવા.

ફાઈદા :-જિસ કુવેંમેં જો ડોલ પળા રેહતા હૈ ઉસીકે હિસાબસે ગિનતી કી જાએ, ઔર જિતના પાની નિકાલના ઝરૂરી હો ઉસ્સે નિકાલનેસે કુવા, ડોલ, રસ્સી સબ પાક હો જાએંગે.

ઝૂટેકા બયાન

હર આદમીકા ઝૂટા પાક હે, ચાહે મર્દ હો યા ઔરત, ચાહે મુસલમાન હો યા કાફિર, ચાહે હૈઝ ઔર નિફાસવાલી ઔરત હો, ચાહે મર્દ ઔર ઔરત હો જિસ પર ગુસલ ફર્ઝ હો. ઈસી તરહ ઈન સબકા પસીના ભી પાક હે. હાં અગર મુંહમેં કોઈ ઝાહિરી નજાસત, જૈસે ખૂન યા શરાબ લગી હો તો જબ તક યે ચીઝેં કુલ્લી કરકે પાક કરને યા થૂકસે સાફ કરનેસે ખત્મ ન હો જાએ ઉસ વકત તક ઝૂટા પાક ન હોગા.

મસ્અલા :– કુત્તા, સુવ્વર, શેર, બંદર, ભેળિયા, ગીદડ ઔર જિતને ચીળ ફાળકર ખાનેવાલે જાનવર હૈં ઉન સબકા ઝૂટા નાપાક હે.

મસ્અલા :– બિલ્લી ઔર ચૂહેકા ઝૂટા પાક તો હે, લેકિન મકરૂહ હે. હાં અગર બિલ્લીને ચૂહા ખાયા ઔર ફૌરન આકર બરતનમેં મુંહ ડાલ દિયા તો નાપાક હો જાએગા. ઔર અગર થોળી દેર ઠહેરકર ઝબાનસે મુંહ ચાટકર બરતનમેં ડાલ દિયા તો નાપાક નહીં હોગા, બલ્કે મકરૂહ હી રહેગા.

મસ્અલા :– ખુલી હુઈ મુરઘી જો ઈધર ઉધર ફિરતી હે ઔર હર તરહકી પાક ઔર નાપાક ચીઝેં ખાતી હે ઉસ્કા ઝૂટા મકરૂહ હે, બ–શર્તે કે ઉસ્કી ચોંચ પર નાપાકીકા યકીન ન હો. ઔર અગર ઉસ્કી ચોંચકે નાપાક હોનેકા યકીન હો તો ચોંચ ડાલનેસે પાની, સાલન વગૈરહ નાપાક હો જાએગા, ઔર જો મુરઘી બંદ રેહતી હો ઉસ્કા ઝૂટા મકરૂહ ભી નહીં બિલા કરાહત પાક હે.

મસ્અલા :– શિકાર કરનેવાલે પરિન્દે જૈસે શિકરા, બાઝ વગૈરહ ઈનકા ઝૂટા ભી મકરૂહ હૈ, લેકિન ઈનમેંસે જો પાલતૂ હો ઔર બંદ રેહતા હો. મુરદાર ન ખાતા હો ઔર ઉસ્કી ચોંચમેં નાપાકી ન હોનેકા યકીન હો તો ઉસ્કા ઝૂટા પાક હે.

મસ્અલા :– અગર કહીં ગધે યા ખચ્ચરકા ઝૂટા પાની મિલે ઔર ઉસ્કે સિવા પાક પાની ન હો તો ઐસી હાલતમેં વુઝૂ ઔર તયમ્મુમ દોનૂં કરે.

મસ્અલા :–જિન જાનવરોંકા ઝૂટા પાક હે ઉસ્કા પસીના ભી પાક હે, ઔર જિનકા ઝૂટા નજિસ (નાપાક) હે ઉનકા પસીના ભી નજિસ (નાપાક) હે ઔર જિનકા ઝૂટા મકરૂહ હે ઉનકા પસીના ભી મકરૂહ હે.

પાનીકા બયાન

આસમાનસે બરસે હુએ પાની ઔર નદી નાલે, ચશ્મે ઔર કુવેં ઔર તાલાબ ઔર દરિયાઓંકે પાનીસે વુઝૂ ઔર ગુસલ કરના દુરૂસ્ત હે, ચાહે પાની મીઠા હો યા ખારા હો.

મસ્અલા :– કિસી કુવેં વગૈરહમેં પેળકે પત્તે વગૈરહ ગિર પળેં ઔર પાનીમેં બદબૂ આને લગે ઔર રંગ ઔર મઝા ભી બદલ ગયા તો ભી ઉસ્સે વુઝૂ દુરૂસ્ત હે, જબ તક કે પાની ઈસી તરહ પતલા બાકી રહે.

મસ્અલા :–જિસ પાનીમેં નજાસત ગિર જાએ ઉસ્સે વુઝૂ ગુસલ કુછ દુરૂસ્ત નહીં, ચાહે વો નજાસત થોળી હો યા

બહોત હો. હાં બેહતા હુવા પાની હો તો વો નજાસતકે ગિરનેસે નાપાક નહીં હોતા, જબ તક કે ઉસ્કે રંગ યા મઝે યા બૂ મેં ફર્ક ન આએ. જબ નજાસતકી વજહસે રંગ યા મઝા બદલ ગયા યા બૂ આને લગી તો બેહતા હુવા પાની ભી નાપાક હો જાએગા, ઈસ્સે વુઝૂ ઔર ગુસ્લ દુરૂસ્ત ન હોગા. ઔર જો પાની ઘાસકે તિનકે, પત્તે વગૈરહકો બહાકર લે જાએ તો વો બેહતા પાની સમઝા જાએગા, ચાહે કિતના હી ધીરે ધીરે બેહતા હો.

મસ્અલા :–બળા ભારી હૌઝ જો દસ હાથ લંબા ઔર દસ હાથ ચૌળા હો ઔર ઈતના ગેહરા હો કે અગર ચુલ્લૂસે પાની ઉઠાએં તો ઝમીન ન ખુલે. યે ભી બેહતે હુએ પાનીકી તરહ હૈ, ઐસે હોઝકો દેહ દર દેહ કેહતે હૈં, અગર ઈસમેં ઐસી નજાસત ગિર જાએ જો ગિર જાનેકે બા'દ દિખલાઈ નહીં દેતી હૈ, જૈસે પેશાબ–ખૂન, શરાબ વગૈરહ તો ચારોં તરફ વુઝૂ કરના દુરૂસ્ત હૈ, જિધરસે ચાહે વુઝૂ કર લે. ઔર ઐસી નજાસત ગિર જાએ જો દિખલાઈ દેતી હૈ જૈસે મુરદા કુત્તા, તો જિધર ગિરા હો ઉસ તરફ વુઝૂ ન કરે, ઉસ્કે સિવા જિસ તરફ ચાહે વુઝૂ કર લે. હાં અગર હૌઝમેં ઈતની નજાસત ગિર જાએ કે રંગ યા મઝા બદલ જાએ યા બદબૂ આએ તો નાપાક હો જાએગા.

મસ્અલા :– દેહ દર દેહ હૌઝમેં જહાં પર ધોવન ગિરા હૈ, અગર વહીંસે ફિર પાની ઉઠા લેવે તો ભી જાઈઝ હૈ.

મસ્અલા :– અગર કોઈ કાફિર યા બચ્ચા પાનીમેં હાથ ડાલ દે તો પાની નાપાક ન હોગા, ઔર અગર યે

મા'લૂમ હો જાએ કે ઉસ્કે હાથમેં નજાસત લગી થી તો નાપાક હો જાએગા, લેકિન છોટે બચ્ચોંકા કુછ એ'તિબાર નહીં, ઈસ લિયે જબ તક કે ઔર કોઈ પાની ન મિલે ઉસ્કે હાથ ડાલે હુએ પાનીસે વુઝૂ ન કરના બેહતર હૈ.

મસ્અલા :– જિસ પાનીમેં ઐસી જાનદાર ચીઝ મર જાએ જિસ્કા બેહતા હુવા ખૂન નહીં હોતા, યા બાહિર મરકર ગિર પળે તો પાની નાપાક નહીં હોતા, જૈસે મખ્ખી, મચ્છર, ભિળ તતિય્યા, બિચ્છૂ, શહદકી મખ્ખી યા ઈસી કિસમકી ઔર જો ચીઝ હો.

મસ્અલા :– જિસ જાનદારકી પૈદાઈશ પાનીકી હો ઔર પાનીહીમેં રેહતા હો, જૈસે મછલી, સમુદ્રી મેંડક, કછ્વા (કાચબો), કેકળા વગૈરહ, અગર પાનીમેં મર જાએ તો પાની નાપાક નહીં હોતા.

ખાલકા બયાન

મસ્અલા :– મુરદારકી ખાલ જબ ધૂપમેં સુખા ડાલેં યા કુછ દવા વગૈરહ લગાકર દુરૂસ્ત કર લેં, જિસસે સૂખ જાએં ઔર નાપાક તરી ખત્મ હો જાએ ઔર રખનેસે ખરાબ ન હો તો ખાલ ઈસ તરહસે પાક હો જાતી હૈ. ઉસ પર નમાઝ પળ્હના ઉસ્કી મશક બનાકર પાની ભરકર રખના ઔર ઉસ્સે વુઝૂ કરના, પીના, પકાના સબ દુરૂસ્ત હૈ, લેકિન ઈન્સાન ઔર સુવ્વરકી ખાલ કિસી તરહ ભી પાક નહીં હો સકતી, ઔર સબ ખાલેં પાક હો જાતી હૈં. ઔર ઈન્સાનકી ખાલકો

કામમેં લાના, ઈસ્તે'માલ કરના સખ્ત ગુનાહ હૈ.

મસ્અલા :– ઉપર ઝિક્ર કિયે હુએ તરીકેસે જિન જાનવરોંકી ખાલ પાક હો જાતી હૈ, અગર ઉન જાનવરોંકો **બિસ્મિલ્લાહિ અલ્લાહુ અકબર** કેહકર કોઈ મુસલમાન ઝબહ કર દે, તબ ભી પાક હો જાતી હૈ. ઈસ શકલમેં સુખાના, દવા લગાના પાક હોનેકે લિયે શર્ત નહી હૈ, ચાહે હલાલ જાનવર હો ચાહે હરામ હો.

મસ્અલા :– મુરદારકે બાલ ઔર સીંગ ઔર હડ્ડી યે સબ ચીઝેં પાક હૈં, અગર પાનીમેં ગિર જાએં તો નાપાક ન હોગા, બશર્તે કે ઈન ચીઝોં પર ચિકનાઈ, ખૂન ન લગા હો.

મસ્અલા :– સાંપકી કેંચલી પાક હૈ.

વુઝૂ, ગુસલ ઔર તયમ્મુમકા બયાન

વુઝૂકે ફર્ઝ

વુઝૂમેં ચાર ફર્ઝ હૈં. (૧) પેશાનીકે બાલોંસે ઠોળીકે નીચે તક ઔર દોનૂં કાનોંકી લવ તક મુંહ ધોના. (૨) દોનૂં હાથ કોહનિયોં સમેત ધોના. (૩) ચોથાઈ સરકા મસહ કરના. (૪) દોનૂં પાંવ ટખનોં સમેત ધોના.

વુઝૂકી સુન્નતેં

(૧) નિય્યત કરના, (૨) શુરૂ'મેં બિસ્મિલ્લાહ પઢના, (૩) પેહલે દોનૂં હાથ પહોંચોં તક ધોના, (૪) કુલ્લી કરના,

(૫) મિસ્વાક કરના, (૬) નાકમેં પાની ડાલના યા'ની સાંસકે સાથ ઉપરકો પાની લેના જહાં તક નરમ જગહ હૈ, (૭) હર ઉઝ્વ તીન તીન બાર ધોના, (૮) સારે સર ઔર કાનોંકા મસહ કરના, (૯) ડાઢી ઔર ઉન્ગલિયોંકા ખિલાલ કરના, (૧૦) લગાતાર ઈસ તરહ ધોના કે પેહલા ઉઝ્વ ખુશ્ક ન હોને પાએ ઔર દૂસરા ઉઝ્વ ધુલ જાએ. (૧૧) તરતીબસે ધોના કે પેહલે મુંહ ધોએ, ફિર કોહનિયોં સમેત હાથ ધોએ, ફિર સરકા મસહ કરે, ફિર પાંવ ધોએ.

ફાઈદા :– સુન્નત છોળનેસે વુઝૂ તો હો જાતા હૈ, મગર સવાબ કમ મિલતા હૈ.

ફાઈદા :– વુઝૂમેં કોઈ વાજિબ નહીં હૈ.

વુઝૂકી મુસ્તહબ ચીઝેં

યે ચીઝેં વુઝૂમેં મુસ્તહબ હૈં. (૧) કિબ્લા રૂખ હોકર બૈઠના, (૨) મલ મલકર ધોના, (૩) દાહની તરફસે શુરૂ' કરના, (૪) બચા હુવા પાની ખળે હોકર પીના, (૫) ગરદનકા મસહ કરના, (૬) દૂસરેસે મદદ ન લેના.

વુઝૂકી મકરૂહ ચીઝેં

વુઝૂમેં યે ચીઝેં મકરૂહ હૈં. (૧) નાપાક જગહ વુઝૂ કરના, (૨) સીધે હાથસે નાક સા[illegible] (૩) વુઝૂ કરતે વક્ત દુનિયાકી બાતેં કરના, (૪) સુન્નતકે ખિલાફ વુઝૂ કરના, (૫) પાની ઝિયાદહ બહાના, (૬) ઝોરસે છપકે મારના.

મસ્અલા :– વુઝૂમેં ગરદનકા મસહ મુસ્તહબ હૈ ઔર ગલેકા મસહ બિદઅત હૈ.

વુઝૂ તોડનેવાલી ચીઝેં

ઈન ચીઝોંસે વુઝૂ ટૂટ જાતા હૈ.

પાખાના, પેશાબ, મઝી, હવાકા નિકલના, ખૂન યા પીપ નિકલ કર બેહ જાના, મુંહ ભરકર કય હો જાના, ટેક લગા કર સો ના, મસ્ત યા બેહોશ હો જાના, રૂકૂઅ ઔર સિજદહવાલી નમાઝમેં ખિલ ખિલાકર હંસના.

વુઝૂ કરનેકા મસનૂન તરીકા

જબ નમાઝ પઢનેકા ઈરાદા હો તો દિલમેં નિય્યત કરો કે મૈં વુઝૂ કરતા હૂં, ફિર બિસ્મિલ્લાહ પઢકર તીન બાર દોનૂં હાથોંકો પહોંચોં તક ધોઓ, ફિર તીન બાર કુલ્લી ઔર મિસ્વાક કરો. ઈસ્કે બા'દ તીન બાર નાકમેં પાની ડાલો ઔર બાએં હાથસે નાક સાફ કરો, ફિર તીન બાર મુંહ ધોઓ, પેશાનીસે લેકર ઠોળીકે નીચે તક ઔર એક કાનકી લવસે દૂસરે કાનકી લવ તક. અગર ડાઢી ઘની હો તો જો બાલ ચેહરેકી હદમેં હૈં ઉન્કા ધોના ફર્ઝ હૈ, ઔર જો બાલ ચેહરેકી હદસે બઢે હો ઉન્કા ધોના ઝરૂરી નહીં, હાં ઐસી ડાઢીકા ખિલાલ કરના સુન્નત હૈ. ઔર જો હલકી ડાઢી હો, જિસમેં નઝર આતા હો ઉસ્કે નીચે ઠોળી તક ધોના ફર્ઝ હૈ. ઈસ્કે બા'દ દોનૂં હાથ કોહનિયોં સમેત તીન બાર ધોઓ, પેહલે દાહના

હાથ, ફિર બાયાં હાથ ધોઓ, ફિર સરકા ઔર ઉન્ગલિયોંકે પિછલે હિસ્સેસે ગરદનકા મસહ કરના. મસહકા તરીકા યે હૈ કે પાનીસે દોનૂં હાથોંકો તર કરકે સબ ઉન્ગલિયોંકો બરાબર મિલાકર પેશાનીકિ બાલોં પર રખકર ગુદ્દી તક લે જાઓ, ફિર ગુદ્દીસે લેકર દોનૂં હાથોંકી હથેલિયોંકો ઈસ તરહ સામનેકી તરફ વાપસ લાઓ કે કાનોંસે લેકર સરકે બીચ તક જો હિસ્સા દાએં બાએં બાક રેહ ગયા હો ઉસ્કા મસહ હોતા ચલા જાએ, ઉસ્કે સાથ હી કાનોંકા મસહ ઈસ તરહ કરો કે કાનોં કે દોનૂં સૂરાખોંમેં શહાદતકી ઉન્ગલિયોં ડાલકર અંગૂઠોંસે કાનોંકે પિછલે હિસ્સે પર મસહ કરો. મસહ સિર્ફ એક હી બાર કરના ચાહિયે, ઈસ્કે બા'દ દાયાં પાંવ ટખનોં તક તીન બાર ધોઓ, ફિર ઈસી તરહ બાયાં પાંવ તીન બાર ધોઓ. વુઝૂકે બા'દ યે દુઆ પઢના મસનૂન હૈ.

અશ્હદુ અલ્લા ઈલાહ ઈલ્લલ્લાહુ વહ્દહૂ લા શરીક લહૂ વ અશ્હદુ અન્ન મુહમ્મદન્ અબ્દુહૂ વ રસૂલુહૂ. અલ્લાહુમ્મજ્અલ્ની મિનત્તવ્વાબીન વજ્અલ્ની મિનલ્ મુત-તહ્હિરીન.

મૈં ગવાહી દેતા હૂં કે અલ્લાહકે સિવા કોઈ મા'બૂદ નહીં. વો અકેલા હૈ, કોઈ ભી ઉસ્કા શરીક નહીં. મૈં ગવાહી દેતા હૂં કે મુહમ્મદ (સ.અ.વ.) ઉસ્કે બન્દે ઔર ઉસ્કે રસૂલ હૈં. અય મેરે અલ્લાહ ! મુઝે બહોત ઝિયાદહ તૌબા કરનેવાલોં ઔર પાકી હાસિલ કરનેવાલોંમેંસે બના.

હદીસ :– અલ્લાહકે રસૂલ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા કે જિસ મુસલમાનને અચ્છી તરહ વુઝૂ કરકે દો રકઅતેં ઈસ

તરહ પઢી કે દોનૂં રકઅતોંકી તરફ ધ્યાન રખ્ખા તો ઉસ્કે લિયે જન્નત વાજિબ હોગી. (મિશ્કાત)

તયમ્મુમકા બયાન

જિસકો વુઝૂ યા ગુસલ કરનેકી ઝરૂરત હો ઔર પાની ન મિલે યા પાની તો હો, લેકિન ઉસ્કે ઈસ્તે'માલસે બીમારી બઢને યા બીમારી હો જાનેકા બળા ડર હો, યા રસ્સી ડોલ યા'ની કુવેંસે પાની નિકાલનેકા સામાન મૌજૂદ ન હો, યા દુશ્મનકા ડર હો યા સફરમેં પાની એક મીલકે ફાસલે પર હો તો ઈન સબ સૂરતોંમેં વુઝૂ ઔર ગુસલકી જગહ તયમ્મુમ કરે.

તયમ્મુમકા તરીકા

તયમ્મુમમેં નિય્યત કરે કે મૈં નાપાકી દૂર કરનેકે લિયે યા નમાઝ પઢનેકે લિયે તયમ્મુમ કરતા હૂં. નિય્યતકે બા'દ દોનૂં હાથોંકો પાક મિટ્ટી પર મારે, ફિર હાથ ઝાળકર તમામ મુંહ પર મલે ઔર જિતના હિસ્સા મુંહકા વુઝૂમેં ધોયા જાતા હૈ ઉતને હિસ્સે પર હાથ પહોંચાએ, ફિર દોબારહ મિટ્ટી પર હાથ મારકર હાથોંકો કોહનિયોં તક મલે ઔર ઉન્ગલિયોંકા ખિલાલ ભી કરે.

વુઝૂ ઔર ગુસલકે તયમ્મુમમેં કોઈ ફર્ક નહીં, જિતની પાકી વુઝૂ ઔર ગુસલસે હોતી હૈ ઉતનીહી તયમ્મુમસે ભી હોતી હૈ, અગર બીસ સાલ તક પાની ન મિલે તો તયમ્મુમ હી કરતા રહે.

તમ્બીહ :– પત્થર પર તયમ્મુમ જાઈઝ હે, ચાહે ઉસપર મિટ્ટી યા ધૂલ ન હો, લેકિન કપળે પર જાઈઝ નહીં. કુછ આદમી રેલમેં સફ્ર કરતે હુએ પાની ન મિલને પર અપની ચાદર પર તયમ્મુમ કર લેતે હૈં યે જાઈઝ નહીં.

તયમ્મુમ તોડનેવાલી ચીઝેં

જો ચીઝેં વુઝૂકો તોડ દેતી હૈં ઉનસે તયમ્મુમ ભી ટૂટ જાતા હે. પાનીકા મિલના ઔર ઉસ્કે ઈસ્તે'માલ પર કુદરત હોના ભી તયમ્મુમકો તોડ દેતા હે.

મસ્અલા :– અગર કિસીકા વુઝૂ ભી નહીં ઔર ગુસલ ભી નહીં હે તો એક હી તયમ્મુમ કાફી હે. વુઝૂ ઔર ગુસલકી નિય્યત કરકે અલગ અલગ દો બારહ તયમ્મુમ કરના ઝરૂરી નહીં.

ગુસલકા બયાન

ઈન ચીઝોંસે ગુસલ ફ્ર્ઝ હો જાતા હે.

(૧) જાગતેમેં શહવતસે મની નિકલના.

(૨) સોહબત કરના. (અગરચે મની ન નિકલે).

(૩) હેઝ ખત્મ હોના.

(૪) નિફ્રાસ બંદ હોના.

ફ્રાઈદા :– હેઝ ઉસ ખૂનકો કેહતે હૈં જો ઔરતોંકો હર મહીના આતા હે, ઔર નિફ્રાસ વો ખૂન હે જો બચ્ચા પૈદા હોનેકે બા'દ આતા હે.

ગુસલકે ફર્ઝ

ગુસલમેં તીન ફર્ઝ હૈં.

૧. ખૂબ હલક તક પાનીસે મુંહ ભરકર કુલ્લી કરના.

૨. નાકમેં પાની ચળ્હાના જહાં તક નરમ જગહ હૈ.

૩. તમામ બદન પર એક બાર પાની બહાના.

ગુસલકી સુન્નતેં

ગુસલકી સુન્નતેં યે હૈં.

(૧) પાક હોનેકી નિય્યત કરના, (૨) પેહલે ઝાહિરી નાપાકીકો દૂર કરના ઔર ઈસ્તિન્જા કરના, (૩) ફિર વુઝૂ કરના, (૪) સારે બદન પર તીન બાર પાની બહાના, (૫) બદનકો અચ્છી તરહ મલના.

ગુસલકા મસનૂન તરીકા

જબ ગુસલ કરનેકા ઈરાદા હો તો પેહલે દોનૂં હાથ ગટ્ટોં તક ધોએ ફિર ઈસ્તિન્જા કરે, ઔર અગર ઝાહિરી નાપાકી કિસી જગહ લગી હે તો ઉસે ધો ડાલે ફિર વુઝૂ કરે, જૈસે નમાઝકે લિયે વુઝૂ કરતે હૈં, ખૂબ મુંહ ભરકર કુલ્લી કરે. રોઝા ન હો તો ગરગરા ભી કરે ઔર નાકમેં ખૂબ ખ્યાલ કરકે પાની ચળ્હાવે, અગર પત્થર યા પક્કી ઝમીન પર ગુસલ કરે તો દોનૂં પાંવ ભી ઉસી વુઝૂમેં ધો ડાલે. વુઝૂકે બા'દ થોળાસા પાની લેકર સારે બદનકો મલે, ફિર તીન બાર સર પર પાની

ડાલે ઔર ઈસ્કે બા'દ દાહને કંધે પર ફિર બાએં કંધે પર તીન બાર પાની ડાલે ઔર હર જગહ પાની પહોંચાવે, બાલ બરાબર ભી કોઈ જગહ સૂખી રેહ જાએગી તો ગુસલ ન હોગા, ફિર ઉસ જગહસે હટ જાવે ઔર પાંવ ધો લેવે, અગર વુઝૂકે વકત પાંવ ધો લિયે થે તો પાંવ ધોનેકી ઝરૂરત નહીં.

મસ્અલા :– અગર ગુસલકે બા'દ યાદ આએ કે ફુલાં જગહ પાની ન પહોંચાયા થા તો ફિરસે પૂરા ગુસલ કરના ઝરૂરી નહીં, બલ્કે ખાસ ઉસી જગહકો ધો લે. અગર કુલ્લી કરના યા નાકમેં પાની ડાલના ભૂલ ગયા તો ખાસ કમીકો પૂરા કરનેસે ગુસલ પૂરા હો જાએગા.

મસ્અલા :– ગુસલ કરતે વકત જો વુઝૂ કિયા હૈ, ઉસ્સે નમાઝ પઢ સકતે હૈં.

જુમ્આકા ગુસલ

જુમ્આકે દિન નમાઝસે પેહલે ગુસલ કરના સુન્નત હૈ. હદીસ શરીફમેં ઈસકી બળી તરગીબ ઔર તાકીદ આઈ હૈ.

મોઝોંકા મસહ

અલ્લાહ પાકકે દીનમેં બળી આસાનિયાં હૈં. ઈન્હીમેંસે એક આસાની યે હૈ કે અગર ચમળે કે મોઝે વુઝૂ કરકે પહેન લેવે ઔર ફિર વુઝૂ ટૂટ જાવે તો અબ વુઝૂ કરતે વકત મોઝે ઉતાર કર પાંવ ધોના ઝરૂરી નહીં હૈ, બલ્કે વુઝૂ કરકે મોઝોં પર મસહ કર લેના કાફી હૈ, મગર શર્ત યે હૈ કે મોઝોંસે દોનૂં

પાંવકે ટખને છુપે હોં.

મસ્અલા :– મુસાફિર તીન દિન, તીન તીન રાત, ઔર જો ઘર પર હૈ વો એક દિન ઔર એક રાતકે અંદર અંદર જિતની બાર વુઝૂ કરે મોઝોં પર મસહ કર સક્તા હૈ. જબ યે મુદ્દત ગુઝર ગઈ તો અબ મોઝે ઉતાર કર પાંવ ધોએ બગૈર વુઝૂ ન હોગા ઔર યે એક દિન, એક રાત (ગૈર મુસાફિર કે લિયે), ઔર તીન દિન તીન રાત (મુસાફિર લિયે) ઉસ વકતસે ગિને જાએંગે, જિસ વકત મોઝે પહેનનેકે બા'દ વુઝૂ ટૂટા હૈ.

મસ્અલા :– મોઝે પર મસહ કરનેકા તરીકા યે હૈ કે હાથકી ઉંગલિયાં તર કરકે પૂરી ઉંગલિયોંકો પાંવકી ઉંગલિયોં પર રખકર પિંડલી તક એક બાર ખીંચ લે, કમસે કમ હાથકી તીન ઉંગલિયોંસે મસહ કરે. દો ઉંગલિયાંસે મસહ ન કરે. અગર દો ઉંગલિયોં સે મસહ કિયા તો દુરૂસ્ત નહીં હુવા.

મસ્અલા :– વુઝૂ ટૂટનેસે મોઝેકા મસહ ટૂટ જાતા હૈ.

મસ્અલા :– અગર એક મોઝા ઉતાર દિયા, તો દોનૂં પાંવકા મસહ ટૂટ ગયા. ઈસી તરહ દોનૂં મોઝોં યા એક મોઝેકે અંદર પાની ભર ગયા તો ભી દોનૂં પાંવકા મસહ ટૂટ ગયા. ઔર અગર મસહકી મુદ્દત ખત્મ હો ગઈ તબ ભી મસહ ટૂટ ગયા, ઈન તીનોં સૂરતોંમેં અગર વુઝૂ નહીં ટૂટા હૈ, બલ્કે સિર્ફ મસહ ટૂટા હૈ, તો સિર્ફ પાંવ ધોકર ઉપરસે મોઝે પહેન કર ઉસી વુઝૂસે નમાઝ પઢી જા સકતી હૈ. પૂરા વુઝૂ દોહરાના ઝરૂરી નહીં.

મસ્અલા :– જિસ પર ગુસલ ફર્ઝ હો ગયા, ઉસ્કે

લિયે મોઝોંકા મસહ દુરૂસ્ત નહીં. પાંવ ધોએ બગૈર ગુસલ ન હોગા.

મસ્અલા :– આમ તૌરસે જો બુને હુએ મોઝે પેહને જાતે હૈં જો કે બાઝારોમેં બિકતે હૈં, ઉન પર મસહ દુરૂસ્ત નહીં હૈ.

મુતફર્રિક મસાઈલ

મસ્અલા :– બે-વુઝૂ કુરઆન શરીફ પઢના દુરૂસ્ત હૈ મગર છૂના દુરૂસ્ત નહીં, ઔર જિન પર ગુસલ ફર્ઝ હો ઉસ્કે લિયે ન કુરઆન શરીફ પઢનેકી ઈજાઝત હૈ ન છૂનેકી, હાં અગર જુઝદાનકે સાથ છૂએ તો છૂ સકતા હૈ, ઔર ઉસ્કો મસ્જિદમેં દાખિલ હોના ભી દુરૂસ્ત નહીં.

મસ્અલા :– હૈઝ ઔર નિફાસવાલી ઔરત ઔર જિસ પર ગુસલ ફર્ઝ હો, કુર્આન શરીફકે અલાવા દુઆ ઔર ઝિક્ર ઔર તસ્બીહ પઢ સકતી હૈ.

મસ્અલા :– હૈઝ ઔર નિફાસવાલી ઔરત ન રોઝા રખ સકતી હૈ ઔર ન નમાઝ પઢ સકતી હૈ, ઔર પાક હોનેકે બા'દ ભી ઉસ્કો ઉસ ઝમાનેકી નમાઝોંકા દોહરાના ઝરૂરી નહીં હૈ. હાં અગર ઈસ ઝમાનેમેં રમઝાન શરીફકે રોઝે આ ગએ હોં, તો પાક હોને કે બા'દ ઉનકી કઝા રખના ઝરૂરી હૈ.

મસ્અલા :– હૈઝકી મુદ્દત કમસે કમ તીન દિન ઔર ઝિયાદાસે ઝિયાદા દસ દિન હૈ. તીન દિનસે કમ અગર આકર ખત્મ હો ગયા ઔર હૈઝ સમઝ કર નમાઝ છોળ દી થી તો ઉસ્કી કઝા પઢે. ઔર અગર પૂરે દસ દિન આકર ભી ખૂન

બન્દ ન હો તબ ભી ગુસલ કરકે નમાઝ રોઝા શુરૂ' કર દેવે.

મસ્અલા :— નિફાસકી મુદ્દત ઝિયાદાસે ઝિયાદા ચાલીસ દિન હૈ. ચાલીસ દિનસે પેહલે જબભી ખૂન આના બન્દ હો જાએ, ગુસલ કરકે નમાઝ રોઝા શુરૂ' કર દેવે, ઔર ચાલીસ દિન કે બા'દ અગર ખૂન બંદ ન હો તો પૂરે ચાલીસ દિન હો જાને પર ગુસલ કરકે નમાઝ, રોઝા શુરૂ' કર દેવે.

મસ્અલા :— ઔરતોંમેં જો યે રિવાજ હૈ કે નિફાસવાલી ઔરતસે ખ્વાહ મ-ખ્વાહ ચાલીસ દિન તક નમાઝ રોઝા છુડાએ રખતી હૈં, ચાહે ખૂન બન્દ હો યા ન હો યે તરીકા શરીઅત કે હિસાબસે ગલત હૈ. અગર દો દિનમેં ખૂન બન્દ હો જાએ તબભી ગુસલ કરકે નમાઝ પઢે ઔર રોઝા રખ્ખે.

મસ્અલા :— હૈઝ ઔર નિફાસવાલી ઔરત ન કુરઆન શરીફ છૂ સકતી હૈ, ન પઢ સકતી હૈ, ન ઉસ્કો મસ્જિદમેં દાખિલ હોના દુરૂસ્ત હૈ, ન ઉસ્કા મર્દ ઉસસે સોહબત કર સકતા હૈ. જબ પાક હો ગઈ, તો યે સબ દુરૂસ્ત હૈ.

મસ્અલા :— હૈઝ ઔર નિફાસવાલી ઔરતકે સાથ સોહબત કરના હરામ હૈ, મગર દિલ્લગી કરના, ચૂમના, ચાટના, સાથ લેટના ઉસ્કે શૌહરકે લિયે સબ દુરૂસ્ત હૈ. લેકિન ઔરતકે નાફસે લેકર ઘુટને તક કે હિસ્સેકો હાથ ન લગાએ.

મસ્અલા :— જિસ પર ગુસલ ફર્ઝ હો, ખા-પી સકતા હૈ ઔર ચલ ફિર સકતા હૈ, ઔર સો ભી સકતા હૈ. હાં જિતની જલ્દ ગુસલ કર લે બેહતર હૈ.

મસ્અલા :— જિસ પર ગુસલ ફર્ઝ હો, ખાને ઔર સોનેકે લિયે અગર વુઝૂ કર લે તો મુસ્તહબ હૈ.

નમાઝકે વકતોંકા બયાન

૧. ફજરકા વકત સુબ્હ સાદિકસે શુરૂ' હોકર સૂરજ નિકલને તક બાકી રેહતા હૈ, ઔર

૨. ઝોહરકા વકત સૂરજ ઢલ જાનેકે બા'દસે શુરૂ' હોતા હૈ. જબ તક હર ચીઝકા સાયા ઉસસે દો ગુના ન હો ઉસ્કા વકત બાકી રેહતા હૈ, દો ગુને સાયાસે મુરાદ અસલી સાયાકે અલાવા હૈ. અસલી સાયા વો હૈ જો ઠીક ઝવાલકે વકત હોતા હૈ.

૩. ઝોહરકા વકત ખત્મ હોનેકે બા'દ અસરકા વકત શુરૂ' હો જાતા હૈ. ઔર સૂરજ પીલા હો જાએ, તો અસરકા વકત મકરૂહ હો જાતા હૈ.

૪. જબ સૂરજ છુપ જાએ તો મગરિબકા વકત શુરૂ' હો જાતા હૈ જો સફેદ લાલી ગાઈબ હોને તક રેહતા હૈ. હિન્દુસ્તાન ઔર પાકિસ્તાનકે ઈલાકોંમેં કમસે કમ સવા ઘંટે ઔર ઝિયાદાસે ઝિયાદા ડેઢ઼ ઘંટે તક મગરિબકા વકત રેહતા હૈ.

૫. મગરિબકા વકત ખત્મ હોતેહી ઈશાકા વકત શુરૂ' હો જાતા હૈ જો સુબ્હ સાદિક હોને તક રેહતા હૈ, લેકિન આધી રાતકે બા'દ ઈશાકા વકત મકરૂહ હો જાતા હૈ.

મસ્અલા :– જો વકત ઈશાકા હૈ. વોહી વકત વિત્રકી નમાઝકા ભી હૈ, મગર વિત્રકી નમાઝ ઈશાકે ફર્ઝ સે પેહલે નહીં પઢી જા સકતી.

નમાઝકે ફર્ઝ, વાજિબ, ઔર સુન્નત ઔર મકરૂહ ચીઝેં

નમાઝકે ફર્ઝ

નમાઝકે ચૌદહ ફર્ઝ હૈં. જિનમેંસે કુછ ઐસે હૈં જિનકા નમાઝસે પેહલે હોના ઝરૂરી હૈ ઔર ઈનકો નમાઝકે બાહિરી ફર્ઝ કેહતે હૈં ઔર કુછ ફર્ઝ ઐસે હૈં જો નમાઝમેં દાખિલ હૈં. સબકી ફેહરિસ્ત યે હૈ.

(૧) બદનકા પાક હોના, (૨) કપળોંકા પાક હોના (૩) સતરકા ઢાંકના યા'ની મર્દોકો નાફસે ઘુટને તક ઔર ઔરતોં કો ચેહરે ઔર હથેલિયોં, ઔર કદમોંકે અલાવા તમામ બદનકા ઢાંકના ફર્ઝ હૈ. (૪) નમાઝકી જગહકા પાક હોના, (૫) નમાઝકા વક્ત હોના, (૬) કિબ્લાકી તરફ રૂખ કરના (૭) નમાઝકી નિય્યત કરના. (૮) તકબીરે તહરીમા, (૯) કિયામ યા'ની ખળા હોના, (૧૦) કિરા'ત યા'ની એક બળી આયત યા તીન છોટી આયતેં યા એક છોટી સૂરત પળ્હના, (૧૧) રૂકૂઅ કરના, (૧૨) દો સિજ્દે કરના, (૧૩) આખિરી કાઈદા, (૧૪) અપને ઈરાદેસે નમાઝ ખત્મ કરના.

અગર ઈનમેંસે કોઈ ભી ચીઝ જાનકર યા ભૂલ કર રેહ જાએ તો સિજ્દએ સહ્વ કરનેસે ભી નમાઝ ન હોગી.

નમાઝકે વાજિબાત

નીચે લિખ્ખી ચીઝેં નમાઝમેં વાજિબ હૈં.

(૧) અલ્હમ્દુ પઢના, (૨) ઔર ઈસ્કે સાથ કોઈ સૂરત મિલાના, (૩) ફર્ઝોંકી પેહલી દો રકઅતોંમેં કિરા'ત કરના, (૪) અલ્હમ્દુકો સૂરતસે પેહલે પઢના, (૫) રૂકૂઅ કરકે સીધા ખળા હોના (૬) દોનૂં સિજ્દોંકે દરમિયાન બૈઠેના, (૭) પેહલા કાઈદા કરના, (૮) અત્તહિય્યાત પઢના, (૯) લફ્ઝ સલામસે નમાઝ ખત્મ કરના (૧૦) ઝોહર ઔર અસરમેં કિરા'ત ધીરેસે પઢના, (૧૧) ઈમામકે લિયે મગરિબ ઔર ઈશાકી પેહલી દો રકઅતોંમેં ઔર ફજર ઔર જુમ્આ ઔર ઈદૈન ઔર તરાવીહકી સબ રકઅતોંમેં આવાઝ કે સાથ કિરા'ત કરના, (૧૨) વિત્રમેં દુઆએ કુનૂત પઢના (૧૩) દોનૂં ઈદોંમેં છ તકબીરેં ઝિયાદા કેહના.

વાજિબાતમેંસે અગર કોઈ વાજિબ ભૂલ કર છૂટ જાએ તો સિજ્દએ સહવ કરના વાજિબ હોગા. અગર જાન બૂઝકર કિસી વાજિબકો છોળ દિયા તો દોબારા નમાઝ પઢના વાજિબ હે. સિજ્દએ સહવસે ભી કામ ન ચલેગા.

નમાઝ ખરાબ કરનેવાલી ચીઝેં

ઈન ચીઝોંકે કરનેસે નમાઝ ખરાબ હો જાતી હે.

બાત કરના ચાહે થોળી હો યા બહોત, જાન બૂઝકર હો યા ભૂલ કર,

ઝબાનસે સલામ કરના યા સલામકા જવાબ દેના.

છીંકનેવાલેકે જવાબમેં **ઈન્ના લિલ્લાહિ વ ઈન્ના ઈલૈહિ રાજિઊન.** પૂરા યા થોળાસા પળ્હના.

યા અચ્છી ખબર સુન કર 'અલ્હમ્દુલિલ્લાહ' કેહના યા અજીબ ખબર સુનકર 'સુબ્હાનલ્લાહ' કેહના,

દુ:ખ, તકલીફકી વજહસે **આહ** ઔર **ઓહ** યા ઉફ કરના

અપને ઈમામકે સિવા કિસી દૂસરેકો લુકમા દેના,

કુરઆન શરીફ દેખ કર પળ્હના

અલ્હમ્દુ શરીફ યા સૂરતમેં ઐસી ગલતી કરના જિસસે નમાઝ ખરાબ હો જાતી હૈ. (જિસકી તફસીલ બળી કિતાબોંમેં લિખ્ખી હૈ.)

'અમલે કસીર' જૈસે ઐસા કામ કરના જિસસે દેખનેવાલા યે સમઝે કે યે શખ્સ નમાઝ નહીં પળ્હ રહા હૈ યા જૈસે દોનૂં હાથોંસે કામ કરના,

જાન બુઝકર યા ભૂલ કર કુછ ખાના પીના

કિબ્લાસે સીના ફિર જાના

દર્દ યા મુસીબતકી વજહસે ઈસ તરહ રોના કે આવાઝમેં હુરૂફ નિકલ જાએં.

નમાઝમેં હંસના.

ઈમામસે આગે બળ્હ જાના. યે કુછ નમાઝ ખરાબ કરનેવાલી ચીઝેં લિખ દી હૈં, બળી કિતાબોમેં ઔર ભી લિખ્ખી હૈં.

નમાઝકી સુન્નતેં

૧. તકબીરે તહરીમાકે વકત દોનૂં હાથ કાનોં તક ઉઠાના.

૨. મર્દો કો નાફકે નીચે ઔર ઔરતોંકો સીના પર હાથકા બાંધના.

૩. સના યા'ની 'સુબ્હાન કલ્લાહુમ્મ' આખિર તક પઢના.

૪. 'અઊઝૂ બિલ્લાહ' (પૂરી) ઔર 'બિસ્મિલ્લાહ' (પૂરી) પઢના,

૫. રૂકૂઅ ઔર સિજદહ કરતે વકત, બલ્કે હર એક રૂકનમેં મુન્તકિલ હોનેકે વકત અલ્લાહુ અકબર કેહના

૬. રૂકૂઅસે ઉઠતે વકત 'સમિઅલ્લાહુ લિમન હમિદહ' ઔર 'રબ્બના લકલ્હમ્દ' કેહના.

૭. રૂકૂઅમેં 'સુબ્હાન રબ્બિયલ અઝીમ' કમસે કમ તીન બાર કેહના ઔર સિજદેમેં કમસે કમ તીન બાર સુબ્હાન રબ્બિયલ આઅલા કેહના,

૮. દોનૂં સિજદોંકે દરમિયાન ઔર અત્તહિય્યાતકે લિયે ઔરતોંકો બાયાં પાંવ સીધી તરફ નિકાલ કર કુલ્હોં પર બૈઠના,

૯. દુરૂદ શરીફ પઢના.

૧૦. દુરૂદકે બા'દ દુઆ પઢના.

૧૧. સલામકે વકત દાએં બાએં મુંહ ફેરના,

૧૨. સલામમેં ફરિશ્તોં ઔર મુકતદિયોં ઔર નેક જિન્નોં જો હાઝિર હોં, ઉન્કી નિય્યત કરના. ઔર અગર મુકતદી હો તો ઈમામકી ભી નિય્યત કરેં

નમાઝકી મુસ્તહબ ચીઝેં

અગર ચાદર ઓળ્હી હો તો કાનોં તક હાથ ઉઠાનેકે લિયે મર્દકો ચાદરસે હાથ નિકાલના.

જહાં તક મુમકિન હો, ખાંસીકો રોકના

જમ્હાઈ (બગાસા) આએ તો મુંહ બન્દ કરના,

ખળે હોનેકી હાલતમેં સિજ્દેકી જગહ ઔર રૂકૂઅમેં કદમોં પર ઔર સિજ્દેમેં નાક પર ઔર બૈઠે હુએ ગોદમેં ઔર સલામકે વકત કંધે પર નઝર રખના.

નમાઝકી મકરૂહ ચીઝેં

યે ચીઝેં નમાઝમેં મહરૂહ હૈં.

(૧) કોખ પર હાથ રખના, (૨) આસ્તીનસે બાહિર હાથ નિકાલે રખના, (૩) કપળા સમેટના, (૪) જિસ્મ યા કપળેસે ખેલના, (૫) ઉંગલિયાં ચટખાના, (૬) દાએં બાએં ગરદન મોળના, (૭) મર્દકો જોળા ગૂંધ કર નમાઝ પળ્હના, (૮) અંગળાઈ લેના, (૯) કુત્તેકી તરહ બૈઠના, (૧૦) મર્દકા સિજ્દોંમેં હાથ ઝમીન પર બિછાના, (૧૧) સિજ્દેમેં મર્દો કો પેટકો રાનોંસે મિલાના. (૧૨) બગૈર ઉઝરકે ચાર ઝાનૂ (આલતી પાલતી માર કર) બૈઠના, (૧૩) ઈમામકા મેહરાબકે અંદર ખળા હોના. (૧૪) સફ્સે અલાહિદા અકેલે ખળા હોના. (૧૫) સામને યા સર પર તસ્વીર હોના, (૧૬) તસ્વીરવાલે કપળેમેં નમાઝ પળ્હના, (૧૭) કંધોં પર ચાદર યા કોઈ

કપળા લટકાના, (૧૮) પેશાબ-પાખાના યા ઝિયાદા ભૂખકા તકાઝા હોતે હુએ નમાઝ પળ્હના. (૧૯) સર ખોલ કર નમાઝમેં ખળા હોના, (૨૦) આંખેં બન્દ કરકે નમાઝ પળ્હના.

અઝાનકા બયાન

ફર્ઝ નમાઝોંસે પેહલે અઝાન દેના સુન્નતે મુઅક્કદહ હૈ. ઔર શઆઈરે ઈસ્લામમેં દાખિલ હૈ. જો શખ્સ અઝાન દે, ઉસે ચાહિયે કે કિસી ઉચી જગહ કિબ્લાકી તરફ મુંહ કરકે ખળા હો ઔર અપને દોનૂં કાનોંમેં શહાદતકી ઉગલિયાં દેકર બુલંદ આવાઝ સે યે કલિમાત કહે.

અલ્લાહુ અકબર, અલ્લાહુ અકબર, અલ્લાહુ અકબર, અલ્લાહુ અકબર.

અલ્લાહ સબસે બળા હૈ, અલ્લાહ સબસે બળા હૈ, અલ્લાહ સબસે બળા હૈ, અલ્લાહ સબસે બળા હૈ.

અશ્હદુ અલ્લા ઈલાહ ઈલ્લલ્લાહ. અશ્હદુ અલ્લા ઈલાહ ઈલ્લલ્લાહ.

મૈં ગવાહી દેતા હું કે અલ્લાહકે સિવા કોઈ મા'બૂદ નહીં હૈ, મૈં ગવાહી દેતા હું કે અલ્લાહ કે સિવા કોઈ મા'બૂદ નહીં હૈ.

અશ્હદુ અન્ન મુહમ્મદર્રસૂલુલ્લાહ. અશ્હદુ અન્ન મુહમ્મદર્રસૂલુલ્લાહ.

મૈં ગવાહી દેતા હું કે મુહમ્મદ (સ.અ.વ.) અલ્લાહકે રસૂલ હૈં, મૈં ગવાહી દેતા હું કે મુહમ્મદ (સ.અ.વ.) અલ્લાહકે રસૂલ હૈં.

ફિર દાહની તરફ મુંહ કરતે હુએ દો બાર કહે

હય્ય અલસ્સલાહ નમાઝકી તરફ આઓ

ઈસકે બા'દ બાઈં તરફ મુંહ કરતે હુએ દો બાર યૂં કહે

હય્ય અલલ્ફલાહ કામિયાબી કી તરફ આઓ

અગર ફજરકી અઝાન હો તો **હય્ય અલલ્ફલાહ** કે બા'દ યે ભી કહે

અસ્સલાતુ ખૈરૂમ્ મિનન્નૌમ નમાઝ અચ્છી હૈ નીંદસે

ફિર યૂં કહે, **અલ્લાહુ અકબર. અલ્લાહુ અકબર. લા ઈલાહ ઈલ્લલ્લાહ.**

અઝાનકા જવાબ

જબ અઝાનકી આવાઝ સુને તો યે પઢે.

અશ્હદુ અલ્લા ઈલાહ ઈલ્લલ્લાહુ વહ્દહુ લા શરીક લહૂ વ અશ્હદુ અન્ન મુહમ્મદન્ અબ્દુહૂ વ રસૂલુહ. રઝીતુ બિલ્લાહિ રબ્બંવ્વબિ મુહમ્મદિન્ રસૂલંવ્વ બિલ્ઈસ્લામિ દીના.

મૈં ગવાહી દેતા હું કે અલ્લાહકે સિવા કોઈ મા'બૂદ નહીં, વો તન્હા હૈ ઉસ્કા કોઈ શરીક નહીં. ઔર મૈં ગવાહી દેતા હું કે મુહમ્મદ ઉસ્કે બન્દે ઓર રસૂલ હૈં. મૈં રાઝી હું અલ્લાહકો રબ માનને પર ઔર મુહમ્મદ (સ.અ.વ.) કો રસૂલ માનને પર ઔર ઈસ્લામકો દીન માનને પર.

ફિર જો મોઅઝ્ઝિન કહે, વોહી કેહતા જાવે; મગર હય્ય અલસ્સલાહ ઔર હય્ય અલલ્ફલાહ કે જવાબમેં કહે

લા હૌલ વલા કુવ્વત ઈલ્લા બિલ્લાહ

ઔર અઝાન ખત્મ હોને પર દુરૂદ શરીફ કે બા'દ યે દુઆ પઢે

અલ્લાહુમ્મ રબ્બ હાઝિહિદ્અ્વતિત્તામ્મતિ વસ્સલાતિલ્ કાઈમતિ આતિ મુહમ્મદ નિલ્ વસીલત વલ્ફઝીલત વબ્અસ્હુ મકામમ્ મહમૂદ–નિલ્લઝી વ અદ્દતહૂ વર્ઝુકના શફાઅતહૂ યૌમલ્ કિયામતિ ઈન્નક લા તુખ્લિફુલ્ મીઆદ.

અય અલ્લાહ! જો રબ હય ઈસ કામિલ બુલાવેકા ઔર કાઈમ હોનેવાલી નમાઝકા! ઈનાયત ફરમા હઝરત મુહમ્મદ (સ.અ.વ.) કો વસીલા ઔર ફઝીલત ઔર ઉઠા ઉનકો મકામે મહમૂદમેં જિસકા તૂને ઉનસે વા'દા ફરમાયા હૈ. ઔર નસીબ કરના હમકો ઉનકી શફાઅત કિયામતકે દિન, બેશક તૂ વા'દા ખિલાફી નહી ફરમાતા.

ઈકામત યા તકબીર

જબ જમાઅતકી નમાઝ ખળી હોતી હૈ તો પેહલે તકબીર કેહતે હૈં, વો ભી અઝાનકી તરહ હૈ. સિર્ફ ઈતના ફર્ક હૈ કે હય્ય અલલ ફલાહકે બા'દ કદ **કામતિસ્સલાહ** કહા જાતા હૈ.

મસ્અલા :– અઝાન ઠહેર–ઠહેર કર ઔર ઈકામત (તકબીર) જલ્દી–જલ્દી કહે.

મસ્અલા :– બેવુઝૂ અઝાન દેના જાઈઝ હૈ લેકિન વુઝૂકે સાથ અફઝલ હૈ.

જબ મગરિબકી અઝાન હો તો યે દુઆ પઢે

અલ્લાહુમ્મ ઈન્ન હાઝા ઈકબાલુ લૈલિક વ ઈદબારૂ નહારિક વ અસ્વાતુ દુઆઈક ફગ્ફિરલી.

અય અલ્લાહ ! યે તેરી રાતકે આને ઔર તેરે દિનકે જાનેકા વકત હૈ ઔર તેરે પુકારનેકી આવાઝેં હૈં. પસ તૂ મુઝે બખ્શ દે. (મિશ્કાત શરીફ)

મસ્અલા :– ઈકામતકા જવાબ દેના ભી મુસ્તહબ હૈ, ઈકામત કેહનેવાલા જો કહે વોહી કેહતા જાવે, ઔર હય્ય અલસ્સલાહ ઔર હય્ય અલલ ફલાહકે જવાબમેં **લા હૌલ વલા કુવ્વત ઈલ્લા બિલ્લાહ** કહે ઔર કદ કામતિસ્સલાહ કે જવાબમેં **અકામ હલ્લાહુ વ અદામહા** કહે.

નિય્યતકા બયાન

જો નમાઝ પઢની હો ઉસકી નિય્યત કરના ફર્ઝ હૈ, જૈસે નિય્યત કરે કે ફુલાં વકતકે ફર્ઝ યા સુન્નત પઢતા હૂં અગર ઈમામકે પીછે પઢતા હો તો ઉસ્કી ઈકતિદાકી ભી નિય્યત કરના ઝરૂરી હૈ, લેકિન ઈમામકો મુકતદિયોંકા ઈમામ હોનેકી નિય્યત કરના ઝરૂરી નહીં હૈ, ઔર નફલ નમાઝકે લિયે સિર્ફ 'નમાઝ' કી નિય્યત કાફી હૈ.

મસ્અલા :– નિય્યત દિલ કે ઈરાદેકા નામ હૈ, સિર્ફ દિલસે નમાઝકી નિય્યત કર લેના કાફી હૈ, લેકિન અગર ઝબાનસે કેહ લે તો યે ભી દુરૂસ્ત હૈ ઔર અરબીમેં નિય્યત કરના ઝરૂરી નહીં હૈ, અપની માદરી ઝબાનમેં કર લેના કાફી

હે. ઉર્દૂ ઝબાનમેં પંજ વકતા નમાઝોંકી નિય્યતકા ઝિકર કરેંગે લેકિન ઈસસે પેહલે કુછ નિય્યતેં અરબીમેં નમૂનાકે તૌર પર બયાન કરતે હૈં તાકે અગર કિસીકો શૌક હો તો અરબીમેં યાદ કર લે.

અરબીમેં નમાઝોંકી નિય્યતેં

ઝોહરકી ચાર સુન્નતોંકી નિય્યત :– નવૈતુ અન્ ઉસલ્લિય લિલ્લાહિ તઆલા અરૂબઅ સલાતિસ્સુન્નતિ લિવકતિઝ્ ઝુહરિ મુતવજ્જિહન્ ઈલા જિહતિલ્ કા'બતિશ્શરીફતિ અલ્લાહુ અકબર

ઝોહરકે ચાર ફર્ઝોંકી નિય્યત :– નવૈતુ અન્ ઉસલ્લિય લિલ્લાહિ તઆલા અરૂબઅ રકઆતિ સલાતિ ફર્ઝિલ્યૌમિ લિવકિતઝ્ ઝુહરિ (ઈકતદૈતુ બિહાઝલ્ઈમામિ) મુતવજ્જિહન્ ઈલા જિહતિલ્ કા'બતિશ્શરીફતિ અલ્લાહુ અકબર.

તમ્બીહ :– અગર ઈમામકે પીછે ન હો, બલ્કે તન્હા નમાઝ પળ્હ રહા હો તો ફિર **ઈકતદૈતુ બિહાઝલ્ ઈમામ** ન કહે.

ઝોહરકી દો સુન્નતોંકી નિય્યત :– નવૈતુ અન્ ઉસલ્લિય લિલ્લાહિ તઆલા રકઅતૈનિ મિન્ સલાતિસ્સુન્નતિ લિવકતિઝ્ ઝુહરિ મુતવજ્જિહન્ ઈલા જિહતિલ્ કા'બતિશ્શરીફતિ અલ્લાહુ અકબર.

ઝોહરકે દો નફ્લોંકી નિય્યત :– નવૈતુ અન્

ઉસલ્લિય લિલ્લાહિ તઆલા રકઅતૈનિ મિનન્નફલિ લિવકિતઝ્ ઝુહરિ મુતવજ્જિહન્ ઈલા જિહતિલ્ કા'બતિશ્શરીફતિ અલ્લાહુ અકબર.

અસરકે ચાર ફર્ઝોકી નિય્યત :– નવૈતુ અન્ ઉસલ્લિય લિલ્લાહિ તઆલા અર્બઅ રકઆતિ ફર્ઝિલ્ યૌમિ લિવકિતલ અસ્રિ ઈકતદૈતુ બિહાઝલ્ ઈમામિ મુતવજ્જિહન્ ઈલા જિહતિલ્ કા'બશિશરીફતિ અલ્લાહુ અકબર.

મગરિબકે તીન ફર્ઝોકી નિય્યત :– નવૈતુ અન્ ઉસલ્લિય લિલ્લાહિ તઆલા સલાસ રકઆતિ ફર્ઝિલ્ યૌમિ લિવકિતલ્ મગ્રિબિ ઈકતદૈતુ બિહાઝલ્ ઈમામિ મુતવજ્જિહન્ ઈલા જિહતિલ્ કા'બતિશ્શરીફતિ અલ્લાહુ અકબર.

ઈશાકે ચાર ફર્ઝોકી નિય્યત :– નવૈતુ અન્ ઉસલ્લિય લિલ્લાહિ તઆલા અર્બઅ રકઆતિ ફર્ઝિલ્ યૌમિ લિવકિતલ્ ઈશાઈ ઈકતદૈતુ બિહાઝલ્ ઈમામિ મુતવજ્જિહન્ ઈલા જિહતિલ્ કા'બતિશ્શરીફતિ અલ્લાહુ અકબર.

ફજરકે દો ફર્ઝોકી નિય્યત :– નવૈતુ અન્ ઉસલ્લિય લિલ્લાહિ તઆલા રકઅતૈનિ મિન્ ફર્ઝિલ્ યૌમિ લિવકિતલ્ ફર્ઝિ ઈકતદૈતુ બિહાઝલ્ ઈમામિ મુતવજ્જિહન્ ઈલા જિહતિલ્ કા'બતિશ્શરીફતિ અલ્લાહુ અકબર.

જુમ્આકે દો ફર્ઝોકી નિય્યત :– નવૈતુ અન્ ઉસલ્લિય લિલ્લાહિ તઆલા રકઅતૈનિ મિન્ ફર્ઝિલ યૌમિલ્ જુમુઅતિ ઈકતદૈતુ બિહાઝલ્ ઈમામિ મુતવજ્જિહન્ ઈલા જિહતિલ્ કા'બતિશ્શરીફતિ અલ્લાહુ અકબર.

વિત્રકી નિય્યત :– નવૈતુ અન્ ઉસલ્લિય લિલ્લાહિ તઆલા સલાસ રકઆતિલ્ વિત્રિ વાજિબલ્લૈલિ મુતવજ્જિહન્ ઈલા જિહતિલ્ કા'બિતિશ્શરીફતિ અલ્લાહુ અકબર.

અગર રમઝાન શરીફમેં વિત્ર જમાઅતસે પઢના હો તો અલ્લાહુ અકબરસે પેહલે **ઈકતદૈતુ બિહાઝલ્ ઈમામ** બઢહા દે.

યે કુછ નિય્યતેં હમને અરબીમેં લિખ દી હૈં અગર બાકી નિય્યતેં ભી અરબીમેં બનાના ચાહેં, તો કિસી આલિમકી મદદસે ઈન લિખી હુઈ નિય્યતોંકો સામને રખ કર બના લે.

ફાઈદા :– હર નિય્યતકે ખત્મ પર જો 'અલ્લાહુ અકબર' હે, વો તકબીરે તહરીમા હે ઔર નિય્યતસે ખારિજ હે. અગર સિર્ફ દિલ હી મેં નિય્યત કરે, તો 'અલ્લાહુ અકબર' કેહ કર નમાઝ શુરૂ' કર દેવે.

પાંચોં વકતોંકી નમાઝોંકી રકઅતેં ઔર ઉર્દૂમેં નિય્યતેં

ઝોહરકી નમાઝ

(ઝોહરકી નમાઝમેં બારહ રકઅતેં હૈં.) ચાર સુન્નત, ચાર ફર્ઝ, ફિર દો સુન્નત, ફિર દો નફલ.

ચાર સુન્નતોંકી નિય્યત યૂં કરે :– નિય્યત કરતા હું મૈં ચાર રકા'તકી, મેરા રૂખ કા'બા શરીફકી તરફ, અલ્લાહુ અકબર.

ચાર ફર્ઝોંકી નિય્યત યૂં કરે :– નિય્યત કરતા હું મૈં ચાર રકા'ત નમાઝ ફર્ઝ ઝોહરકી વાસ્તે અલ્લાહ તઆલાકે, પીછે ઈસ ઈમામકે, રૂખ મેરા કા'બા શરીફ કી તરફ, અલ્લાહુ અકબર. અગર તન્હા નમાઝ પઢ રહા હો તો ઈમામકે પીછે હોને કી નિય્યત ન કરે, ઔર યે બાત તમામ ફર્ઝોંકી નિય્યતમેં સમઝ લો.

દો સુન્નતોંકી નિય્યત યૂં કરે :– નિય્યત કરતા હું દો રકા'ત નમાઝ સુન્નતકી, વકત ઝોહરકા, વાસ્તે અલ્લાહ તઆલાકે, રૂખ મેરા કા'બા શરીફકી તરફ, અલ્લાહુ અકબર.

દો નફ્લોંકી નિય્યત યૂં કરે :– નિય્યત કરતા હું દો રકા'ત નમાઝ નફ્લકી, વકત ઝોહરકા, વાસ્તે અલ્લાહ તઆલાકે, રૂખ મેરા કા'બા શરીફકી તરફ, અલ્લાહુ અકબર.

અસરકી નમાઝ

(અસરકી આઠ રકઅતેં હૈં.) ચાર સુન્નત, ચાર ફર્ઝ.

ચાર સુન્નતોંકી નિય્યત યૂં કરે :– નિય્યત કરતા હૂં મૈં ચાર રકા'ત નમાઝ સુન્નતકી. વકત અસરકા વાસ્તે અલ્લાહ તઆલાકે રૂખ મેરા કા'બા શરીફકી તરફ, અલ્લાહુ અકબર. યે સુન્નતેં ગૈર મુઅક્કદહ હૈં.

અસરકે ફર્ઝોંકી નિય્યત :– નિય્યત કરતા હૂં મૈં ચાર રકા'ત નમાઝ ફર્ઝ અસરકી, વાસ્તે અલ્લાહ તઆલાકે, પીછે ઈસ ઈમોમ કે, રૂખ મેરા કા'બા શરીફકી, તરફ અલ્લાહુ અકબર.

મગરિબકી નમાઝ

મગરિબકી સાત રકા'તેં હૈં.

તીન ફર્ઝ, ફિર દો સુન્નતેં, ફિર દો નફલ.

તીન ફર્ઝોંકી નિય્યત :– નિય્યત કરતા હૂં મૈં તીન રકા'ત નમાંઝ મગરિબકી, વાસ્તે અલ્લાહ તઆલાકે પીછે ઈમામકે રૂખ મેરા કા'બા શરીફકી તરફ અલ્લાહુ અકબર.

દો સુનનતોંકી નિય્યત :– નિય્યત કરતા હૂં દો રકા'ત નમાઝ સુન્નતકી, વકત મગરિબકા રૂખ મેરા કા'બા શરીફકી તરફ અલ્લાહુ અકબર.

દો નફ્લોંકી નિય્યત :– નિય્યત કરતા હૂં દો રકા'ત નમાઝ નફલકી વકત મગરિબકા, વાસ્તે અલ્લાહ તઆલાકે રૂખ મેરા કા'બા શરીફકી તરફ અલ્લાહુ અકબર.

ઈશાકી નમાઝ

ઈશાકી સતરહ રકઅતેં હૈ. ચાર સુન્નતેં, ચાર ફર્ઝ, દો સુન્નતેં, દો નફલ, તીન વિત્ર, ફિર દો નફલ.

ચાર સુન્નતોંકી નિય્યત :– નિય્યત કરતા હૂં ચાર રકા'ત નમાઝ સુન્નતકી. વકત ઈશાકા, વાસ્તે અલ્લાહ તઆલાકે રૂખ મેરા કા'બા શરીફકી તરફ અલ્લાહુ અકબર. યે ચાર સુન્નતેં ગૈર મુઅક્કદહ હૈં.

ચાર ફર્ઝોંકી નિય્યત :– નિય્યત કરતા હૂં ચાર રકા'ત નમાઝ ફર્ઝ ઈશાકી, વાસ્તે અલ્લાહ તઆલાકે રૂખ

મેરા કા'બા શરીફકી તરફ પીછે ઈસ ઈમામકે, અલ્લાહુ અકબર.

દો સુન્નતોંકી નિય્યત :– નિય્યત કરતા હૂં દો રકા'ત નમાઝ સુન્નતકી. વકત ઈશાકા, વાસ્તે અલ્લાહ તઆલાકે રૂખ મેરા કા'બા શરીફકી તરફ અલ્લાહુ અકબર.

દો નફલોંકી નિય્યત :– નિય્યત કરતા હૂં દો રકા'ત નમાઝ નફલકી, વકત ઈશાકા, વાસ્તે અલ્લાહ તઆલાકે, રૂખ મેરા કા'બા શરીફકી તરફ, અલ્લાહુ અકબર.

વિત્રકી નિય્યત :– નિય્યત કરતા હૂં તીન રકા'ત નમાઝ વાજિબુલ્લૈલકી, વાસ્તે અલ્લાહકે, રૂખ મેરા કા'બા શરીફકી તરફ. અલ્લાહુ અકબર.

ફાઈદા :– વિત્રકી નમાઝ વાજિબ હૈ યા'ની ઈસકા દરજા ફર્ઝોંકે કરીબ હૈ. ઈસ લિયે વિત્રકો કભી ભી છોળના જાઈઝ નહીં. હુઝૂર (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા કે જો વિત્ર ન પળ્હે વો હમમેંસે નહી હૈ, તીન બાર યેહી ફરમાયા.(અબૂ દાઉદ)

દો નફ્લોંકી નિય્યત :– નિય્યત કરતા હૂં દો રકા'ત નમાઝ નફ્લકી, વકત ઈશાકા, વાસ્તે અલ્લાહ તઆલાકે, રૂખ મેરા કા'બા શરીફકી તરફ, અલ્લાહુ અકબર.

ફજરકી નમાઝ

ફજરકી ચાર રકા'તેં હૈં. દો સુન્નતેં ઔર દો ફર્ઝ,

દો સુન્નતોંકી નિય્યત :– નિય્યત કરતા હૂં દો રકા'ત નમાઝ સુન્નત, વકત ફજરકા, વાસ્તે અલ્લાહ તઆલાકે, રૂખ મેરા કા'બા શરીફકી તરફ, અલ્લાહુ અકબર.

ફ્જરકી સુન્નતેં દૂસરી તમામ તાકીદી સુન્નતોંસે ઝિયાદા તાકીદી હૈં.

દો ફ્ર્ઝોંકી નિય્યત :– નિય્યત કરતા હૂં દો રકા'ત નમાઝ ફ્ર્ઝ ફ્જરકી, વાસ્તે અલ્લાહકે, રૂખ મેરા કા'બા શરીફકી તરફ પીછે ઈસ ઈમામકે, અલ્લાહુ અકબર.

નમાઝકી તરકીબ

જબ નમાઝ પળ્હનેકા ઈરાદા કરો તો પેહલે અપના બદન હર કિસ્મકી નાપાકીસે પાક કરો ઔર પાક કપળે પહેન કર પાક જગહ પર કિબ્લાકી તરફ મુંહ કરકે ખળે હો, ફિર જો નમાઝ પળ્હની હૈ ઉસકી નિય્યત કરો. ફિર દોનૂં હાથ ઈસ તરહ કાનોં તક ઉઠાઓ કે અંગૂઠે કાનોંકી લવકે સામને હોં, ઉન્ગલિયાં ખુલી રહેં. ઉસ્કે બા'દ તકબીરે તહરીમા યા'ની 'અલ્લાહુ અકબર' (અલ્લાહ સબસે બળા હૈ) કેહ કર દોનૂં હાથ નાફકે નીચે ઈસ તરહ બાંધ લો કે સીધે હાથકી હથેલી બાએં હાથકી હથેલીકી પુશ્ત પર રહે ઔર અંગૂઠે ઔર છુન્ગલીયાંકે હલકાસે બાએં હાથકે પોંહચેકો પકળ લો ઔર બાકી તીન ઉન્ગલિયાં કલાઈ પર બિછી રહેં ઔર નઝર સિજ્દેકી જગહ પર રહે, હાથ બાંધ કર સના પળ્હો.

સના

સુબ્હાનકલ્લા હુમ્મ વ બિહમ્દિક વ તબારકસ્મુક વ તઆલા જદ્દુક વલા ઈલહ ગૈરૂક.

અય અલ્લાહ! મૈ તેરી પાકી બયાન કરતા હું ઔર તેરી તા'રીફ કરતા હું ઔર તેરા નામ બરકતવાલા હૈ બુલંદ હૈ તેરી શાન ઔર નહીં હૈ કોઈ મા'બૂદ તેરે સિવા.

ફિર તઅવ્વુઝ પળ્હે, યા'ની

અઊઝુ બિલ્લાહિ મિનશ્શૈતા નિર્રજીમ.

મૈં પનાહ લેતા હું અલ્લાહકી શૈતાને મરદૂદસે.'

ઔર ઈસ્કે બા'દ તસમિયા પળ્હે, યા'ની

બિસ્મિલ્લા હિર્રહ્‌મા નિર્રહીમ

'અલ્લાહકે' નામસે શુરૂ' કરતા હું જો બળા મહેરબાન નિહાયત રહમવાલા હૈ.

ઔર ફિર સૂરએ ફાતિહા પળ્હે.

સૂરએ ફાતિહા

અલ્હમ્દુ લિલ્લાહિ રબ્બિલ્ આલમીન, અર્રહ્‌મા નિર્રહીમ, માલિકિ યૌમિદ્દીન, ઈય્યાક નઅ્બુદુ વ ઈય્યાક નસ્તઈન ઈહ્‌દિનસ્સિરાતલ્ મુસ્તકીમ, સિરાતલ્લઝીન અન્અમ્ત અલૈહિમ્ ગૈરિલ્ મગ્ઝૂબિ અલૈહિમ વ લઝ્ઝાલ્લીન.

સબ તા'રીફેં અલ્લાહકે લિયે હૈં જો પાલનેવાલા હૈ. તમામ જહાનોંકા, મહેરબાન નિહાયત રહમવાલા. માલિક હૈ કિયામતકે દિનકા, હમ તેરીહી ઈબાદત કરતે હૈં ઔર તુઝ હીસે મદદ ચાહતે હૈં. હમકો સીધે રાસ્તે પર ચલા, ઉન લોગોંકે રાસ્તે પર જિન પર તૂને ઈન્આમ ફરમાયા, ન ઉનકી

રાહ પર જિન પર તેરા ગઝબ નાઝિલ હુવા, ઔર ન ગુમરાહોંકે રાસ્તે પર. (આમીન).

જબ સૂરત ખત્મ કર લો, તો ધીરેસે **આમીન** કહો, ફિર કોંઈ સૂરત યા એક બળી આયત યા તીન છોટી આયતેં પળ્હો, (લિકિન અગર તુમ ઈમામકે પીછે નમાઝ પળ્હ રહે હો તો સિર્ફ સના યા'ની 'સુબ્હાન કલ્લાહુમ્મ' પળ્હ કર ખામોશ ખળે રહો.) તઅવ્વુઝ, તસ્મિયા ઔર અલ્હમ્દુ ઔર સૂરત કુછ ન પળ્હો, યે સબ ઈમામ પળ્હેગા, (તન્હા હો તો) અલ્હમ્દુકે બા'દ હર સૂરત પળ્હ સકતે હો. અગર ચાહો તો સૂરએ કાફિરૂન પળ્હો.

સૂરએ કાફિરૂન

કુલ્ યા અય્યુહલ્ કાફિરૂન, લા અઅ્બુદુ મા તઅ્બુદૂન, વલા અન્તુમ આબિદૂન મા અઅ્બુદ, વલા અ-ન આબિદુમ્ માઅબદ્તુમ. વલા અન્તુમ આબિદૂન મા અઅ્બુદ લકુમ દીનુકુમ વલિય દીન.

આપ ફરમા દીજિયે, અય કાફિરો! મૈં નહીં પૂજતા હું ઉસે જિસે તુમ પૂજતે હો, ઔર ન તુમ ઉસે પૂજનેવાલે હો જિસે મૈં પૂજતા હું, ઔર ન મૈં પૂજનેવાલા હું ઉસે જિસે તુમને પૂજા, ઔર ન તુમ ઉસે પૂજનેવાલે હો જિસે મૈં પૂજતા હું, તુમ્હારે લિયે તુમ્હારા દીન હૈ ઔર મેરે લિયે મેરા દીન.

સૂરત પળ્હ કર અલ્લાહુ અકબર કેહતે હુએ રૂકૂઅમેં જાઓ, દોનૂં હાથોંકી ઉન્ગલિયાં ખોલ કર ઉનસે દોનૂં ઘુટનોંકો

પકળ લો, પીઠકો બીલકુલ સીધી રખ્ખો, હાથ પસલિયોંસે અલગ રહેં ઔર પિંડલિયાં સીધી રહેં, રૂકૂઅમેં તીન બાર યા સાત બાર. રૂકૂઅકી તસ્બીહ ઈસ તરહ પળ્હો.

રૂકૂઅકી તસ્બીહ :– સુબ્હાન રબ્બિયલ્ અઝીમ

પાક હૈ મેરા રબ અઝમતવાલા

ઉસકે બા'દ તસ્મીઅ પળ્હતે હુએ સીધે ખળે હો જાઓ ઔર તસ્મીઅકે બા'દ તહમીદ પળ્હો. (રૂકૂઅસે ઉઠનેકી હાલતમેં તસ્મીઅ)

તસ્મીઅ :– સમિઅલ્લાહુ લિમન હમિદહ

અલ્લાહને ઉસ્કી સુન લી, જિસને ઉસ્કી તારીફ કી.

કૌમાકી તહમીદ :– રબ્બના લકલ્ હમ્દ

અય હમારે રબ! સબ તા'રીફ તેરે હી લિયે હૈ.

ઈમામ સિર્ફ તસ્મીઅ પળ્હે ઔર મુકતદી સિર્ફ તહમીદ પળ્હે ઔર અકેલા નમાઝ પળ્હનેવાલા યા'ની તન્હા નમાઝ પળ્હનેવાલા તસ્મીઅ ઔર તહમીદ દોનૂં પળ્હે, ફિર અલ્લાહુ અકબર કેહતે હુએ સિજ્દેમેં જાએ, પેહલે દોનૂં ઘુટને ફિર દોનૂં હાથ, ફિર નાક, ફિર પેશાની રખ્ખો, ચેહરા દોનૂં હથેલિયોંકે દરમિયાન ઔર અંગૂઠેં કાનકે સામને રહેં, હાથકી ઉન્ગલિયાં મિલી રખ્ખો, તાકે સબકે સર કિબલાકી તરફ રહેં, કોહનિયાં પસલિયોંસે ઔર પેટ રાનોંસે અલગ રહે. કોહનિયાં ઝમીન પર મત બિછાઓ, સિજ્દેમેં તીન બાર યા પાંચ બાર યા સાત બાર ઈસ તરહ સિજ્દેકી તસ્બીહ કેહો.

સિજ્દેકી તસ્બીહ :– સુબ્હાન રબ્બિયલ આઅ્લા

પાક હૈ મેરા પરવરદિગાર બહોત બરતર

ઈસકે બા'દ તકબીર યા'ની અલ્લાહુ અકબર કેહતે હુએ ઈસ તરહ ઉઠો કે પેહલે પેશાની, ફિર નાક, ફિર દોનૂં હાથ ઉઠેં, સિજ્દેસે ઉઠ કર સીધે બૈઠ જાઓ, ફિર તકબીર કેહતે હુએ દૂસરા સિજ્દહ કરો ઔર ઈસમેં ભી સિજ્દેકી તસ્બીહ તીન યા પાંચ યા સાત બાર પઢ઼ો. ફિર તકબીર કેહતે હુએ ઉઠો ઔર પંજોંકે બલ હાથોંકો ઝમીન પર રખ્ખે બગૈર સીધે ખળે હો જાઓ ઔર ખળે હોકર હાથ બાંધ લો ઔર **બિસ્મિલ્લાહ** ઔર સૂરએ **ફાતિહા** ઔર કોઈ **સૂરત** પઢ઼ો, અગર ચાહો, સૂરએ **ઈખ્લાસ** પઢ઼ો ઔર અગર ઈમામકે પીછે હો તો કુછ ન પઢ઼ો, ખામોશ ખળે રહો.

સૂરએ ઈખ્લાસ

કુલ્ હુવલ્લાહુ અહદ, અલ્લાહુસ્સમદ લમ્ યલિદ વ લમ યૂલદ, વ લમ યકુલ્લહૂ કુફુવન્ અહદ

કેહ દો (અય મુહમ્મદ !) વો અલ્લાહ એક હૈ, અલ્લાહ બે—નિયાઝ હૈ, નહીં જના ઉસને કિસીકો, ઔર ન વો જના ગયા, ઔર નહીં હૈ ઉસ્કે બરાબર કોઈ.

ફિર ઈસી કાયદેસે રૂકૂઅ, કૌમા ઔર દોનૂં સિજ્દે કરો. દૂસરે સિજ્દેસે સર ઉઠાકર બાયાં પાંવ બિછાકર ઉસપર બૈઠ જાઓ, દાયાં પાંવ ખળા રખ્ખો. ઔર દોનૂં પાંવકી ઉન્ગલિયોંકે સર કિબ્લાકી તરફ મોળ દો, ઔર દોનૂં હાથ રાનોં પર રખ્ખો ઈસ તરહકે ઉન્ગલિયાં સીધી રહેં ઔર તશહહુદ યા'ની અત્તહિય્યાત પઢ઼ો.

તશહહુદ

અત્તહિય્યાતુ લિલ્લાહિ વસ્સલવાતુ વત્તય્યિબાતુ અસ્સલામુ અલૈક અય્યુહન્નબિય્યુ વ રહ્મતુલ્લાહિ વ બરકાતુહૂ અસ્સલામુ અલૈના વ અલા ઈબાદિલ્લા હિસ્સાલિહીન અશ્હદુ અલ્લા ઈલાહ ઈલ્લલ્લાહુ વ અશ્હદુ અન્ન મુહમ્મદન્ અબ્દુહૂ વ રસૂલુહુ.

સબ ઈબાદતેં જો ઝબાન, બદન ઔર માલસે હો સકેં અલ્લાહહીકે લિયે હૈં. સલામ તુમ પર અય નબી! ઔર અલ્લાહકી રહમત ઔર ઉસ્કી બરકતેં, સલામતી હો તુમ પર ઔર અલ્લાહકે નેક બંદોં પર, ગવાહી દેતા હૂં મૈં કે અલ્લાહકે સિવા કોઈ મા'બૂદ નહીં, ઔર મૈં ગવાહી દેતા હૂં કે મુહમ્મદ (સ.અ.વ.) ખુદાકે બન્દે ઔર ઉસ્કે રસૂલ હૈં.

જબ **અશ્હદુ અલ્લા ઈલાહ** પર પહોંચો, તો સીધે હાથકે અંગૂઠે ઔર બીચકી ઉન્ગલીસે હલ્કા બાંધ લો ઔર ઉન્ગલિયાં ઔર ઉસ્કે પાસવાલી ઉન્ગલીકો બન્દ કર લો. ફિર કલિમેકી ઉન્ગલી ઉઠાકર ઈશારા કરો. આખિર તક હલ્કા બાંધે રખ્ખો. તશહહુદ ખત્મ કરકે અગર દો રકા'તવાલી નમાઝ હૈ તો દુરૂદ શરીફ પઢો ઔર ઈસ્કે બા'દ દુઆએ માસૂરા પઢો.

દુરૂદ શરીફ

અલ્લાહુમ્મ સલ્લિ અલા મુહમ્મદિંવ અલા આલિ

મુહમ્મદિન્ કમા સલ્લૈત અલા ઈબ્રાહીમ વ અલા આલિ ઈબ્રાહીમ ઈન્નક હમીદુમ્મજીદ. અલ્લાહુમ્મ બારિક અલા મુહમ્મદિંવ્વ અલા આલિ મુહમ્મદિન્ કમા બારકત અલા ઈબ્રાહીમ વ અલા આલિ ઈબ્રાહીમ ઈન્નક હમીદુમ્મજીદ.

અય અલ્લાહ! રહમત ભેજ હઝરત મુહમ્મદ (સ.અ.વ.) પર ઔર હઝરત મુહમ્મદ (સ.અ.વ.) કી આલ પર, જિસ તરહ તૂને રહમત ભેજી હઝરત ઈબ્રાહીમ પર ઔર હઝરત ઈબ્રાહીમકી આલ પર. બેશક તૂ તા'રીફકા હકદાર હૈ, બળી બુઝુર્ગીવાલા હૈ.

અય અલ્લાહ! તુ બરકત ભેજ હઝરત મુહમ્મદ (સ.અ.વ.) પર ઔર હઝરત મુહમ્મદ (સ.અ.વ.) કી આલ પર, જિસ તરહ તૂને બરકત ભેજી હઝરત ઈબ્રાહીમ પર ઔર હઝરત ઈબ્રાહીમકી આલ પર. બેશક તૂ તા'રીફકા હકદાર હૈ, બળી બુઝુર્ગીવાલા હૈ.

દુઆએ માસૂરા

અલ્લાહુમ્મ ઈન્ની ઝલમ્તુ નફસી ઝુલ્મન્ કસીરંવ્વલા યગ્ફિરુઝ્ઝુનૂબ ઈલ્લા અન્ત ફગ્ફિર્લી મગ્ફિરતમ્ મિન્ ઈન્દિક વર્હમ્ની ઈન્નક અન્તલ્ ગફૂરુર્રહીમ.

અય અલ્લાહ! મૈંને અપની જાન પર બહોત ઝુલ્મ કિયા ઔર તેરે સિવા કોઈ ગુનાહોંકા બખ્શનેવાલા નહીં. તૂ મુઝકો અપની ખાસ મગ્ફિરતસે બખ્શ દે ઔર મુઝ પર રહમ ફરમા, બેશક તૂ બખ્શનેવાલા રહીમ હૈ.

ઈસ્કે બા'દ દાહની તરફ સલામ ફેરો, સલામ ફેરતે વકત દાહની તરફકે ફરિશ્તોં ઔર નમાઝિયોંકી નિય્યત કરો, ફિર બાઈ તરફ સલામ ફેરો ઔર ઉસ તરફકે ફરિશ્તોં ઔર નમાઝીયોંકી નિય્યત કરો, ઔર અગર ઈમામકે પીછે હો તો જિસ તરફ ઈમામ હો, ઉસ તરફકે સલામમેં ઈમામકી ભી નિય્યત કરો. અગર ઈમામકે બિલકુલ પીછે હો તો દોનૂં સલામોંમેં ઉસ્કી નિય્યત કરો ઔર ઈમામ દોનૂં સલામોંમેં મુકતદિયોંકી નિય્યત કરે. ઔર જો શખ્સ તન્હા નમાઝ પઢ રહા હો, વો દોનૂં સલામોંમેં સિર્ફ ફરિશ્તોંકી નિય્યત કરે.

સલામકે અલ્ફાઝ યે હૈં. **અસ્સલામુ અલૈકુમ વ રહ્‌મતુલ્લાહ.** તુમ પર સલામતી હો ઔર અલ્લાહકી રહમત

અગર ઈમામકે પીછે નમાઝ પઢ રહે હો ઔર દુઆએ માસૂરા ઈસસે પેહલે ખત્મ હો જાએ, તો ઈમામકા ઈન્તિઝાર કરકે ઉસ્કે સાથ સલામ ફેરો.

યે દો રકા'તવાલી નમાઝ ખત્મ હુઈ. ઔર અગર તીન યા ચાર રકા'તવાલી ફર્ઝ નમાઝ હૈ, તો અત્તહિય્યાત (અબ્દુહૂ વ રસૂલુહૂ તક) પઢ કર ફૌરન તકબીર કેહતે હુએ ખળે હો જાઓ ઔર સિર્ફ બિસ્મિલ્લાહ, અલ્હમ્દુ શરીફ પઢો. સૂરત ન મિલાઓ. ઔર અગર ઈમામકે પીછે હો તો કુછ ન પઢો, ખામોશ ખળે રહો. અપની નિય્યતકે મુતાબિક એક યા દો રકા'ત પઢકર રૂકૂઅ-સિજ્દે કરકે બૈઠ જાઓ, ઔર અત્તહિય્યાત દુરૂદ, દુઆએ માસૂરા પઢ કર દોનૂં તરફ સલામ ફેર કર નમાઝ ખત્મ કરો.

ફાઈદા :- ફર્ઝ નમાઝકે બા'દ ખાસ તૌરસે દુઆ

કબૂલ હોતી હૈ. સલામ ફેર કર અલ્લાહ તઆલાસે અપની દીની ઔર દુન્યવી હાજતોં ઔર ઝરૂરતોંકા સવાલ કરો.

મસ્અલા :– જિન ફરઝોંકે બા'દ સુન્નતેં હૈં, છોટીસી દુઆ માંગ કર સુન્નતોંમેં લગ જાઓ ઔર લંબી દુઆ ઔર તસ્બીહાત સુન્નતોંકે બા'દ પઢો.

ફર્ઝ નમાઝોંકે બા'દ પઢનેકે લિયે બહોતસી ચીઝેં હદીસ શરીફમેં આઈ હૈં. હઝરત સૌબાન (રદિ.) સે રિવાયત હૈ કે આં હઝરત (સ.અ.વ.) (ફર્ઝ) નમાઝસે ફારિગ હોતે થે, તો તીન બાર ઈસ્તિગફાર પઢકર યે દુઆ પઢતે થે.

અલ્લાહુમ્મ અન્તસ્સલામુ વ મિન્કસ્સલામુ તબારક્ત યા ઝલ્જલાલિ વલ્ઈકરામ.

અય અલ્લાહ! તૂ સલામતીવાલા હૈ ઔર તુઝ હીસે સલામતી મિલતી હૈ, બરકતવાલા હૈ તૂ અય જલાલ ઔર ઈકરામવાલે.

આયતુલ કુર્સી

ફર્ઝ નમાઝોંકે બા'દ આયતુલ કુર્સી પઢનેકી ભી બળી ફઝીલત હૈ, ઉસ્કો ભી પઢો, આયતુલ કુર્સી યે હૈ.

અલ્લાહુ લા ઈલાહ ઈલ્લા હુવલ્હય્યુલ કય્યૂમ. લા તાખુઝુહૂ સિનતુંવ્વલા નૌમ. લહૂ મા ફિસ્સમાવાતિ વ મા ફિલ્અર્ઝિ. મન્ઝલ્લઝી યશ્ફઉ ઈન્દહૂ ઈલ્લા બિઈઝ્નિહિ યઅ્લમુ મા બૈન ઐદીહિમ્ વમા ખલ્ફહુમ્ વલા યુહીતૂન બિશૈઈમ્ મિન્ ઈલ્મિહી ઈલ્લા બિમા શા–અ વસિઅ કુર્સીય્યુ હુસ્સમાવાતિ વલ્અર્ઝિ વલા

યઊદુહૂ હિફ્ઝુહુમા વહુવલ્ અલિય્યુલ્ અઝીમ.

અલ્લાહ એક હૈ, નહીં હૈ કોઈ મા'બૂદ મગર વોહી, વો ઝિન્દા હૈ, સંભાલનેવાલા હૈ, ન ઉસ્કો નીંદ આતી હૈ. ન ઊંઘ, ઉસીકે લિયે જો આસમાનોંમેં હૈ, ઔર જો કુછ ઝમીનમેં હૈ. કોન હૈ જો ઉસ્કે પાસ સિફારિશ કર સકે મગર ઉસ્કી ઈજાઝતસે, વો જાનતા હૈ ઉન્કે તમામ હાઝિર ઔર ગાઈબ હાલાતકો ઔર ઉસ્કી મા'લૂમાતમેંસે કિસી ચીઝકો અપને ઈલ્મી ઈહાતેમેં મખ્લૂક નહીં લા સકતી, મગર જિસ કદર વો ચાહે, ઉસ્કી કુર્સીને આસમાનોં ઔર ઝમીનકો અપને અંદર લે રખ્ખા હૈ, ઔર ઉસ્કો ઈન દોનૂંકી હિફાઝત કુછ ભારી નહીં ઔર વો બુલંદ હૈ ઔર અઝમતવાલા હૈ.

હદીસ શરીફમેં હૈ કે જિસને હર ફર્ઝ નમાઝકે બા'દ આયતુલ કુર્સી પઢી ઉસ્કે જન્નતમેં દાખિલ હોનેમેં મૌત હી આડ હૈ, ઔર જો શખ્સ સોતે વકત ઉસ્કો પઢેગા, અલ્લાહ તઆલા ઉસ્કે ઘર ઔર ઉસ્કે પડોસી કે ઘર ઔર આસપાસકે કુછ ઘરોંકો (રાત ભર) અમન ઔર અમાનમેં રખ્ખેગા.(બૈહકી)

ફર્ઝ નમાઝોંકે બા'દ ૩૩ બાર સુબ્હાનલ્લાહ ઔર ૩૩ બાર અલ્હમ્દુ લિલ્લાહ ઔર ૩૪ બાર અલ્લાહુ અકબર પઢનેકી બડી ફઝીલત આઈ હૈ. (મિશ્કાત શરીફ)

કુછ કિરા'તકે બારેમેં

મસ્અલા :– ફર્ઝોંકી સિર્ફ પેહલી ઔર દૂસરી રકા'તમેં અલ્હમ્દુ શરીફકે બા'દ કોઈ સૂરત યા ઉસ્કી જગહ કુછ આયતેં પઢી જાતી હૈં ઔર તીસરી ઔર ચૌથી રકા'તમેં સિર્ફ

અલ્હમ્દુ શરીફ પઢી જાતી હૈ. અભી જો હમને નમાઝકે તરીકેમેં બયાન કિયા હૈ કે તીસરી ઔર ચૌથી રકા'તમેં અલ્હમ્દુકે સાથ સૂરત ન મિલાઓ યે ફર્ઝો કે બારેમેં હૈ ખૂબ સમઝ લો, અગર સુન્નત, નફલ યા વિત્ર પઢને હોં તો હર રકા'તમેં અલ્હમ્દુ શરીફકે સાથ કોઈ સૂરત યા કુછ આયતેં મિલાઓ, દો સૂરતેં યા'ની સૂરએ કાફિરૂન ઔર ઈખ્લાસ હમ પેહલે લિખ ચુકે હૈં, અબ દો સૂરતેં ઔર લિખતે હૈં.

સૂરએ ફલક

બિસ્મિલ્લા હિર્રહ્મા નિર્રહીમ

કુલ્ અઊઝુ બિરબ્બિલ્ ફલક મિન્ શર્રિ મા ખલક વમિન્ શર્રિ ગાસિકિન્ ઈઝા વકબ વ મિન્ શર્રિન્ નફ્ફાસાતિ ફિલ્ ઉકદિ વ મિન્ શર્રિ હાસિદિન્ ઈઝા હસદ.

શુરૂ' કરતા હૂં અલ્લાહકે નામસે જો બળા મહેરબાન નિહાયત રહમવાલા હૈ.

તૂ કેહ, મૈં પનાહ લેતા હૂં સુબ્હકે રબકી હર ઉસ ચીઝકી બુરાઈસે જો ઉસને બનાઈ ઔર બુરાઈસે અંધેરેકી જબ સિમટ આએ, ઔર બદીસે ઉન ઔરતોંકી જો ગિરહોંમેં ફૂંકનેવાલી હૈં, ઔર બદીસે હસદ કરનેવાલેકી જબ હસદ કરે.

સૂરએ નાસ

બિસ્મિલ્લા હિર્રહ્મા નિર્રહીમ.

કુલ્ અઊઝુ બિરબ્બિન્નાસિ, મલિકિન્નાસિ,

ઈલાહિન્નાસિ, મિન શર્રિલ્ વસ્વાસિલ્ ખન્નાસ, અલ્લઝી યુવસ્વિસુ ફીસુદૂરિન્નાસિ મિનલ્ જિન્નતિ વન્નાસ.

શુરૂ' કરતા હૂં અલ્લાહકે નામસે જો બળા મહેરબાન નિહાયત રહમવાલા હૈ.

તૂ કેહ, મૈં પનાહ લેતા હૂં લોગોંકે રબકી, લોગોંકે બાદશાહકી, લોગોંકે મા'બૂદકી, બુરાઈસે ઉસકી જો વસવસા ડાલે ઔર છુપ જાવે, જો ખ્યાલ ડાલતા હૈ લોગોંકે દિલોંમેં જિન્નોંમેંસે હો યા આદમિયોંમેંસે.

મસ્અલા :– ઈમામકે પીછે મુક્તદી અલ્હમ્દુ શરીફ ઔર સૂરત ન પળ્હે.

મસ્અલા :– ઈમામ પર વાજિબ હૈ કે ફર્ઝ, જુમ્આ ઈદૈનકી તમામ રકઅતોંમેં ઔર ઈશા, મગરિબકી પેહલી દો રકઅતોંમેં અલ્હમ્દુ શરીફ ઔર સૂરત બુલંદ આવાઝસે પળ્હે, ઔર ઝોહર ઔર અસરકી તમામ રકા'તોંમેં ઔર મગરિબકી તીસરી ઔર ઈશાકી તીસરી ઔર ચોથી રકઅતમેં અલ્હમ્દુ શરીફ ધીરેસે પળ્હે.

મસ્અલા :– ફજર, મગરિબ ઔર ઈશાકી જિન રકા'તોંમેં ઈમામ પર ઝોરસે કિરા'ત વાજિબ હૈ. તન્હા નમાઝ પળ્હનેવાલેકો ઈન રકા'તોંમેં ઝોરસે પળ્હનેકા ઈખ્તિયાર હૈ. યા'ની ઝોરસે ઔર ધીરેસે દોનૂં તરહ પળ્હ સકતે હૈં.

મસ્અલા :– ઈકામતકી હાલતમેં યા'ની જબ નમાઝે સફરમેં ન હો, તો ઉસ્કે લિયે મસનૂન હૈ કે ફજર ઔર ઝોહરમેં સૂરએ ફાતિહાકે લિયે તિવાલે મુફસ્સલવાલી (લંબી) સૂરતેં પળ્હે, અસર ઔર ઈશામેં ઔસાતે મુફસ્સલ

(ન બળી ન છોટી) પઢે ઔર મગરિબમેં કિસારે મુફસ્સલ (છોટી સૂરતેં) પઢે.

ફાઈદા :– સૂરએ **હુજુરાત** (પારા ૨૬) સે **વસ્સમાઈ ઝાતિલ બુરૂજ** તકકી સૂરતોંકો તિવાલે મુફસ્સલ ઔર સૂરએ **વસ્સમાઈ વત્તારિક** સે **લમ યકુન** તકકી સૂરતોંકો ઔસાતે મુફસ્સલ ઔર સૂરએ **ઈઝા ઝુલ્ઝિલતિલ્ અર્ઝ**સે કુરઆનકે ખત્મ તકકી સૂરતોંકો કિસારે મુફસ્સલ કેહતે હૈં.

ફાઈદા :– યે કિરાઅતેં મસનૂના ઈમામકે લિયે ભી હે ઔર અકેલે નમાઝ પઢનેવાલેકે લિયે ભી.

મસ્અલા :– અગર સફરમેં હો તો જો સૂરત ભી પઢે ઈખ્તિયાર હે.

મસ્અલા :– કિસી ભી નમાઝકે લિયે કોઈ સૂરત શરીઅતમેં ઈસ તરહ મુકર્રર નહીં હે કે ઉસ સૂરતકે બગૈર નમાઝ હી ન હો, ઈસ લિયે કિસી નમાઝકે લિયે ખૂદ કિસી સૂરતકી ઐસી પાબંદી કર લેના કે ઉસ્કે સિવા કભી કોઈ સૂરત ન પઢે, યે મકરૂહ હે.

મર્દ ઔર ઔરતકી નમાઝકા ફર્ક

ઔરતેં ભી ઉસી તરહ નમાઝ પઢેં, જૈસે નમાઝ પઢનેકા તરીકા બયાન કિયા ગયા હે. લેકિન ચંદ ચીઝોંમેં મર્દ ઔર ઔરતકી નમાઝમેં ફર્ક હે, વો નીચે લિખ્ખી જાતી હૈં.

૧. તકબીરે તહરીમા કે વકત મર્દોંકો ચાદર વગૈરહસે હાથ નિકાલકર કાનોં તક ઉઠાના ચાહિયે ઔર ઔરતોંકો હર

હાલમેં બગૈર હાથ નિકાલે હુએ કંધોં તક ઉઠાના ચાહિયે.

૨. તકબીરે તહરીમાકે બા'દ મર્દોકો નાફકે નીચે હાથ બાંધના ચાહિયે ઔર ઔરતોંકો સીને પર.

૩. મર્દોકો દાએં હાથકી છોટી ઉન્ગલી ઔર અંગૂઠેકા હલ્કા બના કર બાએં હાથકી કલાઈ પર બિછા દેના ચાહિયે, ઔર ઔરતોંકો દાહની હથેલી બાઈ હથેલીકે પિછલે હિસ્સે પર રખના ચાહિયે. મર્દોકી તરહ હલ્કા બનાના ઔર બાઈ કલાઈ પકળના ન ચાહિયે.

૪. મર્દોકો રૂકૂઅમેં અચ્છી તરહ ઝુકના ચાહિયે કે સર ઔર પીઠ બરાબર હો જાએ, ઔર ઔરતોંકો સિર્ફ ઈતના ઝુકના ચાહિયે કે જિસસે ઉન્કે હાથ ઘુંટનોં તક પહોંચ જાએં.

૫. મર્દોકો રૂકૂઅમેં ઉન્ગલિયાં ફૈલા કરકે ઘુંટનોં પર રખના ચાહિયે, ઔર ઔરતોંકો બગૈર ફૈલાએ મિલાકર રખના ચાહિયે.

૬. મર્દોકો રૂકૂઅકી હાલતમેં કોહનિયાં પેહલૂસે અલગ રખના ચાહિયે ઔર ઔરતોંકો પેહલૂસે મિલાકર રખના ચાહિયે.

૭. મર્દોકો સિજ્દેમેં પેટ રાનોંસે ઔર બાઝૂ બગલસે જુદા રખના ચાહિયે, ઔર ઔરતોંકો મિલા હુવા.

૮. સિજ્દેમેં મર્દકી કોહનિયાં ઝમીનસે ઉઠી હોં, ઔર ઔરતોંકી ઝમીન પર બિછી હોં.

૯. મર્દોકો સિજ્દેમેં દોનૂં પૈર ઉન્ગલિયોંકે બલ ખળે રખના ચાહિયે, મગર ઔરતોંકો દોનૂં પાંવ બાહિરકી તરફ નિકાલને હોંગે.

૧૦. મર્દોકો બૈઠનેકી હાલતમેં બાએં પાંવ પર બૈઠના ચાહિયે ઔર દાહને પાંવકો ઉન્ગલિયોંકે બલ ખળા રખના ચાહિયે, ઔર ઔરતોંકો દોનૂં પાંવ દાહની તરફ નિકાલ કર બાઈં સુરીન પર બૈઠના ચાહિયે.

૧૧. ઔરતોંકો કિસી વકત બુલંદ આવાઝસે કિરા'ત કરનેકા ઈખ્તિયાર નહીં. બલ્કે ઉન્કો હર વકત ધીમી આવાઝસે કિરા'ત કરના ચાહિયે.

વિત્રકી નમાઝ

વિત્રકી નમાઝકી તીન રકઅતેં હૈં. પઢનેકા તરીકા યે હૈ કે દો રકઅતેં પઢ કર કાઈદામેં બૈઠે ઔર અબ્દુહૂ વ રસૂલુહૂ તક પઢ કર ખળા હો જાએ ઔર તીસરી રકા'તમેં અલ્હમ્દુ ઔર સૂરતસે ફારિગ હોકર 'અલ્લાહુ અકબર' કેહતા હુવા કાનોં તક હાથ ઉઠાએ ઔર ફિર હાથ બાંધ કર દુઆએ કુનૂત પઢે, ઈસકે બા'દ રૂકૂઅમેં જાએ ઔર બાકી નમાઝ મા'મૂલકે મુતાબિક પૂરી કરે.

દુઆએ કુનૂત

અલ્લાહુમ્મ ઈન્ના નસ્તઈનુક વ નસ્તગ્ફિરૂક વ નુઅ્મિનુ બિક વનતવક્કલુ અલૈક વ નુસ્ની અલૈકલ્ ખૈર વ નશ્કુરૂક વલા નક્ફુરૂક વ નખ્લઉ વ નત્રૂકુ મંય્યફ્જુરૂક અલ્લા હુમ્મ ઈય્યાક નઅ્બુદુ વલક નુસલ્લી વ નસ્જુદુ વ ઈલૈક નસ્આ વ નહ્ફિદુ વ નર્જૂ રહ્મતક વ નખ્શા

અઝાબક ઈન્ન અઝાબક બિલ્ કુફ્ફારિ મુલ્હિક.

અય અલ્લાહ! હમ મદદ ચાહતે હૈં તુઝસે ઔર મઆફી માગતે હૈં તુઝસે ઔર ઈમાન લાતે હૈં તુઝ પર ઔર ભરોસા રખતે હૈં તુઝ પર, ઔર હમ તેરી અચ્છી તા'રીફ કરતે હૈં, ઔર શુક્ર કરતે હૈં હમ તેરા, ઔર ના શુક્રી નહીં કરતે હૈં તેરી, ઔર હમ ઉસ્સે અલગ હોતે હૈં જો તેરી ના ફરમાની કરતા હૈ, અય અલ્લાહ! હમ તેરીહી ઈબાદત કરતે હૈં, ઔર તેરેહી લિયે નમાઝ પઢતે હૈં, ઔર સિજદહ કરતે હૈં, ઔર તેરીહી તરફ હમ દૌડતે હૈં, ઔર ભટકતે હૈં ઔર ઉમ્મીદવાર હૈં રહમતકે, ઔર ડરતે હૈં તેરે અઝાબસે. બેશક તેરા અઝાબ કાફિરોંકો પહોંચનેવાલા હૈ.

અગર કિસીકો દુઆએ કુનૂત યાદ ન હો, તો વો ઈસ્કે બજાએ યે પઢે.

રબ્બના આતિના ફિદ્ દુન્યા હસનતંવ્વ ફિલ્ આખિરતિ હસનતંવ્વ કિના અઝાબન્નાર

લેકિન હમેશા ઈસીકો ન પઢતા રહે, બલ્કે દુઆએ કુનૂત જલ્દ યાદ કર લેવે.

ફાઈદા :– વિત્રકી નમાઝકા સલામ ફેર કર તીન બાર **સુબ્હાનલ મલિકિલ કુદૂસ** પઢે ઔર તીસરી બાર કુદૂસકી 'દ' કો ખીંચો ઔર ઉસ્કો અદા કરતે વકત આવાઝ ભી કુછ તેઝ કર દો.

કસરકી નમાઝ ઔર મસાઈલ

જો આદમી ૪૮ મીલકે સફરકી નિય્યતસે અપને શહર યા કસ્બા યા બસ્તીસે નિકલ જાએ, ઉસ્કે લિયે વાપસ આને

તક ઝોહર અસર ઔર ઈશાકી ફર્ઝ નમાઝ બજાએ ચાર રકા'તકે દો રકા'ત રેહ જાતી હૈ. હાં અગર સફરમેં કિસી જગહ પંદરહ દિન યા ઉસ્સે ઝિયાદા ઠહેરનેકી નિય્યત કર લે તો પૂરી ચાર રકઅતેં પઢના ફર્ઝ હો જાતા હૈ.

કસર નમાઝકી નિય્યત :- નિય્યત કરતા હું દો રકા'ત નમાઝ ફર્ઝ કસરકી વકત (ઝોહર યા અસર યા ઈશાકા) વાસ્તે અલ્લાહ તઆલાકે, રૂખ મેરા કા'બા શરીફકી તરફ, અલ્લાહુ અકબર.

મસ્અલા :- સફરમેં અગર ઐસે ઈમામકે પીછે પઢે જો મુકીમ (ગૈર મુસાફિર) હૈ, તો ઉસ્કે સાથ ચાર હી રકા'ત પઢના ફર્ઝ હૈ.

મસ્અલા :- કસર સિર્ફ ઝોહર, અસર ઔર ઈશાકે ફર્ઝોમેં હૈ, મગરિબ ઔર ફજરમેં નહીં.

મસ્અલા :- અગર મુસાફિરને બજાએ દો રકા'ત ફર્ઝ કે ચાર રકા'તેં પઢલીં ઔર દો રકા'ત પર બૈઠા થા તો ઈસ સૂરતમેં નમાઝ તો હો જાએગી લેકિન ઐસા કરના મકરૂહ હૈ, ઔર અગર દો રકા'ત પર ન બૈઠા, તો નમાઝ દો બારહ પઢે, સિજદએ સહવસે ભી કામ ન ચલેગા.

મસ્અલા :- અગર મુસાફિરને કિસી જગહ પહોંચ કર વહાંકે લોગોંકો બજાએ કંસરકે પૂરી નમાઝ પઢા દી તો મુસાફિરકી નમાઝ તો હો ગઈ, લેકિન વહાંકે રેહનેવાલોંકી નમાઝ ન હુઈ.

મસ્અલા :- મુસાફિર કિસી જગહ પહોંચ કર વહાંકે લોગોંકા ઈમામ જુમ્આ બન સકતા હૈ.

જુમ્આકી નમાઝ

જુમ્આકી નમાઝ ફર્ઝ હૈ, જબ કે યે શર્તે પાઈ જાએં

(૧) મુસાફિર ન હોના, (૨) તંદુરૂસ્ત હોના, (૩) ગુલામ ન હોના, (૪) શહર યા કસ્બાકા હોના, (૫) મર્દ હોના, (૬) અકલવાલા ઔર બાલિગ હોના, (૭) અંધા લંગળા ન હોના, (૮) જુમ્આ કે દિન સૂરજકા ઢલ જાના યા'ની ઝોહરકા વકત આ જાના, (૯) ખુત્બા. (૧૦) જમાઅત યા'ની ઈમામકે અલાવા કમસે કમ તીન આદમી જમાઅતમેં હોના.

મસ્અલા :—પેહલી અઝાનસે ખરીદના બેચના ઔર કારોબાર છોળકર મસ્જિદમેં આના વાજિબ હૈ. જબ ઈમામ ખુત્બાકે લિયે ચલે તો સબ લોગ બિલકુલ ખામોશ હોકર ખુત્બા સુનેં, ખુત્બાકે વકત બાત કરના, નમાઝ પળ્હના, દુરૂદ શરીફ યા તસ્બીહ યા ઔર કુછ પળ્હના, કિસીકો ડાંટના, નસીહત કરના જાઈઝ નહીં.

મિશ્કાત શરીફમેં હૈ કે હુઝૂર (સ.અ.વ.) ને ઈર્શાદ ફરમાયા કે જિસ શખ્સને, બિલા ઉઝર જુમ્આકી નમાઝ છોળ દી, વો ઉસ કિતાબમેં મુનાફિક લિખ્ખા ગયા, જિસકા લિખ્ખા હુવા ન મિટેગા, ન બદલા જાએગા.

મુસ્લિમ શરીફમેં હૈ કે હુઝૂર (સ.અ.વ.) ને ઈર્શાદ ફરમાયા કે લોગ જુમ્આ છોળનેસે રૂક જાએં, વરના અલ્લાહ તઆલા ઉન્કે દિલોં પર મુહર લગા દેગા, ફિર વો ઝરૂર ઝરૂર ગાફિલોંમેંસે હો જાએંગે.

હઝરત ઔસ ઈબ્ને ઔસ (રદિ.) ફરમાતે હૈં કે અલ્લાહ

કે રસૂલુલ્લાહ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા કે જિસને જુમ્આકે દિન અપની બીવીકો ગુસલ કરાયા (યા'ની સોહબત કરકે ઉસ પર ગુસલ વાજિબ કર દિયા ઔર ઈસ તરહ અપની નઝરકો મેહફૂઝ કર લિયા) ઔર શુરૂ'સે ખુત્બા સુના ઔર પૈદલ ગયા, સવાર ન હુવા ઔર ઈમામકે કરીબ બૈઠા ઔર ધ્યાનસે ખુત્બા સુના ઔર બેકારકા કામ ન કિયા, ન બેકાર બાત કી, તો ઉસ્કે લિયે હર કદમ પર પૂરે સાલકે રોઝોં ઔર સાલ ભરકી રાતોંકો નમાઝમેં કિયામ કરનેકા સવાબ મિલેગા. (મિશ્કાત)

જુમ્આકી ૧૪ રકઅતેં હૈં જિનકી તફસીલ યે હૈ.

ચાર સુન્નતેં, ફિર દો ફર્ઝ, ફિર ચાર સુન્નતેં, ફિર દો સુન્નતેં, ફિર દો નફલ.

ચાર સુન્નતોંકી નિય્યત :– નિય્યત કરતા હું ચાર રકા'ત નમાઝ સુન્નતકી, વાસ્તે અલ્લાહ તઆલાકે વકત કબ્લે જુમ્આ, રૂખ મેરા કા'બા શરીફકી તરફ, અલ્લાહુ અકબર.

દો ફર્ઝોંકી નિય્યત :– નિય્યત કરતા હું મૈં દો રકા'ત ફર્ઝ નમાઝકી, વાસ્તે અલ્લાહ તઆલાકે, વકત જુમ્આકા, રૂખ મેરા કા'બા શરીફકી તરફ, પીછે ઈસ ઈમામકે, અલ્લાહુ અકબર.

ચાર સુન્નતોંકી નિય્યત :– નિય્યત કરતા હું ચાર રકા'ત નમાઝ સુન્નતકી, વાસ્તે અલ્લાહ તઆલાકે, રૂખ મેરા કા'બા શરીફકી તરફ, વકત બા'દ જુમ્આકા, અલ્લાહુ અકબર.

દો સુન્નતોંકી નિય્યત ભી ઈસી તરહ હૈ, બસ ફર્ક

ઈતના હે કે ચાર રકા'તકી જગહ દો રકા'ત કેહ લેવે.

દો નફ્લોંકી નિય્યત :– નિય્યત કરતા હું મૈં દો રકા'ત નમાઝ નફ્લ બા'દ જુમ્આકી, વાસ્તે અલ્લાહ તઆલાકે, રૂખ મેરા કા'બા શરીફકી તરફ, અલ્લાહુ અકબર.

મસ્અલા :– જુમ્આકી નમાઝમેં જમાઅત શર્ત હૈ. બગૈર જમાઅતકે તન્હા નમાઝ પઢનેસે જુમ્આકી નમાઝ ન હોગી, લિહાઝા અગર જુમ્આકી નમાઝ ન મિલે, તો ઈસકી જગહ ઝોહરકી નમાઝ પઢે. ઈસી તરહ અગર બહોત દિનોં તક નમાઝે ન પઢી હોં ઔર ફિર તૌબા કરકે ઉન્કો અદા કરના શુરૂ' કરે તો જુમ્આકે દો ફર્ઝોંકી જગહ ભી ઝોહરકી કઝા પઢે, યા'ની ચાર રકા'ત ફર્ઝ ઝોહર પઢે.

મસ્અલા :– ઔરત, મરીઝ (બીમાર) કૈદી ઔર શરઈ મુસાફિર (જિસકા ઝિક્ર ઉપર ગુઝરા) અગર જુમ્આકી નમાઝમેં ઈમામકી ઈકતિદા કર લેં, તો ઉન્કી નમાઝે જુમ્આ અદા હો જાએગી ઔર ઝોહરકી નમાઝ ઉસ દિનકી ઉન્કે ઝિમ્મેસે ઉતર જાએગી, ઔર અગર યે લોગ જુમ્આમેં હાઝિર ન હોં તો નમાઝે ઝોહર અદા કરેં.

જમાઅતકા બયાન

ફર્ઝ નમાઝ જહાં તક મુમકિન હો, પૂરી કોશિશસે જમાઅતકે સાથ અદા કરો. કુછ આલિમોંને જમાઅતકે સાથ નમાઝ પઢનેકો વાજિબ કહા હૈ. હુઝૂરે અકદસ (સ.અ.વ.) બીમારીકી હાલતમેં ભી જબકે ખૂદ નહીં ચલ સકતે થે,

દો આદમિયોં કે સહારે મસ્જિદમેં તશરીફ લે જાકર જમાઅતકે સાથ નમાઝ અદા ફરમાઈ. કુરઆન શરીફમેં ઈર્શાદ હૈ.

વર્કઉ મઅર્રાકિઈન.

યા'ની નમાઝ પઢનેવાલોં કે સાથ નમાઝ પઢો.

ઈસ આયતે શરીફાસે જમાઅતકે સાથ નમાઝ પઢનેસે એક નમાઝકા સવાબ અકેલે નમાઝ પઢનેસે ૨૭ દરજા ઝિયાદહ મિલતા હૈ ઔર યે ભી હુઝૂર (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા કે અકેલે નમાઝ પઢનેસે એક આદમીકે સાથ જમાઅત બનાકર નમ ઝ પઢના બેહતર હૈ. ઔર દો આદમીયોંકે સાથ જમાઅતમેં સાથ નમાઝ પઢના એક આદમીકે સાથ પઢનેસે બેહતર હૈ. ઔર જમાઅતમેં જિતને ઝિયાદહ લોગ હોં, અલ્લાહકો મહબૂબ હૈ. (મિશ્કાત)

હઝરત અબૂ હુરૈરહ (રદિ.) સે રિવાયત હૈ કે આં હઝરત (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા, બેશક મેરે દિલમેં યે ઈરાદા હુવા કે કિસીકો હુકમ દૂં જો લકળિયાં જમા' કરે, ફિર અઝાનકા હુકમ દૂં, ઔર કિસી શખ્સસે કહું કે વો ઈમામત કરે ઔર મૈં ઉન લોગોંકે ઘરોં પર જાઉ જો જમાઅતમેં નહીં આતે, ફિર ઉન્કે ઘરોંકો આગ લગા દૂં.

મસ્અલા :– અગર મુકતદી એક હી હો ઔર વો મર્દ યા ના બાલિગ લળકા હો તો ઉસ્કો ઈમામકે દાહની તરફ ખળા હોના ચાહિયે.

મસ્અલા :– અગર એકસે ઝિયાદહ મુકતદી હોં, તો ઈમામકે પીછે સફ બાંધ કર ખળે હોં.

મસ્અલા :– પેહલી સફમેં જગહ હોતે હુએ દૂસરી

સફમેં ખળા હોના મકરૂહ હૈ, જબ પેહલી સફ પૂરી હો જાએ તબ દૂસરી સફમેં ખળા હોના ચાહિયે.

મસ્અલા :– મસ્બૂકકો અપની ગઈ હુઈ રકઅતેં ઈસ તરકીબસે અદા કરની ચાહિયે કે પેહલે કિરા'તવાલી પળ્હે ઔર ફિર બે–કિરા'તવાલી પળ્હે, જો રકઅતેં ઈમામકે પીછે પળ્હ ચુકા હૈ, ઉન્કે હિસાબસે કાયદા કરે.

મિસાલ :– ઝોહરકી નમાઝમેં તીન રકા'ત હો જાનેકે બા'દ કોઈ આદમી જમાઅતમેં શરીક હુવા, ઉસ્કો ચાહિયે કે ઈમામકે સલામ ફેરનેકે બા'દ ખળા હો જાએ ઔર ગઈ હુઈ તીન રકઅતેં ઈસ તરતીબસે અદા કરે કે પેહલી રકા'તમેં સૂરએ ફાતિહા ઔર કોઈ દૂસરી સૂરત પળ્હકર રૂકૂઅ ઔર સિજદહ કરકે કાયદા કરે. ફિર દૂસરી રકા'તમેં ભી સૂરએ ફાતિહાકે સાથ કોઈ સૂરત મિલાએ ઔર ઈસકે અંદર કાયદા ન કરે, ફિર તીસરી રકા'તમેં સૂરએ ફાતિહા કે સાથ કોઈ સૂરત ન મિલાએ ઔર રૂકૂઅ ઔર સિજદહ કરકે કાયદા કર દે ઔર સલામ ફેરે.

બહોત ઝરૂરી મસ્અલા

બહોતસે અન્જાને લોગ મસ્જિદમેં આકર ઈમામકો રૂકૂઅમેં પાતે હૈં, તો જલ્દીકે ખ્યાલસે આતે હી ઝુક જાતે હૈં, ઔર ઈસી હાલતમેં તકબીરે તહરીમા કેહતે હૈં, ઉન્કી નમાઝ નહીં હોતી, ઈસ લિયે કે તકબીરે તહરીમા નમાંઝકે સહીહ હોનેકે લિયે શર્ત હૈ, ઔર તકબીરે તહરીમાકે લિયે કિયામ શર્ત હૈ. જબ કિયામ ન કિયા તો તકબીરે તહરીમા સહીહ ન હુઈ

ઔર જબ વો સહીહ ન હુઈ તો નમાઝ ભી સહીહ ન હોગી.

ફાઈદા :- જહાં તક મુમકિન હો, કોશિશ કરકે મસ્જિદમેં જાકર જમાઅતસે ફર્ઝ નમાઝ પળ્હો, મસ્જિદમેં જાનેકા બળા સવાબ હૈ.

હઝરત અબૂ હુરૈરહ (રદિ.) સે રિવાયત હૈ કે હુઝૂર (સ.અ.વ.) ને ઈર્શાદ ફરમાયા કે જબ આદમી વુઝૂ કરે ઔર અચ્છી તરહ વુઝૂ કરે, ફિર મસ્જિદમેં જાનેકે લિયે નિકલે (ઔર) ઉસ્કો સિર્ફ નમાંઝ હીને નિકાલા હૈ, તો હર કદમ પર ઉસ્કા એક દરજા બુલંદ હોગા ઔર એક ગુનાહ કમ હોગા. પસ જબ નમાઝ પળ્હેગા, તો જબ તક નમાઝ પળ્હતા રહેગા ફરિશ્તે ઉસ્કે લિયે રહમતકી દુઆ કરતે રહેંગે જબ તક કે કિસીકો દુ:ખ ન દેવે ઔર વહાં વુઝૂ ન તોળે.(મિશ્કાત શરીફ)

મસ્જિદમેં કયા પળ્હે ?

હઝરત અબૂ હુરૈરહ (રદિ.) સે રિવાયત હૈ કે આં હઝરત (સ.અ.વ.) ને સહાબા (રદિ.) કો ફરમાયા કે જબ તુમ જન્નતકે બાગોંમેં ગુઝરો તો ખાયા કરો. સહાબા (રદિ.) ને અર્ઝ કિયા, અય અલ્લાહકે રસૂલ (સ.અ.વ.) ! જન્નતકે બાગ કયા હૈં? ફરમાયા મસ્જિદેં હૈં. દો બારા સવાલ કિયા કે ખાના કયા હૈ? ફરમાયા, યે ચીઝેં પળ્હના.

સુબ્હાનલ્લાહિ વલ્હમ્દુ લિલ્લાહિ વલા ઈલાહ ઈલ્લલ્લાહુ વલ્લાહુ અકબર.

મૈં અલ્લાહકી પાકી બયાન કરતા હું ઔર સબ તા'રીફ અલ્લાહકે લિયે હૈ ઔર અલ્લાહકે સિવા કોઈ મા'બૂદ નહીં

ઔર અલ્લાહ સબસે બળા હે.

મસ્જિદમેં દાખિલ હોનેકી દુઆ :– જબ મસ્જિદમેં દાખિલ હોને લગે તો દુરૂદ શરીફ પઢકર યે દુઆ પઢે.

અલ્લાહુમ્મફતહ્ લી અબ્વાબ રહ્મતિક

અય અલ્લાહ! મેરે લિયે અપની રહમતકે દરવાઝે ખોલ દે.

મસ્જિદસે નિકલનેકી દુઆ :– ઔર જબ મસ્જિદસે નિકલને લગે, તો દુરૂદ શરીફ પઢકર યે દુઆ પઢે.

અલ્લાહુમ્મ ઈન્ની અસ્અલુક મિન્ ફઝ્લિક

અય અલ્લાહ! બેશક મૈં તુઝસે તેરે ફઝલકા સવાલ કરતા હું.

તમ્બીહ :– મસ્જિદમેં દુનિયાકી બાતેં કરના, બદબૂદાર ચીઝેં ખા–પીકર આના સખ્ત મના' હે.

હદીસ :– રસૂલે અકરમ (સ.અ.વ.) ને ઈર્શાદ ફરમાયા કે જો શખ્સ ઈસ બદબૂદાર પેળ (યા'ની પ્યાઝ) કો ખાએ (બદબૂ જાને તક) હમારી મસ્જિદકે પાસ હરગિઝ ન આવે ક્યૂંકે ફરિશ્તે (ભી) ઉન ચીઝોંસે દુઃખ પાતે હૈં જિનસે ઈન્સાનોંકો તકલીફ હોતી હે. (બુખારી ઔર મુસ્લિમ)

પ્યાઝ મિસાલકે તૌર પર હે. બીડી, સીગરેટ, હુક્કા વગૈરહ હર બદબૂદાર ચીઝ ખા–પીકર (બદબૂ જાનેસે પેહલે) મસ્જિદમેં આના સખ્ત મના' હે.

મસ્અલા :– મસ્જિદમેં મિટ્ટીકા તેલ (યા'ની કેરોસીન) જલાના યા સરસવકે તેલકે ચિરાગકો ફૂંકસે બુઝાના (જિસ્સે બદબૂ ફૂટ પળતી હે) મના' હે.

ઈમામતકે બારેમેં

ઈમામતકા સબસે ઝિયાદહ હકદાર વો આદમી હૈ, જો મૌજૂદ લોગોંમેં સબસે ઝિયાદહ મસ્અલોંકા જાનનેવાલા હો, બશર્તે કે કુરઆન શરીફ ઐસા ગલત ન પઢતા હો જિસ્સે નમાઝ ન હો. ઈસકે બા'દ સબસે ઝિયાદહ હકદાર વો હૈ જો કુરઆન શરીફ સબસે ઝિયાદહ ઠીક પઢતા હો. ઉસ્કે બા'દ વો જો સબસે ઝિંયાદહ ગુનાહોંસે પરહેઝ કરનેવાલા હો, ઈસ્કે બા'દ વો જિસ્કી ઉમ્ર સબસે ઝિયાદહ હો, ઈસ્કે બા'દ વો જિસ્કે અખલાક સબસે અચ્છે હોં, ઈસ્કે બા'દ વો જો ઝિયાદહ ખૂબસૂરત હો, ઈસ્કે બા'દ વો જો નસબી શરાફતમેં બઢ્હા હુવા હો.

મસ્અલા :– બિદઅતી, ફાસિક, જાહિલ, દેહાતી ઔર નાપાકીસે એહતિયાત ન કરનેવાલે ઔર અંધેકે પીછે નમાઝ મકરૂહ હૈ.

મસ્અલા :– જિસ મસ્જિદકા ઈમામ મુકર્રર હૈ, ઈમામતકા હકદાર વોહી હૈ, ચાહે કોઈ શખ્સ ઉસ્સે ઝિયાદહ આલિમ યા અચ્છા કારી મસ્જિદમેં હાઝિર હો ગયા હો, હાં અગર ઈમામ ઈજાઝત દે દે તો દૂસરી બાત હૈ.

મસ્અલા :– ડાઢ્હી મુંડાનેવાલા યા ઈત્ની ડાઢ્હી રખનેવાલા જો એક મુઠ્ઠીસે કમ હો ફાસિક હૈ, ઉસ્કે પીછે નમાઝ મકરૂહ હૈ.

મસ્અલા :– જિસ શખ્સકી દીની ઝિન્દગી ખરાબ હો ઔર ઉસ્કી વજહસે ઉસ્કે મુકતદી નારાઝ હોં, ઉસ્કો ઈમામત

કરના મકરૂહ હૈ,

મસ્અલા :– જો શખ્સ દીવાના હો, યા નશેમેં હો, ઉસ્કે પીછે કિસીકી નમાઝ દુરૂસ્ત નહીં.

મસ્અલા :– જિસને વુઝૂ ઔર ગુસલ કિયા હો, ઉસ્કી નમાઝ મા'ઝૂરકે પીછે ન હોગી.

મસ્અલા :– જો શખ્સ નફલ યા સુન્નત પઢ રહા હો, ઉસ્કે પીછે ફર્ઝ પઢનેવાલેકી નમાઝ ન હોગી. ઔર નફલ નમાઝ ફર્ઝ પઢનેવાલેકે પીછે હો જાએગી.

મસ્અલા :– એક ફર્ઝ (જૈસે ઝોહર) પઢનેવાલેકે પીછે દૂસરા ફર્ઝ (જૈસે અસર) પઢનેવાલેકી નમાઝ ન હોગી.

મસ્અલા :– જો શખ્સ તયમ્મુમ કરકે નમાઝ પઢ રહા હો ઉસ્કે પીછે ઉસ્કી નમાઝ હો જાએગી, જો વુઝૂ કરકે પઢ રહા હૈ.

સિજદએ તિલાવતકા બયાન

મસ્અલા :– કુરઆન શરીફમેં ચૌદહ (૧૪) જગહેં ઐસી હૈં જિનકે પઢને યા સુનનેસે સિજદહ કરના વાજિબ હોતા હૈ, ઈસ્કો સિજદએ તિલાવત કેહતે હૈં, ઉન જગહોં પર કુરઆન શરીફમેં હાશિયે પર **'અસ–સિજદહ'** લિખ્ખા હુવા હૈ લેકિન સત્તરહવેં પારેકે આખિરમેં જહાં અસ–સિજદહ લિખ્ખા હુવા હૈ, હનફિયોં કે યહાં વો સિજદહ નહીં હૈ ઔર વો જગહ ચૌદહકે અલાવા હૈ.

મસ્અલા :– તિલાવત કરતે કરતે જિસ વકત સિજદેકી આયત તિલાવત કરે ઉસી વકત સિજદહ કર લેના ચાહિયે.

અગર કિસી વજહસે ઉસ વકત સિજદહ નહીં કિયા તો મઆફ નહીં હુવા, બા'દમેં ઝરૂર કર લે. સિજદએ તિલાવત પળ્હનેવાલે પર ભી વાજિબ હોતા હે ઔર સુનનેવાલે પર ભી.

મસ્અલા :– સિજદએ તિલાવત અદા કરનેકા તરીકા યે હે કે ખળે હોકર તકબીર કેહતા હુવા એક સિજદહ કરે ઔર ફિર તકબીર કેહતા હુવા ઉઠ ખળા હો, યે અફ્ઝલ તરીકા હે, લેકિન અગર બૈઠે બૈઠે હી સિજ્દેમેં ચલા ગયા ઔર સિજ્દેસે ઉઠકર બૈઠ ગયા. તબ ભી સિજદહ અદા હો ગયા.

મસ્અલા :– અગર નમાઝમેં સિજદહકી આયત તિલાવત કરે (જૈસાકે તરાવીહમેં અકસર હોતા હે) તો તિલાવતકે ફૌરન બા'દ અલ્લાહુ અકબર કેહતા હુવા સિજ્દેમેં ચલા જાએ ઔર ફિર અલ્લાહુ અકબર કેહતા હુવા ઉઠકર સિજ્દેકી આયતકે બા'દસે કુરઆન શરીફ પળ્હના શુરૂ' કર દે.

મસ્અલા :– અગર સિજ્દેકી એક આયતકો એક હી મજલિસમેં દો બાર યા દો સે ઝિયાદહ પળ્હા યા સુના તો એક સિજદહ વાજિબ હોગા.

મસ્અલા :– સિજદએ તિલાવતકે અદા કરનેકે લિયે બદન, કપળા, જગહકા પાક હોના, સતર ઢાંકના, કિબ્લા રૂખ હોના સિજદહ અદા કરનેકી નિય્યત કરના, વુઝૂકે સાથ હોના શર્ત હે. ઔર જિન ચીઝોંસે નમાઝ ફાસિદ હો જાતી હે, ઉનસે સિજદએ તિલાવત ભી ફાસિદ હો જાતા હે.

મસ્અલા :– તિલાવત કરતે કરતે સિજ્દેકી આયતકા છોળ જાના મકરૂહ હે.

મસ્અલા :– તિલાવત કરનેવાલા અગર સિજ્દેકી

આયતકો ધીરેસે પઢ દે, તાકે મૌજૂદ લોગોં તક આવાઝ ન પહોંચે તો યે મુસ્તહબ હે, લેકિન તરાવીહમેં ઈમામ બહરહાલ ઝોરસે પઢે ઔર સબ ઉસ્કે સાથ સિજદહ કરેં.

સિજદએ સહ્વકા બયાન

નમાઝમેં ભૂલકર કભી કમીઝિયાદતી હો જાતી હે, ઉસે પૂરા કરનેકે લિયે આખિરી કાઈદામેં 'અબ્દુહૂ વ રસૂલુહ' તક અત્તહિય્યાત પઢકર દો સિજદે કિયે જાતે હૈં, ઉસ્કો સિજદએ સહ્વ યા'ની ભૂલકા સિજદહ કેહતે હૈં. સહ્વકા મતલબ ભૂલ હે.

મસ્અલા :– કિસી વાજિબકે છૂટ જાનેસે યા વાજિબ યા ફર્ઝમેં દેર હો જાનેસે યા કિસી ફર્ઝકો ઉસ્કી જગહસે હટા કર પેહલે કર દેનેસે યા કિસી ફર્ઝકો દોબારા અદા કરનેસે જૈસે (દો રૂકૂઅ કર દિયે) ઈન સબ શકલોંમેં સિજદએ સહ્વ વાજિબ હો જાતા હે. અગર ભૂલસે ઐસા હુવા હો તો નમાઝ હો જાએગી, લેકિન જાન બૂઝકર કિયા તો સિજદએ સહ્વસે કામ ન ચલેગા, બલ્કે નમાઝ દોહરાના વાજિબ હોગા.

મસ્અલા :– ફર્ઝ છૂટ જાને પર સિજદએ સહ્વસે ઉસે નહીં પૂરા કિયા જા સકતા. ઐસી શકલમેં નમાઝકો દોબારા પઢના હોગા, ચાહે ભૂલકર છૂટા હો.

મસ્અલા :– અગર કિસી નમાઝમેં ભૂલકર કઈ બાતેં ઐસી પેશ આ ગઈ જિનસે સિજદએ સહ્વ વાજિબ હોતા હે, તો સબકી કમી પૂરી કરને કે લિયે સિર્ફ એક હી બાર સહ્વ કે દો સિજદે કર લેના કાફી હે.

મસ્અલા :– જિન ચીઝોંસે ફર્ઝ નમાઝોંમેં સિજદએ સહ્વ વાજિબ હોતા હૈ, ઉનસે નફલ, સુન્નત ઔર વિત્રોમેં ભી વાજિબ હોતા હૈ.

મસ્અલા :– ઈમામસે અગર કોઈ ઐસા કામ હો જાએ જિસ્સે સિજદએ સહ્વ વાજિબ હોતા હૈ, તો મુકતદિયોં પર ભી સિજદહ કરના વાજિબ હોગા. ઔર મુકતદીકી ભૂલસે ન ઉસપર સિજદએ સહ્વ વાજિબ હૈ, ન ઈમામ પર.

મસ્અલા :– જિસ્કી કુછ રકઅતેં ચલી ગઈ હોં, વો ઈમામકે સલામકે બા'દ જબ અપની નમાઝ પૂરી કરને લગે ઔર ઉસ વકત કોઈ કામ ભૂલસે ઐસા હો જાએ જિસ્સે સિજદએ સહ્વ વાજિબ હો જાતા હૈ તો આખિરી કાઈદામેં સિજદએ સહ્વ અદા કરે.

મસ્અલા :– સિજદએ સહ્વ વાજિબ હોનેકા કાઈદા હમને ઈસ બયાનકે શુરૂ'મેં લિખ દિયા હૈ અબ આસાનીકે લિયે કુછ શકલેં મિસાલકે તૌર પર લિખ દેતે હૈં. જિનસે સિજદએ સહ્વ વાજિબ હો જાતા હૈ, વોહ યે હૈં.

(૧) ફર્ઝ નમાઝકી પેહલી રકા'ત યા દૂસરી રકા'ત યા ઈન દોનૂં રકા'તોંમેં સૂરએ ફાતિહા છૂટ જાને યા સૂરએ ફાતિહા દોબારા પઢ઼ જાનેસે.

(૨) વાજિબ નમાઝ યા સુન્નત નમાઝ યા નફલકી કિસી ભી રકા'તમેં સૂરએ ફાતિહા છૂટ જાનેસે યા દો બારા પઢ઼ જાનેસે.

(૩) સૂરએ ફાતિહાસે પેહલે સૂરત પઢ઼ લેનેસે.

(૪) ફર્ઝ નમાઝકી તીસરી ઔર ચૌથી રકા'તકે સિવા

હર નમાઝકી કિસી ભી રકા'તમેં સૂરત છૂટ જાનેસે.

(૫) કિસી ભી રકા'તમેં દો રૂકૂઅ યા તીન સિજ્દે કર લેનેસે.

(૬) પેહલા કાઈદા યા આખિરી કાઈદામેં તશહહુદ યા'ની અત્તહિય્યાત છૂટ જાનેસે.

(૭) પેહલે કાઈદામેં 'અબ્દુહૂ વ રસૂલુહૂ' કે બા'દ દુરૂદ શરીફ, કમસે કમ 'અલ્લાહુમ્મ સલ્લિ અલા મુહમ્મદ' જિતના પળ્હ જાનેસે યા ઉતની દેર ખામોશ બૈઠે રેહનેસે.

(૮) ઈમામકો જિન રકા'તોંમેં ઝોરસે કિરા'ત મસનૂન હૈ, ઉનમેં ધીરેસે પળ્હ જાનેસે.

(૯) ઈસી તરહ જિન રકા'તોંમેં ઈમામકો ધીરેસે પળ્હના ચાહિયે, ઉનમેં ઝોરસે કિરા'ત કર દેનેસે.

(૧૦)કિરા'તમેં ભૂલ હો જાને પર તીન બાર 'સુબ્હાનલ્લાહ' કેહનેકે બરાબર ગૌર ઔર ફિક્રમેં ખામોશ રેહ જાનેસે યા ઉતની દેર તક સૂરએ ફાતિહાકે બા'દ કોઈ સૂરત પળ્હનેકે લિયે ખામોશ રેહનેસે.

(૧૧)વિત્રમેં દુઆએ કુનૂત ભૂલ જાનેસે.

(૧૨)કાઈદએ ઉલા છોળકર તીસરી રકા'તકે લિયે ખળે હો જાનેસે વગૈરહ વગૈરહ.

મસ્અલા :– અગર દૂસરી રકા'તકે બા'દ ભૂલસે ઉઠને લગે તો જબ તક બૈઠનેકે કરીબ હો બૈઠ જાએ, ઔર ઈસ સૂરતમેં સિજદએ સહ્વકી ઝરૂરત નહીં, ઔર અગર ઈતના ઉઠ ગયા હૈ કે ખળે હોનેકે કરીબ હો ચુકા હૈ, ઔર અબ યાદ આયા હૈ તો સીધા ખળા હો જાએ ઔર આખિરમેં સિજદએ સહ્વ કર લે.

સિજદએ સહ્વકા તરીકા :– સિજદએ સહ્વકા તરીકા યે હૈ કે આખિરી કાઈદામેં તશહ્હુદ યા'ની અત્તહિય્યાત 'અબ્દુહૂ વ રસૂલુહૂ' તક પઢ્હ કર દાહની તરફ સલામ ફેર કર અલ્લાહુ અકબર કેહતે હુએ દો સિજદે કરે, ઔર દો સિજદે કર કે બૈઠ જાએ ઔર દોબારા પૂરી અત્તહિય્યાત ઔર ઉસ્કે બા'દ દુરૂદ શરીફ ઔર દુઆ પઢ્હકર દોનૂં તરફ સલામ ફેર દે.

મસ્અલા :– અગર દોનૂં તરફ સલામ ફેર કર યાદ આયા કે મેરે ઝિમ્મે સિજદએ સહ્વ હૈ તો જબ તક કિસીસે બાત ન કી હો ઔર સીના કિબ્લા સે ન ફેરા હો યા ઔર કોઈ કામ ઐસા ન કિયા હો જિસ્સે નમાઝ ફાસિદ હો જાતી હૈ તો અબ ભી સિજદહ કર લે.

બીમારકી નમાઝ ઔર મસાઈલ

નમાઝ ઈસ્લામકા બહોત બળા ફરીઝા હે ઔર દીને ઈસ્લામમેં ઈસ્કા બહોત બળા દરજા હૈ, સફર હો, બીમારી હો, રંજ હો, ખુશી હો, દુ:ખ હો, તકલીફ હો યા આરામ હો. બહરહાલ નમાઝ પઢ્હના ફર્ઝ હૈ. હઝાર આફતોં ઔર બલાઓં ઔર બહોતસી મુસીબતોં ઔર બળે હાદસાકા સામના હો, તો ઈસ હાલતમેં ભી નમાઝ મઆફ નહીં હૈ. બહોતસે લોગ જો બીમારી ઔર તકલીફમેં નમાઝ છોળ દેતે હૈં, બહોત બળા ગુનાહ કરતે હૈં ઔર અપની આખિરત ખરાબ કરતે હૈં.

મસ્અલા :– કિસીકી ઐસી નકસીર ફુટી કે કિસી

તરહ બંદ નહીં હોતી યા કોઈ ઐસા ઝખમ હે કે બરાબર બેહતા રેહતા હે, કિસી વકત બેહના બંદ નહીં હોતા યા પેશાબકી બીમારી હે કે હર વકત કતરા આતા રેહતા હે ઔર ઈતના વકત નહીં મિલતા કે પાકીસે નમાઝ પઢ સકે તો ઐસે આદમીકો મા'ઝૂર કેહતે હૈં, ઈસ્કા હુકમ યે હે કે હર નમાઝકે વકત વુઝૂ કર લિયા કરે, જબ તક વો વકત રહેગા તબ તક ઉસ્કા વુઝૂ બાકી રહેગા, અલબત્તા જિસ બીમારીમેં મુબ્તલા હે, ઉસ્કે સિવા અગર કોઈ ઔર બાત ઐસી પાઈ જાએ જિસ્સે વુઝૂ ટૂટ જાતા હે તો વુઝૂ જાતા રહેગા ઔર ફિરસે કરના પળેગા. ઈસ્કી મિસાલ યે હે કે કિસીકી ઐસી નકસીર ફૂટી કે કિસી તરહ બંદ નહીં હોતી, ઉસને ઝોહરકે વકત વુઝૂ કર લિયા તો જબ તક ઝોહરકા વકત બાકી રહેગા, નકસીરકે ખૂનકી વજહસે વુઝૂ ન ટૂટેગા, અલબત્તા પેશાબ પાખાના કિયા યા સૂઈ ચુભ ગઈ, ઉસ્સે ખૂન નિકલ પળા તો વુઝૂ જાતા રહેગા, ફિર દોબારા વુઝૂ કરે.

મસ્અલા :– મા'ઝૂરને જિસ નમાઝકે લિયે વુઝૂ કિયા હે, જબ ઉસ નમાઝકા વકત ચલા ગયા, તો અબ દૂસરે વકતકે લિયે દૂસરા વુઝૂ કરના પળેગા, ઈસી તરહ હર નમાઝકે વકત વુઝૂ કર લિયા કરે ઔર ઉસ વુઝૂસે ફર્ઝ નફલ જો નમાઝ ચાહે પઢે.

મસ્અલા :– આદમી મા'ઝૂર જબ બનતા હે ઔર યે હુકમ ઉસ વકત લગાતે હૈં જબ કે પૂરા એક નમાઝકા વકત ઈસી તરહ ગુઝર જાએ કે ખૂન વગૈરહ ઈસી તરહ બરાબર બહા કરે ઔર ઈતના ભી વકત ન મિલે કે ઉસ વકતકી

નમાઝ તહારત (પાકીસે) સે પળ્હ સકે. અગર ઈતના વકત મિલ ગયા કે ઉસ્મેં તહારતસે નમાઝ પળ્હ સકતા હૈ, તો ઉસ્કો મા'ઝૂર ન કહેંગે. ઈસ મસ્અલાકો ખૂબ સમઝ લો, બહોતસે લોગ બળી ગલત ફેહમીમેં પળે હૈં.

મસ્અલા :– નમાઝ કિસી હાલતમેં ન છોળે, જબ તક ખળે હોકર પળ્હનેકી તાકત રહે ખળે હોકર પળ્હે, ઔર જબ ખળા ન હુવા જાએ તો બૈઠ કર નમાઝ પળ્હે, બૈઠે બૈઠે રૂકૂઅ કરે ઔર સિજ્દહ કરે.

મસ્અલા :– અગર રૂકૂઅ સિજ્દહ કરનેકી ભી કુદરત ન હો તો રૂકૂઅ ઔર સિજ્દેકો ઈશારેસે અદા કરે ઔર સિજ્દેકે લિયે રૂકૂઅસે ઝિયાદહ ઝુકે.

મસ્અલા :– અગર ખળે હોનેકી તાકત તો હૈ, લેકિન ખળે હોનેસે બળી તકલીફ હોતી હૈ યા બીમારી કે બળ્હ જાનેકા ડર હૈ, તબ ભી બૈઠકર નમાઝ પળ્હના દુરૂસ્ત હૈ.

મસ્અલા :– અગર ખળા તો હો સકતા હૈ, લેકિન રૂકૂઅ સિજ્દહ નહીં કર સકતા તો ચાહે તો ખળે હોકર પળ્હે ઔર રૂકૂઅ ઔર સિજ્દહ ઈશારેસે અદા કરે, ઔર ચાહે તો બૈઠ કર નમાઝ પળ્હે, ઔર રૂકૂઅ ઔર સિજ્દહકો ઈશારેસે અદા કરે, દોનૂં તરહ ઈખ્તિયાર હૈ, લેકિન બૈઠ કર પળ્હના બેહતર હૈ.

મસ્અલા :– અગર બૈઠનેકી ભી તાકત નહીં, તો પીછે કોઈ ગાંવ તકિયા વગૈરહ લગાકર ઈસ તરહ લેટ જાએ કે સર ખૂબ ઊંચા રહે, બલ્કે કરીબ બૈઠનેકે રહે ઔર પાંવ કિબ્લાકી તરફ ફૈલાવે, ઔર અગર કુછ તાકત હો તો કિબ્લાકી તરફ

પૈર ન ફૈલાએ બલ્કે ઘુટને ખળે રખ્ખે, ફિર સરકે ઈશારેસે નમાંઝ પળ્હે ઔર સિજ્દેકા ઈશારા રૂકૂઅકે ઈશારેસે ઝિયાદહ નીચા કરે, ઔર અગર ગાંવ તકિયાસે ટેક લગાકર ભી ઈસ તરહ ન લેટ સકે કે સર ઔર સીના વગૈરહ ઊંચા રહે તો કિબ્લાકી તરફ પૈર કરકે બિલકુલ ચિત લેટ જાવે લેકિન સરકે નીચે કોઈ ઊંચા તકિયા રખ દે કે મુંહ કિબ્લાકી તરફ હો જાવે ઔર આસમાનકી તરફ ન રહે, ફિર સરકે ઈશારેસે નમાઝ પળ્હે, રૂકૂઅકા ઈશારા કમ કરે ઔર સિજ્દેકા ઈશારા ઝરા ઝિયાદા કરે.

મસ્અલા :– ઈસ સૂરતમેં અગર ચિત ન લેટે, બલ્કે દાહની યા બાઈ કરવટ પર કિબ્લાકી તરફ મુંહ કરકે લેટે ઔર સરકે ઈશારેસે રૂકૂઅ સિજ્દહ કરે, તો યે ભી જાઈઝ હૈ, લેકિન ચિત લેટ કર પળ્હના ઝિયાદહ બેહતર હૈ.

મસ્અલા :– અગર બેહોશ હો જાએ તો અગર બેહોશી એક દિન રાતસે ઝિયાદહ ન હુઈ હો તો ઈતને વકતકી નમાઝોંકી કઝા પળ્હના વાજિબ હૈ. ઔર અગર એક દિન એક રાતસે ઝિયાદહ બેહોશી હો ગઈ તો વાજિબ નહીં હૈ..

મસ્અલા :– જબ નમાઝ શુરૂ' કી ઉસ વકત તંદુરૂસ્ત થા, ફિર જબ થોળી નમાઝ પળ્હ ચુકા, તો નમાઝ હીમેં કોઈ ઐસી રગ ચળ્હ ગઈ કે ખળા ન હો સકા, તો બાકી નમાઝ બૈઠકર પળ્હે અગર રૂકૂઅ સિજ્દહ કર સકતા હો તો કરે, વરના રૂકૂઅ સિજ્દહકો સરકે ઈશારેસે કરે ઔર અગર ઐસા હાલ હો ગયા કે બૈઠનેકી ભી કુદરત નહીં હૈ, તો લેટ કર બાકી નાઝ પૂરી કરે.

મસ્અલા :- અગર બીમારીકી વજહસે થોળી નમાઝ બૈઠકર પળ્હી જિસમેં રૂકૂઅકી જગહ રૂકૂઅ ઔર સિજ્દેકી જગહ સિજ્દહ કિયા ફિર નમાઝહીમેં તંદુરૂસ્ત હો ગયા તો ઉસી નમાઝકો ખળે હોકર પૂરી કરે.

મસ્અલા :- અગર બીમારીકી વજહસે રૂકૂઅ સિજ્દહકી તાકત ન થી, ઈસ લિયે સરકે ઈશારેસે રૂકૂઅ સિજ્દહ કિયા, ફિર જબ કુછ નમાઝ પળ્હ ચુકા તો અચ્છા હો ગયા કે અબ રૂકૂઅ સિજ્દહ કર સકતા હૈ, તો અબ યે નમાઝ જાતી રહી, ઈસ્કો ફિરસે પળ્હે.

મસ્અલા :- ફાલિજ (લકવા) ગિરા ઔર ઐસા બીમાર હો ગયા કે પાનીસે ઈસ્તિન્જા નહીં કર સકતા, તો કપળે યા ઢેલેસે પૂંછ ડાલા કરે ઔર અગર કપળે યા ઢેલેસે ભી પૂંછનેકી તાકત નહીં રખતા તો ભી નમાઝ કઝા ન કરે, ઈસી તરહ નમાઝ પળ્હે.

મસ્અલા :- અગર બીમારકા બિસ્તર નજિસ (નાપાક) હૈ. લેકિન ઉસ્કે બદલનેમેં બહોત તકલીફ હોગી તો ઉસી પર નમાઝ પળ્હ લેના દુરૂસ્ત હૈ.

મસ્અલા :- હકીમ ડોકટરને કિસીકી આંખ બનાઈ ઔર હિલને જુલનેસે મના' કર દિયા તો લેટે લેટે નમાઝ પળ્હતા રહે.

તરાવીહકા બયાન ઔર મસાઈલ

મસ્અલા :- રમઝાનકે મહીનેમેં મર્દો ઔર ઔરતોંકે લિયે બીસ રકા'ત નમાઝ તરા'વીહ બા'દ નમાઝે ઈશા અદા

કરના તાકીદી સુન્નત હૈ. નબીએ કરીમ (સ.અ.વ.) ને ઈરશાદ ફરમાયા કે જિસને રમઝાન (કી રાતોં) મેં કિયામ કિયા, ઉસ્કે પિછલે ગુનાહ મઆફ કર દિયે ગએ. (મિશ્કાત શરીફ)

મસ્અલા :– મર્દોકો નમાઝે તરાવીહ જમાઅતકે સાથ અદા કરના સુન્નત અલલ કિફાયા હૈ. અગર તમામ મુહલ્લેવાલે અલગ અલગ તરાવીહ પળ્હ લેંગે તો ગુનેહગાર હોંગે, ઔર અગર જમાઅતકે સાથ નમાઝ અદા હો રહી હૈ ઔર કિસીને તન્હા પળ્હ લી તો ગુનેહગાર ન હોગા, મગર જમાઅતકી ફઝીલતસે મેહરૂમ હોગા.

મસ્અલા :– તરાવીહકી નમાઝ બીસ રકા'ત દસ સલામોંકે સાથ અદા કરે, ઔર હર ચાર રકા'તકે બા'દ થોળી દેર આરામ કર લેના મુસ્તહબ હૈ.

મસ્અલા :– રમઝાન શરીફકે પૂરે મહીનેમેં એક બાર કુરઆન શરીફ તરાવીહમેં ખતમ કરના સુન્નત હૈ, લેકિન કુરઆન શરીફકી ઉજરત દેકર સુનનેસે યે અફઝલ હૈ કે સૂરતોંસે પળ્હ લે.

મસ્અલા :– ના–બાલિગકે પીછે તરાવીહકી નમાઝ પળ્હના દુરૂસ્ત નહીં હૈ.

મસ્અલા :– તરાવીહકી નમાઝ અગર જાનકર છોળ દી, યા સફર ઔર બીમારીમેં છૂટ ગઈ તો જિસ રાતકી છૂટી હૈ ઉસ્કે ગુઝર જાનેકે બા'દ કઝા ઝરૂરી નહી હૈ. અલબત્તા જાન બૂઝ કર છોળ દેના ગુનાહ હૈ.

મસ્અલા :– અગર કિસી શખ્સકી તરાવીહકી કુછ રકઅતેં રેહ ગઈ હોં ઔર ઈમામ વિત્રકી નમાઝ પળ્હાને લગે

તો યે શખ્સ વિત્રમેં ઈમામકે સાથ શરીક હો જાએ ઔર બા'દમેં તરાવીહ પૂરી કર લેવે.

મસ્અલા :– અગર કિસીકો ઈશાકે ફર્ઝ જમાઅતસે ન મિલે હોં તો ફર્ઝ અકેલે પળ્હકર વિત્ર ઔર તરાવીહ જમાઅતસે અદા કરના દુરૂસ્ત હૈ.

મસ્અલા :– બા'ઝ જગહ તરાવીહમેં કુરઆન શરીફ પંદરહ બીસ દિનમેં યા ઈસ્કે બા'દ મહીના ખતમ હોનેસે પેહલે ખતમ હો જાતા હૈ, તો બહોતસે લોગ ઈસ્કે બા'દ તરાવીહકી નમાઝ હી છોળ દેતે હૈં. યે ગલત હૈ, કયૂં કે કુરઆન મજીદ ખતમ કરના મુસ્તકિલ સુન્નત હૈ ઔર પૂરે મહીના તરાવીહ પળ્હના ઈસ્કે અલાવા દૂસરી સુન્નત હૈ.

તરાવીહકી નિય્યત :– નિય્યત કરતા હૂં મૈં દો રકા'ત નમાઝ સુન્નત તરાવીહકી વાસ્તે અલ્લાહ તઆલા કે, રૂખ મેરા કિબ્લાકી તરફ પીછે ઈસ ઈમામકે અલ્લાહુ અકબર.

ઈદૈનકા બયાન

ઈદૈનકી મુસ્તહબ ચીઝેં

(૧) ગુસલ કરના ઔર મિસ્વાક કરના.

(૨) અપને પાસ જો કપળે મૌજૂદ હોં, ઉન્મેં જો અચ્છેસે અચ્છે કપળે હોં વો પહેનના.

(૩) ખૂશ્બૂ લગાના,

(૪) ઈદગાહમેં જો આબાદીસે બાહિર હો, ઈદકી નમાઝ પળ્હના,

(૫) ઈદગાહ પૈદલ જાના,

(૬) એક રાસ્તેસે જાના ઔર દૂસરે રાસ્તેસે વાપસ આના.

(૭) ઈદકી નમાઝસે પેહલે ઘરમેં યા ઈદકી નમાઝકે બા'દ ઈદગાહમેં નફ્લ નમાઝ ન પઢના. ઘર આકર પઢે, તો કુછ હરજ નહીં,

(૮) ઈદુલ ફિત્રકી નમાઝસે પેહલે ખજૂર યા કોઈ મીઠી ચીઝ ખાના.

(૯) અગર સદકએ ફિત્ર વાજિબ હો તો ઉસ્કો નમાઝસે પેહલે અદા કરના,

(૧૦)ઈદુલ અઝહાકે દિન બકરહ ઈદકી નમાઝકે બા'દ અપની કુરબાનીકા ગોશ્ત ખાના ચાહિયે.

ઈદુલ ફિત્રકી નમાઝકો જાતે હુએ રાસ્તેમેં ધીરે ધીરે તકબીરે તશ્રીક કહેં ઔર ઈદુલ અઝહામેં ઝરા બુલંદ આવાઝસે કેહતે હુએ જાના મુસ્તહબ હૈ.

ઈદુલ અઝહાકે ખાસ અહકામ

અગર માલદાર ઔર નિસાબવાલા હો તો ઉસ્કો ઈદુલ અઝહાકી નમાઝકે બા'દ કુરબાની કરના વાજિબ હૈ. ઔર નવ્વીં ઝીલહજ્જકી ફજરકી નમાઝસે તેરહવીંકી અસર તક હર ફર્ઝ નમાઝકે બા'દ જો જમાઅતકે સાથ પઢી ગઈ હો, એક બાર તકબીરે તશ્રીક ઊંચી આવાઝસે ઈમામ ઔર મુકતદી પર કેહના વાજિબ હૈ. તકબીરે તશ્રીક યે હૈ.

અલ્લાહુ અકબર અલ્લાહુ અકબર લા ઈલાહ ઈલ્લલ્લાહુ વલ્લાહુ અકબર અલ્લાહુ અકબર વ લિલ્લાહિલ હમ્દ.

ઈદૈનકી નમાઝકા તરીકા

નિય્યત :– નિય્યત કરતા હું મૈં દો રકા'ત નમાઝ વાજિબ ઈદુલ ફિત્ર (યા ઈદુલ અઝહા) કી મઅે વાજિબ છ ઝિયાદહ તકબીરોંકે, પીછે ઈસ ઈમામકે, રૂખ મેરા કા'બા શરીફકી તરફ, અલ્લાહુ અકબર.

ઔર ચાહે તો અરબીમેં ઈસ તરહ નિય્યત કર લે

નવૈતુ અન્ ઉઅદ્દિય લિલ્લાહિ તઆલા રકા'તય્ સલાતિ ઈદિલ ફિત્રિ (યા ઈદિલ્ અઝહા) અલ્ વાજિબાતિ મઅ સિત્તતિ તકબીરાતિન્ વાજિબાતિન્ ઈકતદૈતુ બિહાઝલ્ ઈમામિ મુતવજ્જિહન્ ઈલલ્ કા'બતિશ્શરીફતિ અલ્લાહુ અકબર.

નિય્યતકે બા'દ ઈમામ ઔર મુકતદી તકબીરે તહરીમા યા'ની અલ્લાહુ અકબર કહે, ઔર ઈસ્કે બા'દ સુબ્હાન કલ્લા હુમ્મ આખિર તક પઢકર તીન બાર અલ્લાહુ અકબર કહે. હર બાર તકબીરે તહરીમાકી તરહ દોનૂં હાથ કાનોં તક ઉઠાએં ઔર હર તકબીરકે બા'દ ઈતના રૂકે કે તીન બાર સુબ્હાનલ્લાહ કેહ સકેં, તીસરી તકબીરકે બા'દ હાથ ન લટકાએં બલ્કે બાંધ લેં ઔર ઈમામ અઊઝુ બિલ્લાહ ઔર બિસ્મિલ્લાહ પઢકર સૂરએ ફાતિહા ઔર કોઈ દૂસરી સૂરત

પળ્હે, મુકતદી ખામોશ ખળે રહેં ફિર રૂકૂઅ સિજદહ કરકે દૂસરી રકા'તમેં ઈમામ પેહલે સૂરએ ફાતિહા ઔર કોઈ સૂરત પળ્હે, ઈસકે બા'દ તીન તકબીર ઈસી તરહ કાનોં તક હાથ ઉઠાતે હુએ કહેં ઔર હર બાર હાથ ઉઠા કર લટકા દેં, ફિર ચૌથી તકબીર બગૈર હાથ ઉઠાએ કેહતે હુએ રૂકૂઅમેં ચલે જાએં ઔર બાકી નમાઝ રોઝાનાકી તરહ પૂરી કર લેં.

મસ્અલા :– ઈદૈનકી નમાઝ વિત્રોંકી તરહ વાજિબ હે ઉસ્કો કભી ન છોળો ઔર અચ્છી તરહ ઉસ્કા તરીકા યાદ કર લો.

મસ્અલા :– બહોતસે લોગ ઈદૈનકી નમાઝકે બા'દ ખુત્બા નહીં સુનતે, છોળકર ચલ દેતે હૈં. યે સુન્નતકે ખિલાફ હે ઔર સુન્નતકા છોળના અચ્છા નહીં હે.

મસ્અલા :– ઈદૈનકી નમાઝકે બા'દ જો ઈદકી વજહસે મુસાફહા કરતે હૈં યા ગલે મિલતે હૈં યે બિદઅત હે.

મસ્અલા :– ઈદૈનકી નમાઝકા ખુત્બા સુન્નત હે, લેકિન જુમ્આકે ખુત્બાકી તરહ ઈદૈનકે ખુત્બાકે દરમિયાન ભી બાતચીત કરના દુરૂસ્ત નહીં. ઈસી તરહ ખુત્બાકે દરમિયાન ઈમામકે લિયે યા કિસી દૂસરી ઝરૂરતકે લિયે ચન્દા કરના ઔર સવાલ કરના, ઈમામકે પગળી બાંધના વગૈરહ સખ્ત મના' હે.

કઝા નમાઝોંકા બયાન

નમાઝકા કઝા કરના બળા ગુનાહ હે કુછ આલિમ કેહતે હૈં કે જાનકર નમાઝ છોળ દેનેસે કાફિર હો જાતા હે.

અગર કભી સોતે વક્ત ગુઝર જાએ યા ગફલતસે કઝા હો જાએ તો ઉસ્કો જલ્દસે જલ્દ અદા કર લે. બીસ તીસ બરસ યા ઉસ્સે ભી ઝિયાદહકી નમાઝેં કઝા હોં તો ઉન સબકો પઢે, યે જો મશહૂર હૈ કે કઝાએ ઉમરી ચાર રકઅતેં પઢનેસે સબ અદા હો જાતી હૈં બિલકુલ ગલત હૈ.

મસ્અલા :– કઝા નમાઝકી નિય્યતમેં યે ઝરૂરી હૈ કે વક્ત ઔર તારીખ મુકર્રર કરકે નિય્યત કરે, લેકિન ચૂંકે તારીખ મુકર્રર કરના બહોત મુશ્કિલ હૈ, ઈસ લિયે આલિમોંને બતાયા હૈ કે જિસ્કે ઝિમ્મે બહોતસી કઝા હોં યા જિસ્કો યે યાદ ન રહા હો કે કિસ દિનકી કઝા હુઈ થી, વો હર નમાઝકી નિય્યતમેં યૂં કેહ લે કે મેરે ઝિમ્મે સબસે પેહલે જો ફલાં નમાઝ જૈસે (ઝોહર યા અસર) હૈ, ઉસ્કો પઢતા હું. મિસાલકે તૌર પર હમ એક પૂરી નિય્યત ઝિક્ર કરતે હૈં.

નિય્યત :– નિય્યત કરતા હું મૈં ચાર રકા'ત નમાઝ ફર્ઝ ઝોહરકી કઝા જો સબસે પેહલે મેરે ઝિમ્મે હૈ, વાસ્તે અલ્લાહ તઆલાકે, રૂખ મેરા કા'બા શરીફકી તરફ, અલ્લાહુ અકબર.

મસ્અલા :– કઝા સિર્ફ ફર્ઝોં ઔર વિત્રોંકી હોતી હૈ, સુન્નતોં ઔર નફલોંકી નહીં, ઈસ હિસાબસે એક દિનકી કઝા નમાઝોંકી બીસ રકઅતેં હુઈ. સુબ્હકે દો ફર્ઝ, ઝોહરકે ચાર ફર્ઝ અસરકે ચાર ફર્ઝ, મગરિબકે તીન ફર્ઝ, ઈશાકે ચાર ફર્ઝ ઔર તીન વિત્ર. અગર હર દિન બીસ રકા'ત કઝા પઢ લિયા કરે તો કુછ મુશ્કિલ નહીં હૈ. અલ્લાહસે ડરનેવાલે તો એક દિનમેં કઈ કઈ દિનકી કઝા પઢ સકતે હૈં.

મસ્અલા :– અગર ફજરકી નમાઝ કઝા હો જાએ ઔર ઉસી દિન ઝવાલસે પેહલે પેહલે પળ્હે તો સુન્નત ઔર ફર્ઝ દોનૂં પળ્હે.

મસ્અલા :– ઘર પર જો ઝોહર, અસર ઔર ઈશાકી નમાઝ કઝા હુઈ હો, ઉસ્કી કઝામેં ચારહી રકા'ત પળ્હે, ચાહે સફરમેં પળ્હ રહા હો ઔર જો ઝોહર ઔર અસર ઔર ઈશાકી નમાઝ સફરમેં કઝા હુઈ હો (બશર્તે કે વો સફર ૪૮ મીલકા હો તો) ઉસ્કો કઝા (આધી) દો રકા'ત હી પળ્હે, ચાહે ઘર પર પળ્હ રહા હો.

જનાઝેકી નમાઝ

જનાઝેકી નમાઝ ફર્ઝે કિફાયા હૈ. અગર કુછ લોગ (બલ્કે એક મર્દ યા એક ઔરત) ભી પળ્હલે તો ફર્ઝ અદા હો જાતા હૈ, લેકિન જિસ કદર ભી ઝિયાદહ આદમી હોં ઉસી કદર મય્યિતકે હકમેં અચ્છા હૈ, કયૂંકે ન મા'લૂમ કિસકી દુઆ લગ જાએ ઔર ઉસ્કી મગ્ફિરત હો જાએ.

હદીસ :– રસૂલુલ્લાહ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા કે જો ભી મુસલમાન મર જાએ, ફિર ખળે હોકર ચાલીસ આદમી ઉસ્કે જનાઝેકી નમાઝ પળ્હ લેં, જો અલ્લાહકે સાથ કિસી ચીઝકો શરીક ન કરતે હોં, તો અલ્લાહ ઉસ્કી સિફારિશ મય્યિતકે હકમેં કબૂલ ફરમાએગા. (મુસ્લિમ શરીફ)

હદીસ :– જો ઈમાનકે સાથ સવાબ સમઝતે હુએ જનાઝેકે સાથ ચલા ઔર નમાઝ પળ્હને ઔર દફનસે ફારિગ

હોને તક ઉસ્કે સાથ રહા. ઉસ્કો દો કીરાત (યા'ની દો હિસ્સે) સવાબ મિલેગા. હર કીરાત ઉહદ પહાળકે બરાબર હોગા. ઔર જો જનાઝેકી નમાઝ પળહ કર દફ્નસે પેહલે વાપસ હો ગયા, તો વો એક કીરાત સવાબ લેકર લૌટા. (બખારી)

મસ્અલા :– જનાઝેકી નમાઝમેં ચાર તકબીરેં ઔર કિયામ (યા'ની ખળા હોના) ફર્ઝ હૈ. ઈસ નમાઝકા તરીકા યે હૈ કે મય્યિતકો આગે રખ કર ઉસ્કે સીનેકે સામને ઈમામ ખળા હો ઔર ઈમામ ઔર મુકતદી જનાઝેકી નમાઝકી નિય્યત કરે. નિય્યત ઈસ તરહ હૈ.

નવૈતુ અન્ ઉસલ્લિય લિલ્લાહિ તઆલા સલાતલ્ જનાઝતિઅસ્સનાઉ લિલ્લાહિ તઆલા વદુઆઉ લિહાઝલ્ મય્યિતિ ઈકતદૈતુ બિહાઝલ્ ઈમામિ મુતવજ્જિહન્ ઈલા જિહતિલ્ કા'બતિશ્શરીફતિ અલ્લાહુ અકબર.

ચાહે તો ઉર્દૂમેં ઈસ તરહ નિય્યત કર લે. નિય્યત કરતા હૂં મૈં કે નમાઝે જનાઝા અદા કરૂં. વાસ્તે અલ્લાહ તઆલાકે તા'રીફ અલ્લાહ તઆલાકે લિયે ઔર દુઆ ઈસ મય્યિતકે લિયે પીછે ઈસ ઈમામકે રૂખ મેરા કા'બા શરીફકી તરફ અલ્લાહુ અકબર.

નિય્યત કરકે દોનૂં હાથ તકબીરે તહરીમાકી તરહ કાનોં તક ઉઠા કર એક બાર અલ્લાહુ અકબર કેહકર આમ નમાઝોંકી તરહ બાંધ લે ફિર **'સુબ્હાનકલ્લા હુમ્મ'** આખિર તક પળ્હે, ઈસ્કે બા'દ દુરૂદ શરીફ પળ્હે, બેહતર યે હૈ કે વોહી દુરૂદ શરીફ પળ્હા જાએ જો નમાઝમેં પળ્હા જાતા હૈ. ફિર એક મરતબા **અલ્લાહુ અકબર** કહે, ઈસ બાર ભી હાથ ન ઉઠાએં.

ઈસ તકબીરે બા'દ મય્યિતકે લિયે દુઆ પળ્હે.

અલ્લાહુમ્મગ્ફિર લિહય્યિના વ મય્યિતિના વ શાહિદિના વ ગાઈબિના વ સગીરિના વ કબીરિના વ ઝકરિના વ ઉન્સાના. અલ્લાહુમ્મ મન્ અહ્યયતહૂ મિન્ના ફ્અહ્યિહી અલલ્ ઈસ્લામ. વ મન્ તવફ્ફૈતહૂ મિન્ના ફતવફ્ફહૂ અલલ્ ઈમાન.

અય અલ્લાહ ! તૂ હમારે ઝિન્દોંકો બખ્શ દે, ઔર હમારે મુર્દોંકો ઔર હમારે હાઝિરોંકો ઔર હમારે ગાઈબોંકો ઔર હમારે છોટોંકો ઔર બળોંકો ઔર હમારે મર્દોંકો ઔર ઔરતોંકો. અય અલ્લાહ ! હમમેંસે જિસે ઝિન્દા રખ્ખે તૂ ઉસે ઈસ્લામ પર ઝિન્દહ રખ. ઔર હમમેંસે તૂ જિસે મૌત દે તો ઉસે ઈમાન પર મૌત દે.

અગર મય્યિત ના બાલિગ લળકેકી હો તો યે દુઆ પળ્હે.

અલ્લાહુમ્મજ્ અલ્હુ લના ફરતંવ્વજ્ અલ્હુ લના અજ્રંવ્વ ઝુખ્રંવ્વજ્ અલ્હુ લના શાફિઅંવ્વ મુશફ્ફઆ.

અય અલ્લાહ ! ઈસ બચ્ચેકો તૂ હમારે લિયે પેહલેસે જાકર ઈન્તિઝામ કરનેવાલા બના ઔર ઈસકો હમારે લિયે અજર ઔર ઝખીરા ઔર સિફારિશ કરનેવાલા ઔર સિફારિશ મંઝૂર કિયા હુવા બના દે.

અગર મય્યિત ના બાલિગ લળકીકી હો તો યે દુઆ પળ્હે.

અલ્લાહુમ્મજ્અલ્હા લના ફરતંવ્વજ્ અલ્હા લના અજ્રંવ્વ ઝુખ્રંવ્વજ્ અલ્હા લના શાફિઅતંવ્વ મુશફ્ફઅહ.

અય અલ્લાહ ! તૂ ઈસ બચ્ચીકો હમારે લિયે પેહલેસે જાકર ઈન્તિઝામ કરનેવાલી બના ઔર ઉસ્કો હમારે લિયે અજર ઔર ઝખીરા ઔર સિફારિશ કબૂલ કી જાનેવાલી બના દે.

જબ યે દુઆ પઢ ચુકે તો એક બાર ફિર અલ્લાહુ અકબર કહે, ઈસ બાર ભી હાથ ન ઉઠાએ ઔર ઈસ તકબીરકે બા'દ સલામ ફેર દે.

મસ્અલા :– જનાઝેકી નમાઝમેં તકબીર કેહતે હુએ આસમાનકી તરફ મુંહ ઉઠાના બે-અસલ હે, શરીઅતસે સાબિત નહીં.

મસ્અલા :– અગર જૂતે ના પાક હોં તો ઉન્કો પહેન કર યા ઉનપર ખડે હોકર જનાઝેકી નમાઝ નહીં હોતી, આજકલ બહોતસે લોગ ઈસકા ખ્યાલ નહીં કરતે.

મસ્અલા :– જનાઝેકી નમાઝમેં તીન સફેં કર દેના મુસ્તહબ હૈ.

મસ્અલા :– જનાઝેકે સાથ જાતે હુએ તકબીર યા કિસી દૂસરે ઝિક્રકા ના'રા લગાના બિદઅત હૈ.

મસ્અલા :– જનાઝેકી નમાઝ મસ્જિદમેં અદા કરના મકરૂહે તહરીમી હૈ. ચાહે જનાઝા મસ્જિદકે અંદર હો, ચાહે મસ્જિદકે બાહિર.

મસ્અલા :– નમાઝકો ખરાબ કરનેવાલી ચીઝેં, જિનકા પેહલે ઝિક્ર કિયા ગયા હૈ. જનાઝેકી નમાઝ ભી ઉનમેંસે કિસી એકકે પેશ આનેસે ખરાબ હો જાતી હૈ.

મસ્અલા :– અગર કોઈ શખ્સ જનાઝેકી નમાઝમેં

ઐસે વકત પહોંચા કે એક યા દો તકબીરેં હો ચુકી હૈં, તો ઉસ્કો ચાહિયે કે ફૌરન આતે હી દૂસરી નમાઝોંકી તરહ તકબીર કેહ કર નમાઝમેં શરીક ન હો જાએ, બલ્કે ઈમામકી તકબીરકા ઈન્તિઝાર કરે. જબ ઈમામ તકબીર કહે, તો ઉસ્કે સાથ યે ભી તકબીર કહે, ઔર યે તકબીર ઉસ્કે હકમેં તકબીરે તહરીમા હોગી. ફિર જબ ઈમામ સલામ ફેર દે તો યે શખ્સ અપની ગઈ હુઈ તકબીરોંકો અદા કર લે ઔર ઉન તકબીરોંકે બીચ કુછ પળ્હનેકી ઝરૂરત નહીં.

મસ્અલા :– ઔર અગર ઐસે વકતમેં પહોંચા હૈ કે ઈમામ ચોથી તકબીર કેહ ચુકા હૈ તો ફૌરન તકબીર કેહકર ઈમામકે સલામસે પેહલે શરીક હો જાએ ઔર બાકી તીન તકબીરેં ઈમામકે બા'દ અદા કર લે.

નવાફિલકા બયાન

નફ્લ નમાઝોંકી હદીસોંમેં બળી ફઝીલતેં આઈ હૈં. એક હદીસમેં હૈ કે કિયામતકે દિન ફર્ઝોંમેં કમી રેહ જાએગી તો ઉસ્કો નફ્લોંસે પૂરા કર દિયા જાએગા.

મો'મિન બન્દોંકો ચાહિયે કે ફર્ઝોંકી પાબંદીકે સાથ નફ્લોંકા ઝખીરા ભી લે ચલેં તો જિતને ભી નફ્લ પળ્હે બળા સવાબ પાએ, લેકિન જિન નફ્લોંકી ખાસ ખાસ ફઝીલતેં આઈ હૈં. ઉનકે પળ્હનેમેં બહોત ઝિયાદહ સવાબ હૈ, ઈસ લિયે ઉનકી ફઝીલતેં હમ લિખ દેતે હૈં. પળ્હિયે ઔર અમલ કીજિયે.

તહિય્યતુલ વુઝૂ

હઝરત રસૂલે ખુદા (સ.અ.વ.) ને હઝરત બિલાલ (રદિ.) સે ફરમાયા કે મૈં જબ ભી જન્નતમેં દાખિલ હુવા, તો મૈંને અપને આગે તુમ્હારી આહટ સુની, ઈસ લિયે બતાઓ કે તુમ મુઝસે પેહલે કૈસે જન્નતમેં પહોંચે ? ઉન્હોંને અર્ઝ કિયા, અય અલ્લાહકે રસૂલ (સ.અ.વ.) ! મૈંને જબ કભી ભી અઝાન દી તો દો રકઅતેં નફ્લ નમાઝકી ઝરૂર પઢી, ઔર જબ ભી મેરા વુઝૂ ટૂટા તો ઉસી વકત વુઝૂ કિયા ઔર વુઝૂકે બા'દ અલ્લાહકે લિયે દો રકા'ત નમાઝ પઢનેકી ઐસી પાબંદી કી, ગોયા યે દો રકઅતેં મુઝ પર ફર્ઝ હૈં. યે સુનકર અલ્લાહકે રસૂલ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા, ઈન્હી દો રકા'તોંકી વજહસે તુમકો યે દરજા મિલા. (તિરમિઝી શરીફ)

ઈસ નમાઝકી ફઝીલત વુઝૂકે બયાનકે ખત્મ પર ગુઝર ચુકી હૈ.

નિય્યત :- નિય્યત કરતા હું મૈં દો રકા'ત નમાઝ નફ્લ તહિય્યતુલ વુઝૂકી, વાસ્તે અલ્લાહકે, રૂખ મેરા કા'બા શરીફકી તરફ, અલ્લાહુ અકબર,

તહિય્યતુલ મસ્જિદ

ઈસ નમાઝસે મકસૂદ મસ્જિદકી ઈઝ્ઝત કરના હૈ, જો હકીકતમેં ખુદાહીકી ઈઝ્ઝત કરના હૈ, કયૂં કે મકાનકા અદબ મકાનવાલેકે અદબકે ખિયાલસે હોતા હૈ. અલ્લાહકે રસૂલ

(સ.અ.વ.) ને ઈરશાદ ફરમાયા કે જબ તુમમેંસે કોઈ શખ્સ મસ્જિદમેં દાખિલ હો તો ચાહિયે કે બૈઠનેસે પેહલે દો રકા'ત નફ્લ નમાઝ પઢ લે. (બુખારી, મુસ્લિમ)

નિય્યત :– નિય્યત કરતા હું દો રકા'ત નમાઝ નફ્લ તહિય્યતુલ મસ્જિદકી, વાસ્તે અલ્લાહ તઆલાકે, રૂખ મેરા કિબ્લાકી તરફ અલ્લાહુ અકબર.

મસ્અલા :– અગર મસ્જિદમેં ઐસે વકત દાખિલ હો કે ઉસ વકત નમાઝ પઢની મકરૂહ હો. જૈસે ઝવાલકા વકત હો તો બગૈર નમાઝ પઢે હી બૈઠ જાએ. ઉસ વકત **તહિય્યતુલ વુઝૂ ઔર તહિય્યતુલ મસ્જિદ** ન પઢે.

મસ્અલા :– દો રકા'ત કુછ ખાસ નહીં કી ગઈ હૈ. અગર ચાર રકા'ત પઢ લે તબ ભી તહિય્યતુલ મસ્જિદ અદા હો ગઈ.

મસ્અલા :– અગર મસ્જિદમેં આતે હી કોઈ ફર્ઝ યા સુન્નત અદા કર લે તો વોહી ફર્ઝ યા સુન્નત તહિય્યતુલ મસ્જિદકે કાઈમ મુકામ હો જાએગી, યા'ની ઉસકે પઢનેસે તહિય્યતુલ મસ્જિદકા ભી સવાબ મિલ જાએગા.

ઈશરાકકી નમાઝ

જબ સૂરજ નિકલ કર ઊંચા હો જાએ ઔર અચ્છી તરહ સફેદ ઔર સાફ મા'લૂમ હોને લગે, ઉસ વકત જો નફ્લ પઢે જાતે હૈં, ઉનકો ઈશરાકકી નમાઝ કેહતે હૈં.

નિય્યત :– નિય્યત કરતા હું મૈં દો રકા'ત નમાઝ નફ્લ ઈશરાકકી, વાસ્તે અલ્લાહ તઆલાકે, રૂખ મેરા

કિબ્લાકી તરફ, અલ્લાહુ અકબર.

મસ્અલા :-. ઈશરાકકી નમાઝ સૂરજ નિકલનેકે ૨૦ મિનિટ બા'દ પઢે. અલ્લાહકે રસૂલ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા કે જો શખ્સ જમાઅતસે ફજરકી નમાઝ પઢ કર સૂરજ નિકલને તક ઉસી જગહ બૈઠે હુએ અલ્લાહકી યાદ કરતા રહે, ફિર જબ સૂરજ નિકલ કર બુલંદ હો જાએ તો દો રકા'ત નમાઝ (નફલ) પઢ લે, તો ઉસ્કો એક હજ ઔર એક ઉમરહકા સવાબ મિલેગા. (તિરમિઝી)

ઔર ઈશરાકકી નમાઝ ચાર રકઅતેં ભી આઈ હૈં, ઈસ લિયે અગર ચાર પઢ લે તો ઔર ભી અચ્છા હૈ.

હદીસે કુદસી :- અલ્લાહકે રસૂલ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા કે બિલા શુબા ખુદા તઆલા ફરમાતે હૈં કે અય ઈન્સાન ! તૂ દિનકે અવ્વલ હિસ્સેમેં મેરે લિયે ચાર રકઅતેં પઢ લે, મૈં તેરે લિયે ઉસ દિનકે આખિર તક કિફાયત કરૂંગા યા'ની તેરી સબ ઝરૂરતોંકો પૂરા કરૂંગા. (તરગીબ વ તરહીબ)

મસ્અલા :- અગર ફજરકી નમાઝ પઢકર ઉઠકર ચલા જાએ ઔર કામ કાજમેં લગા રહે ઔર ફિર સૂરજ ચઢ જાને પર દો રકા'ત યા ચાર રકા'ત ઈશરાકકી પઢ લે તો યે દુરૂસ્ત હૈ મગર ઈસ સૂરતમેં સવાબ કમ હો જાએગા.

ચાશતકી નમાઝ

ઈસકો અરબીમેં **સલાતુઝ્ ઝુહા** કેહતે હૈં, હદીસોંમેં ઈસકી બડી ફઝીલત આઈ હૈ. દિનકા તિહાઈ હિસ્સા ગુઝરનેકે

બા'દ ચાશ્તકા વકત શુરૂ' હોતા હે ઔર ઝવાલ તક ઉસ્કા વકતં રેહતા હે. ઘંટોં કે હિસાબસે ગરમિયોંમેં ૯ બજેસે ઔર સરદીકે ઝમાનેમેં ૧૦ બજેસે શુરૂ' હો જાતા હે.

હદીસોંમેં ઈસીકો **સલાતુલ અવ્વાબીન** કહા ગયા હૈ, મગર હમારે યહાં મશ્હૂર હૈ કે મગરિબકે બા'દકી નફ્લોંકો **અવ્વાબીન** કેહતે હૈં. ચાશ્તકી નમાઝકી રકઅતેં હદીસોંમેં દો ભી આઈ હૈં ઔર છ ભી આઈ હૈં ઔર આઠ ભી ઔર બારહ ભી, ઈસ લિયે કમસે કમ દો રકઅતેં ચાશ્તકી પઢની ચાહિયે ઔર ઝિયાદહસે ઝિયાદહ બારહ તક, યા જિતની ચાહે પઢે.

હઝરત આઈશા (રદિ.) આઠ રકા'ત પઢા કરતી થીં ઔર ફરમાયા કરતી થી કે અગર મેરે માં બાપ ભી કબરોંસે ઉઠકર ચલે આએં તો ભી ઈનકો ન છોડૂં,

હઝરત ઉમ્મે હાની (રદિ.) ફરમાતી હૈં કે અલ્લાહકે રસૂલ (સ.અ.વ.) ને મક્કાકી ફતહકે દિન મેરે ઘર આકર ચાશ્તકી આઠ રકઅતેં પઢીં. (બુખારી, મુસ્લિમ)

ફઝીલત :– અલ્લાહકે રસૂલ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા, હર દિન સુબ્હકો હર આદમી પર હર જોડકી તરફસે સદકા કરના ઝરૂરી હોતા હે. (બદનકે જોડ મુરાદ હૈં જો ૩૬૦ હૈં) હર **સુબ્હાનલ્લાહ** સદકા હે ઔર હર **અલ્હમ્દુલિલ્લાહ** સદકા હે ઔર **લા ઈલાહ ઈલ્લલ્લાહ** સદકા હે ઔર હર **અલ્લાહુ અકબર** સદકા હે ઔર હર ભલાઈકા હુકમ કરના સદકા હે ઔર હર બુરાઈસે રોકના સદકા હે ઔર ચાશ્તકી દો રકા'ત પઢ લેના ઉસ્કી તરફસે યા'ની હર જોડકે સદકાકી જગહ કાફી હે. (મુસ્લિમ)

દૂસરી હદીસ :– જિસને ચાશ્તકી દો રકા'તકી પાબંદી કર લી, ઉસ્કે ગુનાહ બખ્શ દિયે જાએંગે, અગરચે સમન્દરકે ઝાગોંકે બરાબર હોં. (અહમદ, તિરમિઝી)

તીસરી હદીસ :– જિસને ચાશ્તકી બારહ રકઅતેં પઢ લીં, ઉસ્કે લિયે જન્નતમેં અલ્લાહ એક સોનેકા મહલ બનાએગા. (તિરમિઝી, ઈબ્ને માજહ)

મસ્અલા :– ચાશ્તકી નમાઝકી નિય્યત દો-દો રકા'ત કરકે ભી બાંધી જા સકતી હૈ ઔર ચાર ચાર કરકે ભી, હર તરહ ઈખ્તિયાર હૈ.

નિય્યત :– નિય્યત કરતા હું દો રકા'ત નમાઝ નફલ ચાશ્તકી વાસ્તે અલ્લાહ તઆલાકે, રૂખ મેરા કા'બા શરીફકી તરફ, અલ્લાહુ અકબર.

અવ્વાબીનકી નમાઝ

મગરિબકે બા'દ છ રકઅતેં ઔર બીસ રકઅતેં નમાઝ પઢનેકી ફઝીલત આઈ હૈ. ઈસ્કો હમારે યહાં ઉર્ફે આમમેં અવ્વાબીનકી નમાઝ કેહતે હૈં.

મસ્અલા :– મગરિબકે ફર્ઝોંકે બા'દ દો સુન્નતેં ઔર ચાર નફલ યા દો સુન્નતેં ઔર ૧૮ નફલેં પઢ લેના કાફી હૈ. દો સુન્નતેં ભી છ યા બીસકી ગિનતીમેં આ જાએંગી, લેકિન અગર સુન્નતોંકે બા'દ છ યા બીસ નફલ પઢ લે તો બહોતહી અચ્છી બાત હૈ.

મસ્અલા :– ઈન રકા'તોંકી નિય્યત દો-દો કરકે ભી

કી જા સકતી હૈ ઔર ચાર–ચાર કરકે ભી (મગર દો સુન્નતોંકા અલગ હી કરકે પઢના ઝરૂરી હૈ.)

નિય્યત :– નિય્યત કરતા હું દો રકા'ત નમાઝ નફ્લ અવ્વાબીનકી, વાસ્તે અલ્લાહ તઆલાકે, રૂખ મેરા કા'બા શરીફકી તરફ, અલ્લાહુ અકબર.

હદીસ :– જિસને મગરિબકે બા'દ છ રકા'ત નફ્લ નમાઝ પઢ લી, ઉસ્કે ગુનાહ બખ્શ દિયે જાએંગે, અગરચે વો સમન્દરકી ઝાગોંકે બરાબર હોં. (તબરાની)

બીસ રકા'તોંકી ફઝીલત :– જિસને મગરિબકે બા'દ બીસ રકઅતેં નફ્લ પઢ લીં, ઉસ્કે લિયે જન્નતમેં અલ્લાહ તઆલા એક ઘર બના દેગા. (તિરમિઝી)

તહજ્જુદકી નમાઝ

ઈસ નમાઝકી હદીસોંમેં બહોત ફઝીલત આઈ હૈ, ઉસ વકત દુઆ કબૂલ હોનેકા ભી ખાસ વકત હોતા હૈ, ઉસ મુબારક વકતમેં કુછ ભી ન હો સકે તો દો રકા'ત પઢકર હી દુઆ માંગ લે, અલ્લાહકે પ્યારે રસૂલ (સ.અ.વ.) રાત ભર નમાઝ પઢા કરતે થે, યહાં તક કે આપકે મુબારક કદમોં પર વરમ આ જાતા થા, દો રકા'તસે બારહ રકા'તોં તક જિતના હો સકે તહજ્જુદ પઢના ચાહિયે, ઈસમેં દો દો ઔર ચાર ચારકી નિય્યત હો સકતી હૈ.

નિય્યત :– નિય્યત કરતા હું દો રકા'ત નમાઝ નફ્લ તહજ્જુદકી, વાસ્તે અલ્લાહ તઆલાકે, રૂખ મેરા કિબ્લાકી

તરફ, અલ્લાહુ અકબર.

ફઝીલત :– રસૂલે ખુદા (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા કે હર દિન રાતકો જબ તિહાઈ રાત બાકી રેહ જાતી હૈ, અલ્લાહ તઆલા ફરમાતા હૈ કે કૌન હૈ જો મુઝસે દુઆ કરે, મૈં ઉસ્કી દુઆ કબૂલ કરૂં. કૌન હૈ જો મુઝસે સવાલ કરે, મૈં ઉસ્કા સવાલ પૂરા કરૂં, કૌન હૈ જો મુઝસે મગ્ફિરત ચાહે, મૈં ઉસ્કી મગ્ફિરત કરૂં, કૌન હૈ જો ઐસેકો કરઝા દે જિસકે પાસ સબ કુછ હૈ, જો કંગાલ ઔર જાહિલ નહીં, સુબ્હ હોને તક ઈસી તરહ ફરમાતા રેહતા હૈ, (બુખારી, મુસ્લિમ)

ઔર ફરમાયા કે બિલા શુબા જન્નતમેં કોઠે હૈં જો ઐસે સાફ શફ્ફાફ હૈં કે ઉન્કા બાહિરકા હિસ્સા અંદર ઔર અંદરકા હિસ્સા બાહિરસે નઝર આતા હૈ, યે કોઠે અલ્લાહને ઉન્કે લિયે બનાએ હૈં જો નરમીસે બાત કરતે હોં ઔર ઝરૂરતમંદકો ખાના ખિલાતે હોં ઔર ઝિયાદહસે ઝિયાદહ રોઝે રખતે હોં ઔર રાતકો નમાઝ પઢ્હતે હોં, જબકે લોગ સો રહે હોં. (મિશ્કાત)

ઔર ફરમાયા કે તહજ્જુદકી નમાઝ પઢ્હા કરો, ક્યૂંકે તુમસે પેહલે લોગ ઉસ્કો પઢ્હતે આએ હૈં. યે નમાઝ તુમ્હારે લિયે ખુદાકી નઝદીકીકા સબબ હૈ ઔર બુરાઈયોંકા કફ્ફારા બનનેવાલી હૈ ઔર ગુનાહોંસે રોકનેવાલી હૈ.

(તિરમિઝી)

ઔર ફરમાયા કે ફર્ઝ નમાઝોંકે બા'દ અફઝલ તહજ્જુદકી નમાઝ હૈ. (અહમદ)

ઔર ફરમાયા કે સબ વકતોંસે ઝિયાદહ તહજ્જુદકે વકત બન્દા અપને રબસે કરીબ હોતા હૈ, ઈસલિયે તુમસે હો સકે, ઉસ વકત અલ્લાહકો યાદ કર સકો તો કર લિયા કરો. (તિરમિઝી)

તૌબાકી નમાઝ

હઝરત અબૂબકર સિદ્દીક (રદિ.) ફરમાતે હૈં, અલ્લાહકે રસૂલ (સ.અ.વ.) ને ઈરશાદ ફરમાયા કે જિસ શખ્સને ભી કોઈ ગુનાહ કિયા હો ઔર ફિર વુઝૂ કરકે નમાઝ પઢે ઔર ઉસ્કે બા'દ અલ્લાહસે મગ્ફિરત તલબ કરે તો અલ્લાહ ઉસ્કી મગ્ફિરત કર દેગા, ફિર યે આયત તિલાવત ફરમાઈ.

તર્જુમા :– ઔર જબ ઉન્સે કોઈ નાશાઈસ્તા કામ હો જાએ યા કોઈ ગુનાહ કર બૈઠે તો ફૌરન અલ્લાહકા ઝિક્ર કરતે હૈં ઔર અલ્લાહકે સિવા કોન હૈ જો ગુનાહોંકો બખ્શતા હૈ ઔર વો લોગ અપને બુરે કામ પર અળતે નહીં ઈલ્મકે બાવજૂદ. (તરગીબ વ તરહીબ)

નિય્યત :– નિય્યત કરતા હું મૈં દો રકા'ત નમાઝ નફ્લ નમાઝે તૌબાકી, વાસ્તે અલ્લાહ તઆલાકે, રૂખ મેરા કા'બા શરીફકી તરફ અલ્લાહુ અકબર.

હાજતકી નમાઝ

જબ કિસીકો કોઈ હાજત ઔર ઝરૂરત પેશ આ જાએ તો અલ્લાહસે માંગનેકે લિયે દો રકા'ત નમાઝ પઢી જાતી

હૈ, ઈસ્કો **'સલાતુલ હાજત'**.(હાજતકી નમાઝ) કેહતે હૈં.

સરવરે આલમ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા કે જિસ્કો અલ્લાહસે કુછ ઝરૂરત યા કિસી ઈન્સાનસે કુછ ઝરૂરત હો તો ઉસ્કો ચાહિયે કે વુઝૂ કરે ઔર અચ્છી તરહ વુઝૂ કરે ઔર ઉસ્કે બા'દ દો રકઅતેં પઢ્કર અલ્લાહકી તા'રીફ બયાન કરે ઔર નબીએ કરીમ (સ.અ.વ.) પર દુરૂદ ભેજે, ફિર દુઆમેં ઈન કલિમાતકો કહે.

લા ઈલાહ ઈલ્લલ્લાહુલ્ હલીમુલ્ કરીમ સુબ્હાનલ્લાહિ રબ્બિલ્ અર્શિલ્ અઝીમ. વલ્હમ્દુ લિલ્લાહિ રબ્બિલ્ આલમીન. અસ્અલુક મૂજિબાતિ રહ્મતિક વ અઝાઈમ મગ્ફિરતિક વલ્ ગનીમત મિન્ કુલ્લિ બર્રિંવ્વસ્સલામત મિન્ કુલ્લિ ઈસ્મિન્ લા તદઅ્લી ઝમ્બન્ ઈલ્લા ગફર્તહૂ વલા હમ્મન્ ઈલ્લા ફર્રજ્તહૂ વલા હાજતન્ હિય લક રિઝન્ ઈલ્લા કઝૈતહા યા અર્હમર્રાહિમીન.

અલ્લાહકે સિવા કોઈ મા'બૂદ નહીં, જો બુર્દબાર બુઝુર્ગ હૈ, હમ અલ્લાહકી પાકી બયાન કરતે હૈં, જો બળે અર્શકા પરવરદિગાર હૈ, ઔર સબ તા'રીફ અલ્લાહકે લિયે હૈ, જો સારે જહાંનકી પરવરિશ કરનેવાલા હૈ. અય અલ્લાહ ! મૈં તેરી રહમતકે અસ્બાબકો ઔર તેરી બખ્શિશકો ઝરૂરી કરનેવાલી ચીઝોંકા સવાલ કરતા હું, ઔર તુઝસે સવાલ કરતા હું હર નેકીસે ગનીમત ઔર હર ગુનાહસે સલામતી, ન છોળ મેરે ગુનાહકો મગર તૂ ઈસ્કો મઆફ કર દે ઔર ન કિસી ફિક્રકો મગર તૂ ઉસ્કો દૂર કર દે ઔર ન કિસી ઝરૂરતકો જો તેરી મરઝીકે મુવાફિક હો, મગર તૂ ઉસ્કો પૂરા કર દે,

અય સબસે બળે રહમ કરનેવાલે.

ઈસકે બા'દ દુનિયા ઔર આખિરતકી ચીઝોંસે જો ચાહે સવાલ કરે. (મિશ્કાત)

નિય્યત :– નિય્યત કરતા હું દો રકા'ત નમાઝ નફ્લ સલાતુલ હાજતકી, વાસ્તે અલ્લાહ તઆલાકે, રૂખ મેરા કિબ્લાકી તરફ અલ્લાહુ અકબર.

ઈસ્તિખારેકી નમાઝ

જબ કોઈ કામ કરના હો (જૈસે તિજારત કરના યા કિસી તિજારતમેં હિસ્સા લેના યા નિકાહ કરના યા ઔર કોઈ કામ હો) તો ચાહિયે કે અપને પરવરદિગારસે ખૈરકી દુઆ કરે ઔર મશ્વરા લે, કયૂંકે અલ્લાહ તઆલા સબ કુછ જાનતા હૈ, હર ભલાઈ ઔર બુરાઈકા ઉસ્કો પતા હૈ, ઉસ્સે મશ્વરા લિયા જાએગા, તો વો અપને બન્દેકો નફા'કે રાસ્તે પરહી ચલાએગા. ઈસ મકસદકે લિયે દો રકઅતેં પળ્હી જાતી હૈં, જિનકો **સલાતુલ ઈસ્તિખારહ** (ઈસ્તિખારેકી નમાઝ) કેહતે હૈં.

હઝરત જાબિર (રદિ.) ફરમાતે હૈં કે અલ્લાહકે રસૂલ (સ.અ.વ.) હમકો અહમ કામોંમેં ઈસ તરહ ઈસ્તિખારહ સિખાતે થે જિસ તરહ કુરઆનકી સૂરત સિખાતે થે ઔર યે ફરમાતે થે કે જબ તુમમેંસે કોઈ શખ્સ કિસી કામકે કરનેકા ઈરાદા કરે, તો ચાહિયે કે ફર્ઝ નમાઝકે અલાવા દો રકા'ત પળ્હે, ફિર યે દુઆ પળ્હે.

અલ્લા હુમ્મ ઈન્ની અસ્તખીરૂક બિઈલ્મિક વ અસ્તકદિરૂક બિકુદરતિક વ અસ્સઅલુક મિન્ ફઝલિકલ્ અઝીમ. ફઈન્નક તકદિરૂ વલા અકદિરૂ વ તઅ્લમુ વલા અઅ્લમુ વ અન્ત અલ્લામુલ ગુયૂબિ. અલ્લાહુમ્મ ઈન્ કુન્ત તઅ્લમુ અન્ન હાઝલ્ અમ્ર ખૈરૂલ્લી ફી દીની વ મઆશી વ આકિબતિ અમ્રી ફઅકદિર્હુ વ યસ્સિર્હુ લી સુમ્મ બારિક લી ફીહિ. વ ઈન્ કુન્ત તઅ્લમુ અન્ન હાઝલ્ અમ્ર શર્રૂલ્લી ફી દીની વ મઆશી વ આકિબતિ અમ્રી ફસ્રિફ્હુ અન્ની વસ્રિફ્ની અન્હુ વ અકદિર્ લિયલ્ ખૈર હયૂસુ કાન સુમ્મ અર્ઝિની બિહી.

અય અલ્લાહ ! મૈં તેરે ઈલ્મકે ઝરીએ અપને હકમેં બેહતરી ચાહતા હું ઔર કુદરત માંગતા હું તેરી કુદરતસે, ઔર તેરે બળે ફઝલકા સવાલ કરતા હું, કયૂંકે તૂ કુદરત રખતા હે ઔર મૈં કુદરત નહીં રખતા, ઔર તુઝે ઈલ્મ હે ઔર મુઝે ઈલ્મ નહીં, ઔર તૂ ગૈબકી બાતોંકા ખૂબ જાનનેવાલા હે. અય અલ્લાહ ! અગર તૂ જાનતા હે કે યે કામ મેરે લિયે દીનમેં ઔર મેરી દુનિયા ઔર અંજામકે હકમેં બેહતર હે. તો ઉસે મેરે બસમેં કર દે, ઔર મેરે લિયે આસાન કર દે, ફિર ઈસ્મેં મેરે લિયે બરકત અતા ફરમા. ઔર અગર તૂ જાનતા હે કે યે કામ મેરે દીન ઔર મેરી દુનિયા ઔર અંજામકે હકમેં નુકસાન દેહ હે, તો ઈસ કામકો મેરે સરસે ટાલ દે ઔર મુઝે ઈસ્સે બચા લે ઔર મુઝે ભલાઈ અતા કર જહાં ભી હો, ફિર મુઝે ઈસ પર રાઝી કર દે. (મિશ્કાત)

અલ્લાહકે રસૂલ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા હે કે ઈન્સાનકી

એક નેક બખ્તી યે હે કે અલ્લાહ અઝ્ઝ વ જલ્લસે ભલાઈ તલબ કરે ઔર ઉસ્કી એક બદબખ્તી યે હે કે અલ્લાહસે ભલાઈ ન માંગે. (હાકિમ)

નિય્યત :– નિય્યત કરતા હું દો રકા'ત નમાઝ નફલ સલાતુલ ઈસ્તિખારહકી વાસ્તે અલ્લાહ તઆલાકે, રૂખ મેરા કિબ્લાકી તરફ અલ્લાહુ અકબર.

તમ્બીહ :– દુઆ પઢતે હુએ જબ **હાઝલ્ અમ્ર** પર પહોંચે, જહાં દો જગહ લિખ્ખી હે તો અપની ઝરૂરતકા દિલમેં ધ્યાન કરે.

ચાંદ ગિરહન ઔર સૂરજ ગિરહનકી નમાઝ

શરીઅતમેં ચાંદ ઔર સૂરજકે ગિરહન હોનેકે વકતકી નમાઝ આઈ હે. ફિકહકી કિતાબોંમેં સૂરજ ગિરહનકો **કુસૂફે શમ્સ** ઔર ચાંદ ગિરહનકો **ખુસૂફે કમર** કહા જાતા હે.

અલ્લાહકે રસૂલ (સ.અ.વ.) ને ચાંદ ઔર સૂરજકે ગિરહનકે બારેમેં ફરમાયા કે યે નિશાનિયાં હૈં જિનકો અલ્લાહ ભેજતા હે. યે કિસીકિ મરને યા પૈદા હોનેકી વજહસે નહી હોતી હૈં, બલ્કે ઈનકે ઝરીએ અલ્લાહ અપને બંદોંકો ડરાતા હે, જબ તુમ ઈનમેંસે કિસીકો દેખો તો ઘભરાએ હુએ અલ્લાહકે ઝિક્રમેં ઔર ઉસ્સે દુઆ કરને ઔર મગ્ફિરત તલબ કરનેમેં લગ જાઓ ઔર દૂસરી રિવાયત હે કે જબ તુમ ઉસ્કો દેખો તો અલ્લાહસે દુઆ કરો ઔર ઉસ્કી બળાઈ કરો

ઔર નમાઝ પઢો ઔર સદકા દો.

ફાઈદા :– યે સદકા ગુનાહોંકી મઆફીકે લિયે હે, ચાંદ ઔર સૂરજકા કર્ઝ ઉતારનેકે લિયે નહીં, જૈસાકે ગૈર કૌમોંમેં મશ્હૂર હે કે ચાંદ ઔર સૂરજ પર ભંગીયોંકા કર્ઝ હોતા હે, ઈસલિયે ઉસ્કો અદા કરકે ઉનકી જાન છુડા લો, યે બિલકુલ ગલત હે.

સૂરજ ગિરહનકી નમાઝ :– જબ સૂરજ ગિરહનહો તો ચાહિયે કે ઈમામકે પીછે દો રકા'ત પઢેં જિનમેં બહોત લંબી કિરા'ત હો ઔર રૂકૂઅ સિજ્દે ભી ખૂબ દેર તક હોં, દો રકઅતેં પઢ કર કિબ્લા રૂખ બૈઠે રહેં ઔર સૂરજ સાફ હોને તક અલ્લાહ તઆલાસે દુઆ કરતે રહેં. (અબૂ દાઉદ)

નિય્યત :– નિય્યત કરતા હું દો રકા'ત નમાઝ નફ્લ કુસૂફે શમ્સકી, વાસ્તે અલ્લાહ તઆલાકે, પીછે ઈસ ઈમામકે, રૂખ મેરા કિબ્લાકી તરફ, અલ્લાહુ અકબર.

ચાંદ ગિરહનકી નમાઝ :– ચાંદ ગિરહનકે વકત ભી ચાંદ સાફ હોને તક નમાઝ પઢતે રહેં. અલગ-અલગ અપને ઘરોમેં પઢેં, ઈસમેં જમાઅત નહીં.

નિય્યત :– નિય્યત કરતા હું મૈં દો રકા'ત નમાઝ નફ્લ ખુસૂફે કમરકી, વાસ્તે અલ્લાહ તઆલાકે, રૂખ મેરા કિબ્લાકી તરફ અલ્લાહુ અકબર.

મસ્અલા :– કુછ લોગ ઔર ખાસ કર ઔરતેં સમઝતી હૈં કે સૂરજ ગિરહન, ચાંદ ગિરહન હોતે વકત ખાના-પીના ગુનાહ હે, સો યે ગલત હે.

સફરકી નફલેં

સફરમેં જાએ તો દો રકા'ત નમાઝ નફલ પઢકર ઘરસે નિકલે ઔર જબ સફરસે વાપસ આએ તો બેહતર યે હૈ કે અપને શહર ઔર બસ્તીમેં ચાશ્તકે વકત પહોંચે ઔર મસ્જિદમેં જાએ ઔર દો રકા'ત નમાઝ નફલ પઢ કર કુછ દેર મસ્જિદમેં બેઠ જાએ ઔર લોગોંસે મિલે જુલે.

હદીસ :– કોઈ શખ્સ અપને ઘરમેં ઈન દો રકા'તોંસે બેહતર કોઈ ચીઝ નહીં છોળતા જો સફરકે વકત પઢી જાતી હૈં. (તરગીબ વ તરહીબ)

નિય્યત :– નિય્યત કરતા હું મૈં દો રકા'ત નફલકી, વાસ્તે અલ્લાહ તઆલાકે, રૂખ મેરા કિબ્લાકી તરફ અલ્લાહુ અકબર.

સલાતુત્તસ્બીહ

ઈસ નમાઝકી બહોત ઝિયાદહ ફઝીલત હદીસોંમેં આઈ હૈ. હઝરત અબ્દુલ્લાહ ઈબ્ને અબ્બાસ (રદિ.) ફરમાતે હૈં કે નબીએ કરીમ (સ.અ.વ.) ને અપને ચચા અબ્બાસ ઈબ્ને અબ્દુલ મુત્તલિબસે ફરમાયા કે અય અબ્બાસ ! અય ચચા જાન ! કયા મૈં તુમકો એક ભેટ દૂં ? કયા મૈં તુમકો કુછ બખ્શિશ કરૂં ? કયા તુમકો બહોત મુફીદ ચીઝ બતા દૂં ? કયા તુમકો ઐસી ચીઝ દૂં ? જબ તુમ ઉસ્કો કરોગે તો અલ્લાહ તઆલા તુમ્હારે સબ ગુનાહ પેહલે ઔર પિછલે, પુરાને ઔર

નયે, ગલતીસે કિયે હુએ ઔર જાનકર કિયે હુએ, છોટે ઔર બળે, છુપકર કિયે હુએ ઔર ઝાહિરમેં કિયે હુએ, સબ મઆફ ફરમા દેગા,

વો કામ યે હૈ કે ચાર રકા'ત નમાઝ સલાતુત્તસ્બીહ ઈસ તરહસે પળ્હો કે જબ અલ્હમ્દુ શરીફ ઔર સૂરત પળ્હ ચુકો તો ખળે હુએ રૂકૂઅસે પેહલે (તીસરા કલિમહ) **સુબ્હાનલ્લાહિ વલ્હમ્દુલિલ્લાહિ વ લા ઈલાહ ઈલ્લલ્લાહુ વલ્લાહુ અકબર** પંદરહ બાર કહો, ફિર રૂકૂઅ કરો તો રૂકૂઅમેં ઈન કલિમાતકો દસ બાર કહો, ફિર રૂકૂઅસે ખળે હોકર (કૌમામેં) દસ બાર કહો, ફિર સિજ્દેમેં જાકર દસ બાર પળ્હો, ફિર સિજ્દેસે ઉઠકર (દોનૂં સિજ્દોં કે દરમિયાન બૈઠકર) દસ બાર પળ્હો, ફિર દૂસરા સિજ્દહ કરો. ઔર (સિજ્દેમેં) દસ બાર પળ્હો. ફિર સિજ્દેસે ઉઠ કર બૈઠ જાઓ ઔર દસ બાર પળ્હો, (ઈસી તરહ ચાર રકઅતેં પળ્હ લો) યે હર રકા'તમેં ૭૫ બાર હુવા ઔર ચાર રકા'તોંમેં મિલાકર ૩૦૦ હુએ.

યે તરકીબ બતાકર રસૂલે ખુદા (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા કે અગર હો સકે તો હર દિન એક બાર ઈસ્કો પળ્હ લિયા કરો, યે ન કરો તો જુમ્આકે દિન (યા'ની હફ્તા ભરમેં એક બાર પળ્હ લિયા કરો, યે ભી ન કરો તો મહીનામેં એક બાર પળ્હ લિયા કરો. યે ભી ન કરો તો હર સાલ એક બાર પળ્હ લિયા કરો. યે ભી ન કરો તો ઉમ્ર ભરમેં એક બાર (તો) પળ્હ હી લો. (અબૂ દાઊદ, તિરમિઝી)

યે હદીસ કમઝોર હૈ કુછ આલિમોંને ઈસ્કો ઘળી હુઈ

કહા હૈ જો ન પઢે ઉસે બુરા ન કહેં, જો પઢ લે, પઢ લે.

ફાઈદા :– યે નમાઝ હર વકત હો સકતી હૈ સિવાએ ઉન વકતોં કે જિનમેં નફ્લ પઢના મકરૂહ હૈ.

ફાઈદા :– બેહતર યે હૈ કે ઈસ નમાઝકો ઝવાલકે બા'દ ઝોહરસે પેહલે પઢ લિયા કરે, (જૈસાકે એક હદીસમેં ઝવાલકે બા'દ કે અલ્ફાઝ આએ હૈં) લેકિન ઝવાલકે બા'દ મૌકા' ન મિલે તો જિસ વકત ચાહે પઢ લે.

ફાઈદા :– કુછ રિવાયતોમેં ઈન ચાર કલિમોં યા'ની

સુબ્હાનલ્લાહિ વલ્હમ્દુ લિલ્લાહિ વલા ઈલાહ ઈલ્લલ્લાહુ વલ્લાહુ અકબર કે સાથ.

વલા હૌલ વલા કુવ્વત ઈલ્લા બિલ્લાહિલ્ અલિય્યિલ્ અઝીમ ભી આયા હૈ, ઈસલિયે ઈસ્કો ભી મિલા લિયા જાએ તો અચ્છા હૈ.

ફાઈદા :– દૂસરી ઔર ચોથી રકા'તમેં અત્તહિય્યાતસે પેહલે ઈન કલિમાતકો દસ બાર પઢે, રૂકૂઅ ઔર સિજદહમેં પેહલે રૂકૂઅ ઔર સિજદહકી તસ્બીહાત યા'ની **સુબ્હાન રબ્બિયલ અઝીમ** ઔર **સુબ્હાન રબ્બિયલ અઅ્લા** પઢે ઔર બા'દમેં ઈન કલિમાતકો પઢે.

ફાઈદા :– દૂસરા તરીકા ઈસ નમાઝકે પઢનેકા યે હૈ કે પેહલી રકા'તમેં **સુબ્હાન કલ્લાહુમ્મ** કે બા'દ **અલ્હમ્દુ** શરીફસે પેહલે ઈન કલિમાતકો પંદરહ બાર પઢે, ઔર ફિર **અલ્હમ્દુ** ઔર સૂરતકે બા'દ દસ બાર ઔર બાકી સબ તરીકા ઉસી તરહ હૈ જો પેહલે ગુઝરા. અબ ઈસ શકલમેં દૂસરે સિજદેકે બા'દ બૈઠકર પેહલી ઔર તીસરી રકા'તમેં

ઈન કલિમાતકો પઢનેકી ઝરૂરત ન રહેગી. ઔર ન દૂસરી ઔર ચોથી રકા'તમેં અત્તહિય્યાતસે પેહલે ઈનકો પઢા જાએગા. ક્યૂં કે હર રકા'તમેં દૂસરે સિજ્દે તક પહોંચ કર હી ૭૫ કી તા'દાદ પૂરી હો જાએગી. ઉલમાને લિખ્ખા હે કે બેહતર યે હૈ કે દોનૂં તરીકોં પર અમલ કિયા જાએ. હઝરત અબ્દુલ્લાહ ઈબ્ને મુબારક જો ઈમામ અબૂ હનીફા (રહ.) કે શાગિર્દ ઔર ઈમામ બુખારી (રહ.) કે ઉસ્તાદોંકે ઉસ્તાદ હૈં, ઈસ નમાઝકો ઈસી તરીકેસે પઢા કરતે થે જો અભી બા'દમેં હમને ઝિક્ર કિયા હૈ. હઝરત અબ્દુલ્લાહ ઈબ્ને અબ્બાસ (રદિ.) યે નમાઝ હર જુમ્આકો પઢા કરતે થે ઔર અબૂલ જૌઝા તાબિઈ (રહ.) હર દિન ઝોહરકી અઝાન હોતેહી મસ્જિદમેં જાતે થે ઔર જમાઅત ખડી હોને તક પઢ લિયા કરતે થે.

હઝરત અબ્દુલ અઝીઝ ઈબ્ને અબી રવાદ (રહ.) ફરમાતે થે કે જિસે જન્નતકી ઝરૂરત હો, ઉસે ચાહિયે સલાતુત્તસ્બીહ મઝબૂત પકડે.

અબૂ ઉસ્માન ખૈરી (રહ.) ફરમાયા કરતે થે કે મુસીબતોં ઔર ગમોંકો દૂર કરનેકે લિયે સલાતુત્તસ્બીહ જૈસી બેહતર ચીઝ મૈંને નહીં દેખી.

નિય્યત :– નિય્યત કરતા હું ચાર રકા'ત નમાઝ નફ્લ સલાતુત્તસ્બીહકી, વાસ્તે અલ્લાહ તઆલાકે, રૂખ મેરા કિબ્લાકી તરફ અલ્લાહુ અકબર.

મસ્અલા :– ઈસ નમાઝકે લિયે કોઈ સૂરત મુકર્રર નહીં હૈ. જો સૂરત ચાહે પઢ લેવે. કુછ રિવાયતોંમેં હૈ કે જો સૂરતેં પઢે, બીસ આયતોં કે કરીબ કરીબ હોં.

મસ્અલા :– ઈન તસ્બીહાતકો ઝબાનસે હરગિઝ ન ગિને, કયૂં કે ઝબાનસે ગિનનેસે નમાઝ ટૂટ જાએંગી. ઉન્ગલિયાં જિસ જગહ રખ્ખી હોં, ઉન્કો વહીં રખ્ખે–રખ્ખે ઉસી જગહ દબાતા રહે.

મસ્અલા :– અગર કિસી જગહ પળ્હના ભૂલ જાએ, તો દૂસરે રૂકનમેં ઉસ્કો પૂરા કર લે. અલબત્તા ભૂલી હુઈ તસ્બીહાતકી કઝા રૂકૂઅસે ખળે હોકર ઔર દોનૂં સિજદોં કે દરમિયાન ન કરે, ઈસી તરહ પેહલી ઔર તીસરી રકા'તકે બા'દ જબ બૈઠે તો ઉસ્મેં ભી ભૂલી હુઈ તસ્બીહાતકી કઝા ન કરે. બલ્કે ઉન્કી તસ્બીહાત (દસ–દસ બાર) પળ્હ લે ઔર ઉસ્કે બા'દ જો રૂકન હો ઉસ્મેં ભૂલી હુઈ તસ્બીહાત અદા કરે.

મસ્અલા :– અગર કિસી વજહસે સિજદએ સહ્વ પેશ આ જાએ તો ઉસ્મેં યે તસ્બીહાત ન પળ્હે, અલબત્તા કિસી જગહ ભૂલેસે તસ્બીહાત પળ્હના છોળ આયા હો, જિસ્સે ૭૫ કી તા'દાદમેં કમી હો રહી હો ઔર અબ તક કઝા ન કી હો તો ઉસ્કો સિજદએ સહ્વમેં પૂરી કર લે.

ઈસ્તિસ્કાકી નમાઝ

જબ બારિશકી ઝરૂરત હો ઔર પાની ન બરસતા હો, ઉસ વક્ત અલ્લાહ જલ્લ શાનુહૂસે બારિશકી દુઆ કરના મસનૂન હૈ. ઈસ્કા તરીકા યે હૈ કે સારે મુસલમાન મિલકર આજિઝીકે સાથ મા'મૂલી કપળેમેં શહર ઔર બસ્તીસે બાહિર પૈદલ જાએં ઔર બચ્ચોં ઔર બુળ્હોંકો ભી લે જાએં ઔર

કિસી કાફિરકો સાથ ન લેં ઔર ફિર દો રકા'ત નમાઝ નફ્લ જમાઅતકે સાથ (બગૈર અઝાન ઔર તકબીર કે) પઢેં. ઈસ નમાઝમેં ઈમામ ઝોરસે કિરા'ત કરે, ફિર દો ખુત્બે પઢે, જૈસે ઈદકે દિન પઢે જાતે હૈં, ફિર ઈમામ કિબ્લા રૂખ હોકર દોનૂં હાથ ઉઠાવે ઔર અલ્લાહ તઆલાસે પાની બરસનેકી દુઆ કરે ઔર સબ મુકતદી ભી દુઆ કરેં. તીન દિન ઐસા હી કરેં, તીન દિનસે ઝિયાદહ નહીં. અગર એક દિન ઈસ્તિસ્કાકી નમાઝ પઢકર બારિશ હો જાએ, તબ ભી તીન દિન પૂરે કરેં ઔર તીનોં દિન રોઝે ભી રખ્ખેં તો બેહતર હૈ.

ફાઈદા :– બારિશકા રૂક જાના એક અઝાબ હૈ જો ગુનાહોંકી વજહસે આતા હૈ. જબ બારિશ બંદ હો તો સબ તૌબા ઔર ઈસ્તિગ્ફારમેં લગેં ઔર ઝકાત અદા કરેં ઔર જિન લોંગોંકે હુકૂક રોક રખ્ખે હોં, જલ્દસે જલ્દ ઉન્કે હુકૂક દે દેં.

હદીસ :– રસૂલે અકરમ (સ.અ.વ.) બારિશકી દુઆકે લિયે લોગોં કે સાથ મદીના શરીફસે બાહિર ઈદકી નમાઝ પઢનેકી જગહ ઈદગાહમેં તશરીફ લે ગએ, વહાં દો રકઅતેં ઝોરકી કિરા'તકે સાથ પઢીં ઔર કિબ્લાકી તરફ મુંહ કરકે હાથ ઉઠાકર દુઆ કી ઔર અપની મુબારક ચાદર (જિસે ઓઢે હુએ થે) પલટ દી (યા'ની ચાદરકે ઝાહિરી હિસ્સેકો અંદરકી તરફ ઔર અંદરૂનીકો ઝાહિરી ઔર નીચેકે હિસ્સેકો ઉપર ઔર ઉપરકે હિસ્સેકો નીચે કર દિયા.) (મિશ્કાત)

(યે ચાદર પલટના તફાવુલન હૈ. યા'ની અય અલ્લાહ! જિસ તરહ યે ચાદર પલટ ગઈ, ઈસી તરહ હમારી હાલતકો

પલટ દે, ઔર ખુશ્કીકો બરસાતસે બદલ દે.)

નિય્યત :– નિય્યત કરતા હું દો રકા'ત નમાઝ નફલ સલાતુલ ઈસ્તિસ્કાકી નમાઝકી, વાસ્તે અલ્લાહ તઆલાકે, પીછે ઈસ ઈમામકે, રૂખ મેરા કિબ્લાકી તરફ અલ્લાહુ અકબર.

ફાઈદા :– જિસ કદર નફલ નમાઝેં હમને યહાં બયાન કી હૈં ઈનકે અલાવા જિતની ઝિયાદહ નફલેં પઢે, વો બહોત ઝિયાદહ સવાબકી વજહ ઔર દર્જોકી તરક્કીકા સામાન હોંગી, ખાસકર ઉન નફ્લોંકા ખૂબ એહતિમામ કરે જિનકી ફઝીલત હદીસોંમેં આઈ હૈ, જૈસે દોનૂં ઈદકી રાતેં, અશરએ ઝિલહજ્જહકી રાતેં ઔર શબે કદર, શબે બરા'ત, રમઝાનકી રાતેં સબમેં નફલેં પઢે ઔર ઈબાદત કરે.

હદીસ :– જબ શા'બાનકે મહીનાકી પંદરવીં તારીખ હો તો ઉસ રાતકો કિયામ કરો ઔર સુબ્હકો રોઝા રખ્ખો ક્યૂં કે અલ્લાહ તઆલા ઈસ રાતમેં સૂરજ છુપતેહી કરીબવાલે આસમાન પર ખાસ તજલ્લી ફરમાતે હૈં ઔર ફરમાતે હૈં કે ક્યા કોઈ મગ્ફિરત તલબ કરનેવાલા હૈ, જિસ્કો બખ્શ દૂં? ઔર ક્યા કોઈ મુસીબતમેં ફંસા હૈ, જિસે મૈં નજાત દૂં ? ઈસી તરહ ઔર બાતેં ભી ફરમાતે હૈં. જબ તક ફજરકા વકત હો નહીં જાતા, યૂં હી ફરમાતે રેહતે હૈં. (ઈબ્ને માજહ)

હદીસ :– અશરએ ઝિલહજ્જાકે દિનોંકી ઈબાદતકે બરાબર અલ્લાહકે નઝદીક દૂસરે દિનોંમેંસે કિસી દિનકી ઈબાદત નહીં હૈ, ઈન દિનોંમેં હર દિનકા રોઝા એક સાલકે રોઝોંકે બરાબર હૈ, ઔર ઈનમેં હર રાતકા કિયામ (ખડે હોના) શબે કદ્રમેં કિયામ કરનેકે બરાબર હૈ. (મિશ્કાત)

હર મુશ્કિલકે લિયે નમાઝ

જબ કોઈ મુસીબત પેશ આએ, રંજ ઔર ગમ હો, ખૌફ ઔર હિરાસ હો, દુશ્મનકા ડર હો, સખ્ત આંધી હો, ઝલઝલા હો, બિજલી ગિરે, તાઊન યા હયઝા ફૈલે તો અલ્લાહકી તરફ રૂજૂઅ કરે ઔર નફલ નમાઝેં અપને-અપને ઘરોંમેં પળ્હે ઔર નમાઝકે ઝરીએ અલ્લાહ તઆલાસે મદદ માંગે. કુરઆન શરીફમેં ઈરશાદ હૈ.

તર્જુમા :- અય ઈમાનવાલો ! મદદ માંગો સબર ઔર નમાઝકે સાથ.

હઝરત હુઝૈફા (રદિ.) ફરમાતે હૈં કે અલ્લાહકે રસૂલ (સ.અ.વ.) કો કોઈ મુશ્કિલ પેશ આતી થી, તો ઝટ નમાઝમેં લગ જાતે થે. (અબૂ દાઊદ)

ઝરૂરી તમ્બીહ :- પિછલે સફહાતમેં જો નમાઝેં ઔર ઉનકે ફઝાઈલ ઔર તરીકે હમને લિખ્ખે હૈં વો હદીસસે સાબિત હૈં. બે-ખટક ઉનપર અમલ કર સકતે હૈં. લેકિન બહોતસે વાઈઝોં ઔર સુફિયોંને મહીનોં ઔર રાતોંકી નમાઝકે તરીકે ઔર સવાબ ખૂદ બનાકર કિતાબોંમે છાપ દિયે હૈં. કિતાબ રૂકને દીન મેં ઐસી બહોતસી નમાઝેં લિખ્ખી હૈં, ઉન પર અમલ ન કરો. શબે બરાતકી નમાઝકા કોઈ ખાસ તરીકા સાહિબે શરીઅત (સ.અ.વ.) સે સાબિત નહીં ઔર આશૂરાકે દિન ઔર રજબકી પેહલી રાત યા ઉસ્કી સત્તાઈસવીં રાતકો નફલ ઔર ઉન્કે ફઝાઈલ ઘળે હુએ હૈં, નેકીકે નામસે બિદઅતમેં ન ફંસ જાઓ.

ઝકાતકા બયાન

ઝકાત ઈસ્લામકા તીસરા રૂકન હૈ. જિસ પર ઝકાત ફર્ઝ હુઈ ઔર ઉસને ઝકાત અદા ન કી, તો ઉસ્કો બળા અઝાબ હોગા. હઝરત રસૂલે મકબૂલ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા હૈ કે જિસ્કો અલ્લાહ તઆલાને માલ દિયા, ફિર ઉસને ઝકાત અદા ન કી, તો કિયામતકે દિન ઉસ્કા માલ ઝેહરીલા ગંજા સાંપ બના દિયા જાએગા, જિસ્કી આંખોં પર દો સિયાહ નુક્તે હોંગે, વો સાંપ ઉસકે ગલેમેં તૌકકી તરહ લિપટ જાએગા. ફિર ઉસ્કે દોનૂં જડબે પકળ કર નોચેગા ફિર યૂં કહેગા કે મૈં તેરા માલ હું, મૈં તેરા ખઝાના હું.

સાથ હી હઝરત રસૂલે મકબૂલ (સ.અ.વ.) ને યે ભી ફરમાયા હૈ કે જિસ્કે પાસ સોના ચાંદી હો (ઔર) ઉનમેંસે ઉસ્કા હક અદા ન કરે, તો જબ કિયામતકા દિન હોગા, ઉસ્કે (અઝાબ દેનેકે લિયે) આગકી તખ્તિયાં બનાઈ જાએંગી, ફિર ઉસ્કો દોઝખકી આગમેં ગરમ કરકે ઉસ્કી કરવટોં ઔર માથે ઔર પીઠ (યા'ની) કમરકો દાગ દિયા જાએગા ઔર ફિર જબ ઠંડી હો જાવેગી, તો ફિર ગરમ કર લી જાએંગી. ઉસ દિનમેં (જિસે કિયામતકા દિન કેહતે હૈં) ઔર જો પચાસ હઝાર બરસકા હોગા યહાં તક કે બન્દોંકે દરમિયાન ફૈસલા હો (ઉસ્કો યેહી અઝાબ દિયા જાતા રહેગા), પસ વો (હિસાબકે નતીજેમેં) અપના રાસ્તા જન્નતકી તરફ યા દોઝખકી તરફ દેખ લેગા. (મિશ્કાત)

9 અલ્લાહ તઆલાને કુરઆન શરીફમેં જગહ જગહ ઝકાત

અદા કરનેકા હુકમ ફરમાયા હૈ. આલિમોંને બતાયા હૈ કે કુરઆન શરીફમેં ૩૨ જગહ નમાઝકે સાથ ઝકાત અદા કરનેકા હુકમ હે ઔર જહાં જહાં સિર્ફ ઝકાતકા હુકમ હે, વો ઈસ્કે અલાવા હૈ. પારા અલિફ–લામ–મીમમેં અલ્લાહ તઆલાને ફરમાયા હૈ.

ઔર નમાઝ કાઈમ કરો ઔર ઝકાત અદા કરો ઔર જો કુછ અપની જાનોં કે લિયે કોઈ ભલાઈ પહેલેસે ભેજ દોગે, અલ્લાહકે પાસ પા લોગે.

ઔર હઝરત રસૂલે મકબૂલ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા હૈ કે બિલા શુબા અલ્લાહને ઝકાત ઈસી લિયે ફર્ઝકી હૈ કે બાકી માલકો પાકીઝા બના દે ઔર યે ભી ફરમાયા કે બિલા શુબા તુમ્હારે ઈસ્લામકી તકમીલ ઈસમેં હૈ કે માલોંકી ઝકાત અદા કરો. (તરગીબ વ તરહીબ)

ઝકાત રોકનેસે સૂખા (કહત) પળતા હૈ

હઝરત રસૂલે મકબૂલ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા હૈ કે જો લોગ ઝકાત રોક લેતે હૈં, અલ્લાહ ઉનપર સૂખે (કાળ) કી મુસીબત ડાલ દેતે હૈં.

દૂસરી હદીસમેં હૈ કે જો લોગ ઝકાત રોક લેતે હૈં, ઉસ્કી સઝામેં બારિશ રોક લી જાતી હૈ. અગર જાનવર (ભેંસ બૈલ વગૈરહ) ન હોતે તો (બિલકુલ હી) બારિશ ન હોતી.

ઝકાત કિસ પર ફર્ઝ હૈ ?

ઝકાત ફર્ઝ હોનેકે લિયે બહોત બળા માલદાર હોના

ઝરૂરી નહીં હે, જો મર્દ યા ઔરત સાડે બાવન તોલા ચાંદી યા સાડે સાત તોલા સોના યા ઉનમેંસે કિસી એકકી કીમતકે રૂપિયે યા સોદાગરીકે માલકા માલિક હો, વો શરીઆતમેં માલદાર હે ઔર ઉસ પર ઝકાત ફર્ઝ હે.

મસ્અલા :– ઝકાત ફર્ઝ હોનેકે લિયે યે શર્ત હે કે ઉસ માલ પર સાલ ગુઝર જાએ, જિસ્કે પાસ સાડે બાવન તોલા ચાંદી યા સાડે સાત તોલા સોના યા ઉનમેંસે કિસી એકકી કીમતકા રૂપિયા યા સોદાગરીકા માલ એક સાલ રહે, તો ઉસપર ઝકાત ફર્ઝ હે. અગર સાલ પૂરા હોનેસે પેહલે માલ જાતા રહા તો ઝકાત ફર્ઝ ન હોગી.

મસ્અલા :– સોને–ચાંદીકે ઝેવર ઔર બરતન ઔર સચ્ચા ગોટા ઔર ઠપ્પા કપડોંમેં લગા હુવા હો, ચાહે અલાહિદા રખ્ખા હો, ચાહે યે ચીઝેં ઈસ્તે'માલ હોતી હોં, ચાહે યૂંહી રખ્ખી હોં, ગરઝ કે સોને–ચાંદીકી હર ચીઝમેં ઝકાત ફર્ઝ હે.

મસ્અલા :– કિસીકે પાસ ન તો સાડે બાવન તોલા ચાંદી હે, ન સાડે સાત તોલા સોના હે, બલ્કે સોના ઔર થોડી ચાંદી હે, તો અગર દોનૂંકી કીમત મિલાકર સાડે બાવન તોલા ચાંદી યા સાડે સાત તોલા સોનાકે બરાબર હો જાએ તો ઝકાત ફર્ઝ હો જાએગી.

મસ્અલા :– કિસીકે પાસ સો રૂપિયે થે, ફિર સાલ પૂરા હોનેસે પેહલે પેહલે પચાસ રૂપિયે ઔર મિલ ગએ તો ઈન પચાસ રૂપિયોંકા હિસાબ અલગ ન કરેંગે, બલ્કે જબ પેહલેસે રખ્ખે હુએ સો રૂપિયેકા સાલ પૂરા હોગા તો ઉસ

વકત ઈન પચાસકો મિલાકર પૂરે ડેઢ઼સો (૧૫૦) રૂપિયેકી ઝકાત દેની હોગી.

મસ્અલા :– કિસીકે પાસ કુછ સોના હે ઔર કુછ ચાંદી હે ઔર કુછ સોદાગરીકા માલ હૈં, તો સબકો મિલાકર દેખો, અગર ઈસ્કી કીમત સાડે બાવન તોલા ચાંદી યા સાડે સાત તોલા સોનેકે બરાબર હો જાએ તો ઉસપર ઝકાત ફર્ઝ હે. અગર ઉસ કીમતસે કમ હો તો ઝકાત ફર્ઝ નહીં.

મસ્અલા :– કિસીકે પાસ દો સો રૂપિયે હૈં, ઔર એકસો રૂપિયે ઉસ પર કર્ઝ હે તો એક સો રૂપિયેકે ઉપર ઝકાત દેના ફર્ઝ હે.

મસ્અલા :– જિસ માલ પર ઝકાત ફર્ઝ હો, સાલ પૂરા હોને પર ઉસ પૂરે માલકા ચાલીસવાં હિસ્સા યા ચાલીસવેં હિસ્સેકી કીમત અદા કરે.

મસ્અલા :– ઝકાતકી રકમસે મસ્જિદ બનાના, લાવારિસ મુર્દેકે કફન-દફનમેં લગાના દુરૂસ્ત નહીં, ઝકાત અદા હોનેકી શર્ત યે હે કે જિસ્કો ઝકાત દેના દુરૂસ્ત હો, ઉસ્કો ઝકાતકી રકમકા માલિક બના દિયા જાએ.

મસ્અલા :– સય્યદોંકો ઝકાતકા પૈસા દેના દુરૂસ્ત નહીં અગરચે ગરીબ હો, ઔર ઉનકો લેના ભી હલાલ નહીં.

મસ્અલા :– માં-બાપ, દાદા, દાદી, નાના, નાની, બેટા, બેટી, પોતા, પોતી, ઔર ઉન સબકો ઝકાતકી રકમ દેનેસે ઝકાત અદા ન હોગી જિનસે સાહિબે ઝકાત પૈદા હુવા હે યા જો ઉસ્સે પૈદા હુવા હે.

મસ્અલા :– ભાઈ, બહેન, ભતીજી, ભાન્જી, ચચા,

ફૂફી, ખાલા, મામૂં ઈન લોગોંકો ઝકાત દેના દુરૂસ્ત હે, બશર્તેકે ઝકાતકે હકદાર હોં, બલ્કે ઉનકો ઝકાત દેનેસે દોહરા (ડબલ) સવાબ મિલતા હે.

મસ્અલા :– જિસ્કે પાસ ઈતના માલ હોં યા ઝરૂરતસે ઝિયાદહ ઈતના સામાન હો જો સાડે બાવન તોલા ચાંદીકી કીમતકા હો સકતા હે તો ઉસ્કો ઝકાત દેના દુરૂસ્ત નહીં હે ઔર જિસ્કી હૈસિયત ઈસ્સે કમ હો ઉસ્કો ઝકાત દે સકતે હૈં. બહોતસી ઔરતેં બેવા હોતી હૈં. મગર ઉનકે પાસ ઈતના ઝેવર હોતા હે કે જિસ પર શરીઅતમેં ઝકાત ફર્ઝ હોતી હે. ઉનકો ઝકાત દેનેસે ઝકાત અદા ન હોગી.

મસ્અલા :– ઝકાતકી નિય્યત કિયે બગૈર રૂપિયા દે દિયા તો ઝકાત અદા ન હુઈ. વો નફ્લી સદકા હુવા, ઐસા હો જાએ તો ઝકાત ફિરસે અદા કરે. ઝકાત અદા કરનેકે લિયે યે ઝરૂરી હે કે ઝકાતકે હકદારકો ઝકાતકા માલ અદા કરતે વક્ત ઝકાત અદા કરનેકી નિય્યત હો યા ખાસ રકમ ઝકાતકી નિય્યતસે અલગ રખ દી હો, જિસ્મેંસે કભી કભી ફકીરોં ઔર મિસ્કીનોંકો દેતા રહે.

ઝરૂરી તમ્બીહ :– ઝકાતકા હિસાબ ચાંદસે હે યા'ની માલ હોને પર જબ ચાંદકે હિસાબસે બારહ મહીને ગુઝર જાવે તો ઝકાત ફર્ઝ હો જાતી હે. બહોતસે લોગ અંગ્રેજી મહીનોંસે ઝકાતકા હિસાબ રખતે હૈં. ઉસ્મેં દસ દિનકી દેર તો હર સાલ હો હી જાતી હે ઔર ઈસ્કે અલાવા ૩૬ સાલમેં એક સાલકી ઝકાત કમ હો જાએગી જો અપને ઝિમ્મે કર્ઝ રહેગી.

બૈતુલ્લાહકા હજ

હજ ઈસ્લામકા ચોથા રૂકન હૈ ઔર ઈસ્લામમેં હજકી ઈતની બળી અહમિય્યિત હૈ કે હઝરત રસૂલે કરીમ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા કે જિસ્કો વાકઈ મજબૂરીને યા ઝાલિમ બાદશાહને યા સફરસે રોકનેવાલે મર્ઝને હજ્સે નહીં રોકા ઔર ઉસને હજ નહીં કિયા તો ઉસ્કો ચાહિયે કે અગર ચાહે તો યહૂદી હોનેકી હાલતમેં મર જાએ ઔર ચાહે તો નસરાની હોનેકી હાલતમેં મર જાએ. (મિશ્કાત)

બહોતસે મર્દો ઔર ઔરતોં પર હજ ફર્ઝ હોતા હૈ, લેકિન પૈસેકી મુહબ્બતમેં ઔર દુનિયાકે ફંદોંમેં ફંસ કર હજ નહીં કરતે ઔર બગૈર હજ કિયે મર જાતે હૈં, દેખો ઐસે લોગોં કે લિયે કૈસી સખ્ત વઈદ ફરમાઈ, ઔર બહોતસે લોગ હજકો જાના ચાહતે હૈં મગર ઈસ સાલ ઔર અગલે સાલકે ફેરમેં બરસોં લગા દેતે હૈં, યે લોગ ભી બુરા કરતે હૈં.

હઝરત રસૂલે મકબૂલ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા હૈ કે જિસે હજ કરના હો, જલ્દી કરે. (અબૂ દાઉદ)

મૌતકી કયા ખબર હૈ કે કબ આ ખળી હો, હજ ફર્ઝ હોતે હી ઉસી સાલ હજકો રવાના હો જાઓ.

હજકી ફઝીલત

હઝરત રસૂલે મકબૂલ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા હૈ કે જિસને અલ્લાહકે લિયે ઐસા હજ કિયા જિસ્મેં ગંદી બાતેં ન

કી ઔર ગુનાહ ન કિયે, વો ઐસા વાપસ હોગા જૈસે ઉસ્કી માંને આજહી ઉસ્કો જના હે યા'ની બચ્ચાકી તરહ બે-ગુનાહ હો જાએગા. ઔર આપને યે ભી ઈરશાદ ફરમાયા હૈ કે નેકીસે ભરે હુએ હજકા બદલા જન્નતકે સિવા કુછ નહીં. (મિશ્કાત)

નેકીસે ભરા હુવા હજ વો હે જો દિખાવે, શોહરત ઔર શેખીકે લિયે ન કિયા જાએ, બલ્કે સિર્ફ અલ્લાહ તઆલાકી રઝાકે લિયે હો ઔર ઉસ્મેં ગુનાહોંસે પરહેઝ હો ઔર લળાઈ ઝગળા ન કિયા હો.

હજકી તરહસે ઉમરહ ભી એક ઈબાદત હે. વો ભી મક્કા શરીફમેં હોતા હે ઔર ઉસ્મેં હજકી તરહ કુછ કામ કરને પળતે હૈં. હુઝૂરે અકરમ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા હે કે હજ ઔર ઉમરહકો જાનેવાલે અલ્લાહ તઆલાકે મહેમાન હૈં, (ઉનકા ઈતના બળા મરતબા હે કે) અગર અલ્લાહ તઆલાસે દુઆ કરે તો વો કબૂલ કરે ઔર ઉસ્સે મગ્ફિરત તલબ કરે તો બખ્શ દે. ઔર યે ભી ઈરશાદ ફરમાયા કે હજ ઔર ઉમરહ તંગદસ્તી ઔર ગુનાહોંકો ઈસ તરહ દૂર કર દેતે હૈં, જૈસે આગકી ભઠ્ઠી લોહેકી ઔર સોનેકી ઔર ચાંદીકી ખરાબીકો દૂર કર દેતી હે. (મિશ્કાત)

હજ કિસ પર ફર્ઝ હે ?

જિસ્કે પાસ ઝરૂરતસે ઝિયાદહ ઈતના ખર્ચ હો કે સવારી પર દરમિયાની દરજેકે ગુઝારેકે સાથ ખાતે પીતે મક્કા શરીફ તક જાકર ઔર હજ કરકે આ જાએ ઔર

બાલ–બચ્ચોંકા ખર્ચ પીછે છોળ જાનેકે લિયે હો, ઉસ્કે ઝિમ્મે હજ ફર્ઝ હો જાતા હૈ.

મસ્અલા :– અગર કિસીકે પાસ સિર્ફ ઈતના ખર્ચ હૈ કે મક્કા શરીફ તક સવારી પર આના જાના હો સકતા હૈ મગર મદીના મુનવ્વરહ તક પહોંચનેકા ખર્ચ નહી હૈ, તો ઉસ પર ભી હજ ફર્ઝ હો જાતા હૈ.

મસ્અલા :– હજ ઉમ્ર ભરમેં બસ એક બાર ફર્ઝ હૈ, અગર કઈ હજ કિયે તો એક ફર્ઝ, બાકી સબ નફ્લ હોંગે. નફ્લ હજકા ભી બળા સવાબ હૈ.

મસ્અલા :– લળકપનમેં માં–બાપકે સાથ અગર કિસીને હજ કર લિયા હો તો વો નફ્લ હજ હૈ, અગર માલદાર હૈ તો જવાન હોનેકે બા'દ ફિર હજ કરના ફર્ઝ હૈ.

મસ્અલા :– હજ કરનેકે લિયે ઔરતકે સાથ ઉસ્કે શૌહર યા કિસી મહરમકા હોના ઝરૂરી હૈ. મહરમ ઉસ્કો કેહતે હૈં જિસ્સે કભી ભી નિકાહ દુરૂસ્ત ન હો, જૈસે બાપ, સગા ભાઈ, સગા મામૂ, વગૈરહ. મહરમકા બાલિગ હોના ઝરૂરી હૈ, નાબાલિગ યા ઐસે બદ દીન મહરમકે સાથ જાના દુરૂસ્ત નહીં જિસ પર ઈત્મીનાન ન હો.

મસ્અલા :– જબ ઔરતકે પાસ માલ હો ઔર ઉસ્કો મહરમ ભી મિલ જાએ તો હજકો ચલી જાએ, ફર્ઝ હજસે શૌહરકા રોકના દુરૂસ્ત નહીં, અગર રોકે તબ ભી ચલી જાએ.

મસ્અલા :– ઔરત જો ઉસ્કા મહરમ હજ કરાનેકે લિયે જાએ, ઉસ્કા ખર્ચ ભી ઔરતકે ઝિમ્મે હૈ. હાં અગર વો મહરમ ખૂદ ન લે તો ઔર બાત હૈ. જૈસે ઐસી શકલ હો કે ઉસ પર હજ

ભી ફર્ઝ હો ઔર વો અપને હજકે લિયે જા રહા હો.

મસ્અલા :– અગર સારી ઉમ્ર ઐસા મહરમ ન મિલા જિસ્કે સાથ ઔરત હજકા સફર કર લે તો હજ કરનેકા ગુનાહ ન હોગા, લેકિન મરતે વકત વારિસોંકો વસિય્યત કરના વાજિબ હૈ કે મેરી તરફસે હજ્જે બદલ કરા દેના. મરનેકે બા'દ વારિસ કિસી આદમીકો ખર્ચ દેકર ભેજ દેં જો ઉસ્કી તરફસે હજ કર આએ, ઐસા કરનેસે ઉસ બેચારીકી તરફસે હજ અદા હો જાએગા.

મદીના મુનવ્વરહકી ઝિયારત

હજકે બા'દ યા પેહલે અગર કુદરત હો તો મદીના શરીફ જાકર હઝરત રસૂલે મકબૂલ (સ.અ.વ.) કી ઝિયારતકે લિયે રોઝએ અકદસ પર ઝરૂર જાએ. રસૂલે મકબૂલ (સ.અ.વ.) ને ઈરશાદ ફરમાયા કે જિસને બૈતુલ્લાહકા હજ કિયા ઔર મેરી ઝિયારત ન કી, ઉસને મુઝ પર ઝુલ્મ કિયા,

(તરગીબ વ તરહીબ)

હજ કરને જાઓ તો આં હઝરત (સ.અ.વ.) કી ઝિયારતકે લિયે મદીના શરીફ ભી ઝરૂર પહોંચો.

રમઝાન શરીફકે રોઝે

રમઝાન શરીફકે રોઝે હર બાલિગ મર્દ ઔર બાલિગ ઔરત પર ફર્ઝ હૈં. ઈસ્લામકે પાંચોં અરકાન જિન પર ઈસ્લામકી બુનિયાદ હૈ, ઉનમેં રમઝાન શરીફકે રોઝે રખના

ભી હૈ. બહોતસે મર્દ ઔર ઔરતેં, બીડી, સિગરેટ યા પાન ખાનેકી આદત હોનેકી વજહસે યા ભૂખ ઔર પ્યાસકે ડરસે રોઝે નહીં રખતે હૈં. મગર કબ્ર ઔર હશ્રકી સખ્તિયોં ઔર દોઝખકી ભૂખ ઔર દૂસરે અઝાબોંસે બચનેકી ફિકર નહીં કરતે. ખુદાકી ના-ફરમાની કરનેકી વજહસે મરનેકે બા'દ અઝાબ હોંગે. ઉન્કે સામને કુછ ઘંટોંકી ભૂખ ઔર પ્યાસ ઔર પાન, બીડી સિગરેટસે બચકર ઝરાસી તકલીફ જો હોતી હૈ, ઉસ્કી કુછ હકીકત નહીં.

હઝરત રસૂલે મકબૂલ (સ.અ.વ.) ને ઈરશાદ ફરમાયા કે રોઝે ઔર કુરઆન બન્દેકે લિયે (અલ્લાહસે) સિફારિશ કરેંગે કે પરવરદિગાર! તૂ ઈસ્કો બખ્શ દે ઔર ઈસ પર રહમ ફરમા. રોઝા કહેગા કે અય રબ મૈંને ઈસ્કો દિનમેં ખાનેસે ઔર નફસકી ખ્વાહિશોંસે રોક દિયા થા, ઈસ લિયે મેરી સિફારિશ ઈસ્કે હકમેં કબૂલ ફરમા. ઔર કુરઆન કહેગા કે અય રબ! ઈસને રાતકો નમાઝમેં મુઝે ખળે હોકર પઢા ઔર મૈંને ઉસ્કો રાતકે સોનેસે રોક દિયા, ઈસ લિયે ઈસ્કે હકમેં આપ મેરી સિફારિશ કબૂલ ફરમાઈ યે. મતલબ યે હૈ કે દોનૂંકી સિફારિશ કબૂલ કર લી જાએગી. (મિશ્કાત)

રોઝેદારકા અલ્લાહકે નઝદીક બળા દરજા હૈ. હઝરત રસૂલે ખુદા (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા કે રોઝેદારકે મુંહકી બદબૂ અલ્લાહ તઆલાકે નઝદીક મુશ્કકી ખુશ્બૂસે ભી ઉમદા હૈ. ઔર યે ભી ઈરશાદ ફરમાયા કે રોઝેદારકે લિયે દો ખુશિયાં હૈં. એક ખૂશી ઉસ વકત હાસિલ હોતી હૈ, જબકે ઈફ્તાર કરતા હૈ. દૂસરી ખૂશી ઉસ વકત હોગી, જબકે વો અપને

પરવરદિગારસે મુલાકાત કરેગા. (મિશ્કાત)

રમઝાનકા રોઝા હરગિઝ ન છોળો, સખ્ત બીમારી યા લંબે સફરકી વજહસે રોઝા અગર છૂટ જાએ તો જલ્દી ઉસ્કી કઝા રખ લો, હર ચીઝકા મૌસમ હોતા હે. મૌકે મૌકેસે હર ચીઝકી કીમત બળ્હતી રેહતી હૈ, યે રમઝાન શરીફકે રોઝોંકી ઈતની બળી અહમિય્યત ઔર કીમત હે કે ઈસ્કે બારેમેં હઝરત રસૂલે મકબૂલ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા કે જિસને બગૈર કિસી શરઈ ઈજાઝત યા બગૈર કિસી ઐસે મર્ઝકે (જિસ્મેં બા'દમેં રોઝા રખનેકી નિય્યતસે ઉસે રોઝા છોળનેકી ઈજાઝત હે) રમઝાનકા એક રોઝા છોળ દિયા તો અગર સારી ઉમ્ર ઉસ્કે રોઝે રખ્ખે તબ ભી ઉસ રોઝેકા બદલા નહીં હો સકતા. (મિશ્કાત)

અગરચે કઝા રખનેસે હુકમકી તા'મીલ હો જાએગી, મગર દર્જેકે એ'તિબારસે વો બાત કહાં જો રમઝાનકા રોઝા રખકર હાસિલ હોતી હૈ.

રમઝાન શરીફમેં એક ફર્ઝકા સવાબ સત્તર (૭૦) ફર્ઝોંકે સવાબકે બરાબર મિલતા હૈ, ઈસ મુબારક મહીનામેં શૈતાન બાંધ દિયે જાતે હૈં, રહમતકે દરવાઝે ખોલ દિયે જાતે હૈં.

ઈસ મહીનામેં ખાસ તૌરસે ફર્ઝ નમાઝકી પાબંદી કરતે હુએ નફલ નમાઝ ઔર કુરઆનકી તિલાવઝ ઝિયાદહસે ઝિયાદહ કરો ઔર રાતકો તરાવીહ પળ્હો. લા ઈલાહ ઈલ્લલ્લાહ ઝિયાદહ પળ્હના. જન્નતકા સવાલ ઔર દોઝખકે અઝાબસે અલ્લાહકી પનાહ માંગના, ઈન બાતોંકા ખ્યાલ

રખ્ખો ઔર અમલ કરો. ઈસ મુબારક મહીનેમેં સખાવત બહોત કરો, મોહતાજોં કો ખૂબ દો, ભૂખોંકો ખાના ખિલાઓ, નોકરોંકા કામ હલ્કા કરો ઔર રોઝેદારોંકો રોઝા ઈફ્તાર કરાયા કરો.

ઈસ મહીનેમેં શબે કદ્ર ભી હોતી હૈ. જિસ્મેં ઈબાદત કરના હઝાર મહીનોંકી ઈબાદતસે બેહતર હૈ. રમઝાનકે આખિરી દસ દિનોંમેં ૨૧, ૨૩, ૨૫, ૨૭, ઔર ૨૯ ઈન તારીખોંમેં જો રાતેં આતી હૈં, ઉનમેં રાત ભર ખૂબ ઈબાદત કરો, ઈનમેંસે કોઈ ન કોઈ શબે કદ્ર હોતી હૈ.

એ'તિકાફ

રમઝાનકી બીસવીં તારીખકો સૂરજ છુપનેસે પેહલે એ'તિકાફમેં બૈઠ જાવે ઔર ઈદકા ચાંદ નઝર આ જાએ તો એ'તિકાફકી જગહસે નિકલ આએ.

હઝરત રસૂલે મકબૂલ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા કે એ'તિકાફ કરનેવાલા ગુનાહોંસે મેહફૂઝ રેહતા હૈ. ઔર ઉસ્કો ઉન નેકિયોંકે કરનેકા સવાબ ભી મિલતા હૈ જો બે એ'તિકાફવાલે ચલ ફિર કર કરતે હૈં.

મસ્અલા :– મર્દોંકો ઐસી મસ્જિદમેં એ'તિકાફ કરના દુરૂસ્ત હૈ જિસ્મેં પાંચોં વકત જમાઅતસે નમાઝ હોતી હૈ. ઔર ઔરત અપને ઘરકી મસ્જિદમેં યા'ની ઉસ જગહ એ'તિકાફ કર લે જો ઘરમેં નમાઝ પઢને કે લિયે મુકર્રર કર રખ્ખી હૈ. ઔર અગર કોઈ જગહ મુકર્રર ન હો

તો ઘરકે કિસી કોનેકો મુકર્રર કરકે એ'તિકાફકે લિયે બૈઠ જાએ.

મસ્અલા :– એ'તિકાફકી જગહસે પેશાબ, પાખાનાકે લિયે નિકલના દુરૂસ્ત હૈ, ખાને-પીનેકી ચીઝેં મસ્જિદમેં મંગાકર ખા લેવે.

મસ્અલા :– યે જો મશ્હૂર હૈ કે એ'તિકાફમેં હોતે હુએ કિસીસે બાત કરના દુરૂસ્ત નહીં યે ગલત હૈ. બલ્કે મસ્જિદકી હદમેં હોતે હુએ બાત કરના, ઘરકા કામ કાજ બતાના ભી દુરૂસ્ત હૈ.

તમ્બીહ :– ફર્ઝ રોઝા હો યા નફ્લ રોઝા હર હાલમેં રોઝાકી ઈઝ્ઝત કરો યા'ની રોઝા રખકર ગીબત, ચુગલી, ઝૂઠ, ગાલી ઔર બુરી નઝરીસે પરહેઝ કરો ઔર હર ગુનાહસે બચો, હર ગુનાહ હર હાલતમેં બુરા ઔર બરબાદ કરનેવાલા હૈ, મગર રોઝેકી હાલતમેં ગુનાહ કરનેસે રોઝેકી બરકત ઔર રોનક ઔર ઉસ્કા ફાઈદા ખત્મ હો જાતા હૈ ઔર સવાબ ભી કાફી કમ હો જાતા હૈ.

હઝરત રસૂલે મકબૂલ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા હૈ કે બહોતસે રોઝેદાર ઐસે હોતે હૈં જિન્કો ભૂખ પ્યાસકે અલાવા કુછ હાસિલ નહીં હોતા, કયૂંકે વો રોઝેકા ફાઈદા ઔર સવાબ ગીબત, ઝૂઠ ચુગલી ઔર દૂસરે ગુનાહોંમેં પળકર ખો દેતે હૈં.

ઔર યે ભી ફરમાયા કે જો શખ્સ (રોઝા રખકર) ઝૂઠી બાતોં ઔર ખરાબ કામોંકો ન છોળે. તો અલ્લાહકો ઉસ્કી કુછ ઝરૂરત નહીં કે વો શખ્સ અપના ખાના પીના છોળ દે.

(મિશ્કાત)

ઝરૂરી મસાઈલ

મસ્અલા :– બિલા ઈખ્તિયાર ખૂદ બ–ખૂદ કય હો ગઈ તો રોઝા નહીં ટૂટા, ચાહે જિસ કદર ભી હો જાએ, અલબત્તા અગર અપને ઈખ્તિયારસે કય કી ઔર ઈતની કય હુઈ જિસ્સે મુંહ ભર સકે તો રોઝા ટૂટ ગયા. ઔર અગર થોળીસી કય આઈ હે જો મુંહ ભર નહીં હે તો રોઝા નહીં ટૂટા, અગરચે અપને ઈખ્તિયારસે કી હો.

મસ્અલા :– મુંહમેં અપને આપસે કય આ ગઈ, ફિર ઉસ્કો અપને ઈખ્યિારસે વાપસ લૌટા લી તો રોઝા ટૂટ ગયા.

મસ્અલા :– કોઈ ચીઝ ચખ કર થૂક દેનેસે રોઝા નહીં ટૂટતા, લેકિન બે ઝરૂરત ઐસા કરના મકરૂહ હે. હાં, અગર કિસી ઔરતકા શૌહર બદ મિઝાજ હો ઔર યે ડર હો કે સાલનમેં નમક કમ યા ઝિયાદહ હો જાનેસે બિગળેગા. ઉસ્કે લિયે ચખકર થૂક દેના દુરૂસ્ત હે.

મસ્અલા :– રાત સમઝકર સેહરી ખા લી, યા સૂરજ છુપા જાનકર ઈફ્તાર કર લિયા ઔર બા'દમેં મા'લૂમ હુવા કે સુબ્હ હો ચુકને પર સેહરી ખાઈ હે યા સૂરજ છુપનેસે પેહલે ઈફ્તાર કર લિયા હે તો ઈસ રોઝેકી કઝા ઝરૂરી હે.

મસ્અલા :– રમઝાનકે રોઝેમેં જાન બૂઝકર રોઝા યાદ હોતે હુએ કુછ ખા લિયા યા પી લિયા યા બીવીસે અપના ખાસ કામ નિકાલ લિયા, તો ઉસ્કો રોઝેકી કઝા ઔર કફ્ફારા દોનૂં ઝરૂરી હૈં.

કફ્ફારા :– યે હે કે એક ગુલામ આઝાદ કરે, અગર

ગુલામ ન મિલે યા મિલે મગર ઉસ્કી કીમત પાસ ન હો તો લગાતાર દો મહીનેકે રોઝે રખ્ખે. અગર રોઝે રખનેકી તાકત ન હો, તો સાઠ મિસ્કીનોંકો સુબ્હ ઔર શામ ખૂબ પેટ ભરકર ખાના ખિલા દે.

મસ્અલા :– રોઝેમેં મિસ્વાક કરના, સુરમા લગાના, તેલ લગાના દુરૂસ્ત હૈ. હાં, મંજન, ટૂથ પાઉડર, ટૂથ પેસ્ટ ઔર કોયલા વગૈરહસે રોઝેકી હાલતમેં દાંત સાફ કરના મકરૂહ હૈ.

મસ્અલા :– અગર રાતકો ગુસલ ફર્ઝ હો જાવે ઔર સુબ્હ હોનેસે પેહલે ગુસલ ન કર સકો, તો ઉસી હાલતમેં રોઝેકી નિય્યત કરો ઔર સુબ્હ હોને પર સૂરજ નિકલનેસે પેહલે પેહલે ગુસલ કરકે નમાઝ પઢ લો.

મસ્અલા :– અગર કિસી પર ગુસલ ફર્ઝ હો ઔર ઉસને રોઝેકી નિય્યત કર લી હો ઔર રોઝા રખ લિયા ઔર દિન ભર ગુસલ ન કિયા ઔર ન નમાઝ પઢી, તબ ભી રોઝા હો જાએગા ઔર રોઝા છોળનેકા ગુનાહ ન હોગા, અલબત્તા નમાઝ છોળનેકા ગુનાહ ઝરૂર હોગા.

મસ્અલા :– જબ સૂરજ છુપ જાનેકા યકીન હો જાએ તો રોઝા ઈફ્તાર કર લો, દેર ન લગાઓ.

મસ્અલા :– રોઝા બગૈર નિય્યતકે અદા નહીં હોતા હૈ. બગૈર નિય્યતકે ખાના પીના છોળ દેનેસે રોઝા ન હોગા. નિય્યત દિલકે ઈરાદેકા નામ હૈ, અગર ઝબાનસે નિય્યત કરના ચાહો તો સેહરી ખાકર યા ઉસ્સે પેહલે યૂં કેહ લો.

બિસૌમિ ગદિન્ નવૈતુ મિન્ શહરે રમઝાન.

ઈફ્તારકે વકત યે દુઆ પઢો.

અલ્લાહુમ્મ લક સુમ્તુ વ અલા રિઝકિક અફતર્તુ.

અય અલ્લાહ! મૈંને તેરે લિયે રોઝા રખ્ખા ઔર તેરી દી હુઈ રોઝીસે મૈંને રોઝા ખોલા. (મિશ્કાત)

હદીસ :– જબ તુમ ઈફ્તાર કરો, ખજૂરોંસે ઈફ્તાર કરો, કયૂંકે યે બરકતકી ચીઝ હૈ. પસ અગર ખજૂર ન મિલે તો પાનીસે ઈફ્તાર કર લો કયૂંકે પાની પાક કરનેવાલા હૈ. (તિરમિઝી)

મસ્અલા :– બગૈર સેહરીકે રોઝા હો જાતા હૈ, અલબત્તા સેહરી ખાના મુસ્તહબ હૈ, અગર ખ્વાહિશ ન હો તો તબ ભી પાની પીકર યા કુછ થોળા બહોત ખાકર સુન્નત અદા કર લે.

મસ્અલા :– એહતિલામ હો જાનેસે રોઝા નહીં ટૂટતા, ન મકરૂહ હોતા હૈ.

મસ્અલા :– ઈત્ર ઔર ફુલકી ખૂશ્બૂ સુંઘના રોઝેમેં જાઈઝ હૈ, લેકિન અગર લોબાન, અગરબત્તી વગૈરહકી ધુની સુલગાકર અપને ઈરાદેસે સુંઘના શુરૂ' કિયા ઔર ધુવાં હલકમેં ચલા ગયા તો રોઝા ટૂટ જાએગા. બીડી, સિગરેટ, સિગાર ઔર હુક્કા પીનેસે રોઝા ટૂટ જાતા હૈ.

મસ્અલા :– કુલ્લી કરતે વકત અગર હલકમેં પાની ચલા ગયા ઔર રોઝા યાદ થા તો રોઝા ટૂટ ગયા. કઝા વાજિબ હૈ.

મસ્અલા :– નાકકી રીંઠ સુળકકર નિગલ જાને ઔર અપને મુંહકા બલગમ યા રાલ યા લુઆબ (થૂક) નિગલ જાનેસે રોઝા નહીં ટૂટતા.

મસ્અલા :– રોઝેમેં નાસ લિયા યા કાનમેં તેલ ડાલા, તો રોઝા ટૂટ ગયા અગર કાનમેં પાની ડાલા યા ખૂદસે ચલા ગયા તો રોઝા નહીં ટૂટેગા.

સદકએ ફિત્રકા બયાન

મસ્અલા :– જો મુસલમાન ઈતના માલદાર હો કે ઉસ પર ઝકાત વાજિબ હે યા ઉસ પર ઝકાત તો વાજિબ નહીં, લેકિન ઝરૂરતકે સામાનસે ઝિયાદહ ઈતની કીમતકા માલ ઔર સામાન હે જિત્તની કીમત પ્રર ઝકાત વાજિબ હોતી હે, તો ઉસ પર ઈદકે દિન સદકા દેના વાજિબ હે; ચાહે વો સોદાગરીકા માલ હો યા સોદાગરીકા ન હો, ઔર ચાહે પૂરા સાલ ગુઝર ચુકા હો યા ન ગુઝરા હો. ઔર ઈસી સદકાકો શરઅમેં સદકએ ફિત્ર કેહતે હૈં.

મસ્અલા :– બેહતર યે હે ઈદકી નમાઝકો જાનેસે પેહલે હી સદકા દે દે, અગર પેહલે ન દિયા તો બા'દમેં ઝરૂર અદા કર દે.

મસ્અલા :– અગર કિસીને ઈદકે દિન સદકએ ફિત્ર ન દિયા તો મઆફ નહીં હુવા, અબ કિસી દિન દે દેના ચાહિયે.

મસ્અલા :– જિસને કિસી વજહસે રમઝાનકે રોઝે નહીં રખ્ખે, ઉસ પર ભી યે સદકા વાજિબ હે ઔર જિસને રોઝે રખ્ખે, ઉસ પર ભી વાજિબ હે.

મસ્અલા :– સદકએ ફિત્રમેં અગર ગેહૂં યા ગેહૂંકા આટા યા ગેહૂંકા સત્તૂ દે દે તો અસ્સી કે સેર યા'ની અંગ્રેજી તોલસે આધી છટાંક ઔર પૌને દો સેર બલ્કે એહતિયાતકે

લિયે પૂરે દો સેર યા કુછ ઔર ઝિયાદહ દેના ચાહિયે ક્યૂંકે ઝિયાદહ દેનેમેં કુછ હરજ નહીં હૈ, બલ્કે બેહતર હૈ. ઔર જવ યા જવકા આટા દે તો ઉસ્કા દો ગુના દેના ચાહિયે.

મસ્અલા :– અગર ગેહૂં યા જવ નહીં દિયે, બલ્કે ઈતને ગેહૂં યા જવકી કીમત દે દી, તો યે સબસે બેહતર હૈ.

મસ્અલા :– એક આદમીકા સદકએ ફિત્ર એક હી ફકીરકો દે દે યા થોળા થોળા કર કે કઈ ફકીરોંકો દે દે, દોનૂં બાતેં જાઈઝ હૈં.

મસ્અલા :– અગર કઈ આદમીયોંકા સદકએ ફિત્ર એક હી ફકીરકો દે દિયા તો યે ભી દુરૂસ્ત હૈ.

મસ્અલા :– સદકએ ફિત્ર અપની તરફસે દેના વાજિબ હૈ. લેકિન અગર ના બાલિગ ઔલાદ માલદાર હો તો બાપ કે ઝિમ્મે વાજિબ નહીં, બલ્કે ઉન્હીંકે માલસે અદા કરે. ઔર બાલિગ ઔલાદકી તરફસે કિસી હાલમેં દેના વાજિબ નહીં.

મસ્અલા :– બીવીકી તરફસે સદકએ ફિત્ર અદા કરના વાજિબ નહીં. અગર વો માલદાર હો તો ખૂદ અપને માલસે અદા કરે.

મસ્અલા :– સદકએ ફિત્રકે હકદાર ભી વોહી લોગ હૈં જો ઝકાતકે હકદાર હૈં.

કુરબાનીકા બયાન

મસ્અલા :– જિસ પર સદએ ફિત્ર વાજિબ હૈ, ઉસ પર બકર ઈદકે દિનોંમેં કુરબાની કરના ભી વાજિબ હૈ.

મસ્અલા :– બકર ઈદકી દસવીં તારીખસે લેકર બારહવીં તારીખકી શામ તક કુરબાની કરનેકા વકત હૈ, ચાહે જિસ દિન કુરબાની કરે, લેકિન કુરબાની કરનેકા સબસે બેહતર દિન બકર ઈદકા દિન હૈ, ફિર ગ્યારહવીં તારીખ, ફિર બારહવીં તારીખ.

મસ્અલા :– બકર ઈદકી નમાઝ હોનેસે પેહલે કુરબાની કરના દુરૂસ્ત નહીં હૈ, જબ નમાઝ પઢ ચુકે તબ કરે.

મસ્અલા :– દસવીં તારીખસે બારહવીં તક જબ જી ચાહે કુરબાની કરે, ચાહે દિનમેં, ચાહે રાતમેં, લેકિન રાતકો ઝબહ કરના બેહતર નહીં કે શાયદ કોઈ રગ કટે ઔર કુરબાની દુરૂસ્ત ન હો.

મસ્અલા :– અપની કુરબાની અપને હાથસે ઝબહ કરના બેહતર હૈ, ઔર અગર કિસી વજહસે દૂસરે કિસીસે ઝબહ કરવા લિયા તો યે ભી દુરૂસ્ત હૈ.

મસ્અલા :– કુરબાની કરતે વકત ઝબાનસે નિય્યત પઢના ઔર દુઆ પઢના ઝરૂરી નહીં હૈ. અગર દિલમેં ખ્યાલ કર લિયા કે મૈં કુરબાની કરતા હું ઔર ઝબાનસે કુછ નહીં પઢા, સિર્ફ બિસ્મિલ્લાહિ અલ્લાહુ અકબર કેહ કર ઝબહ કર દિયા તો ભી કુરબાની હો ગઈ. લેકિન અગર યાદ હો તો પઢ લેના બેહતર હૈ.

કુરબાનીકી દુઆ :– જબ કુરબાનીકે જાનવરકો ઝબહ કરનેકે લિયે લિટા દે તો યે પઢે.

ઈન્ની વજ્જહતુ વજ્હિય લિલ્લઝી ફતરસ્સમાવાતિ વલ્અર્ઝ અલા મિલ્લતિ ઈબ્રાહીમ

હનીફંવ્વમા અ-ન મિનલ્ મુશ્રિકીન. ઈન્ન સલાતી વ નુસુકી વ મહ્યાય વ મમાતી લિલ્લાહિ રબ્બિલ્ આલમીન. લા શરીક લહૂ વ બિઝાલિક ઉમિર્તુ વ અન્ મિનલ્ મુસ્લિમીન, અલ્લાહુમ્મ મિન્ક વ લક અન્.

મૈંને અપના રૂખ ઉસ ઝાતકી તરફ મોળ દિયા, જિસને આસમાનોં ઔર ઝમીનોંકો પૈદા ફરમાયા, ઈસ હાલમેં કે મૈં ઈસ ઈબ્રાહીમ હનીફકે મઝહબ પર હું. ઔર મૈં મુશ્રિકોંમેંસે નહી હું. બેશક મેરી નમાઝ ઔર મેરી ઈબાદતેં ઔર મેરા મરના ઔર જીના સબ અલ્લાહકે લિયે હૈ જો રબ્બુલ આલમીન હૈ, જિસ્કા કોઈ શરીક નહી, ઔર મુઝે ઉસીકા હુકમ દિયા ગયા હૈ ઔર મૈં ફરમાંબરદારોંમેંસે હું. અય અલ્લાહ! યે કુરબાની તેરી તરફસે (હુકમ મિલનેકી વજહ હૈ) ઔર તેરેહી લિયે હૈ.

અન્ કે બા'દ અપના યા જિસ્કી તરફસે ઝબહ કર રહા હો, ઉસ્કા નામ લેવે.

ઈસ્કે બા'દ બિસ્મિલ્લાહિ અલ્લાહુ અકબર કેહ કર ઝબહ કર લે.

મસ્અલા :– બકરા, બકરી, ભેળ, દુમ્બા, ગાય, બેલ, ભેંસ, ભેંસા, ઊંટ, ઊંટની ઈતને જાનવરોંકી કુરબાની દુરૂસ્ત હૈ. ઈનકે અલાવા કિસી જાનવરકી કુરબાની દુરૂસ્ત નહીં.

મસ્અલા :– ગાય, બેલ; ભેંસ, ભેંસા, ઊંટ, ઊંટનીમેં સાત આદમી શરીક હોકર કુરબાની કરેં, તો યે ભી દુરૂસ્ત હૈ, લેકિન શર્ત યે હૈ કે કિસીકા હિસ્સા સાતવેં હિસ્સેસે કમ ન હો, ઔર સબકી નિય્યત કુરબાનીકી હો. અગર કિસીકી નિય્યત

સિર્ફ ગોશ્ત ખાનેકી હો, તો કિસીકી ભી કુરબાની દુરૂસ્ત ન હોગી.

મસ્અલા :– કુરબાનીમેં સાલ ભરસે કમકી બકરી દુરૂસ્ત નહીં. ઔર ગાય, ભેંસ, દો સાલકે હોં તબ ઉન્કી કુરબાની દુરૂસ્ત હૈ, ઉસ્સે કમ ઉમ્રકી નહીં. ઔર ઊંટ પાંચ સાલસે કમકા દુરૂસ્ત નહીં. ભેળ યા દુમ્બા ભી એક સાલસે કમકા દુરૂસ્ત નહીં. લેકિન અગર છ માહકી ભેળ યા દુમ્બા ભી ઈતના મોટા તાઝા હો કે સાલવાલેકે બરાબર મા'લૂમ હોતા હૈ, તો ઉસ્કી કુરબાની દુરૂસ્ત હોનેકા ફતવા ભી કુછ ઉલમાને દિયા હૈ.

મસ્અલા :– જો જાનવર અંધા હો યા કાના હો યા જિસ્કી એક આંખકી તિહાઈ રોશની ચલી ગઈ હો યા જિસ્કા તિહાઈ કાન યા તિહાઈ દુમ કટ ગઈ હો યા જો ઐસા લંગળા હૈ કે એક પાંવ રખતા હી નહીં, યા રખતા હૈ લેકિન ઉસ્સે ચલ નહીં સકતા. તો ઉસ્કી કુરબાની દુરૂસ્ત નહીં.

મસ્અલા :– ઈતના દુબલા મરયલ જાનવર જિસ્કી હડ્ડિયોંમેં ગૂદા ન રહા હો, ઉસ્કી ભી કુરબાની દુરૂસ્ત નહીં.

મસ્અલા :– ખસ્સી જાનવરકી કુરબાની દુરૂસ્ત હૈ.

મસ્અલા :– કુરબાનીકા ગોશ્ત આપ ખાવે, ઘરવાલોંકો ઔર મેહમાનોં ઔર પળોસિયોંકો ખિલાવે, સદકા ખૈરાત કરે, સબ ઠીક હૈ, લેકિન અગર ગોશ્તકા તિહાઈ હિસ્સા પૂરા સદકા કર દે તો ઝિયાદહ બેહતર હૈ.

મસ્અલા :– કુરબાનીકી ખાલ અપને કામમેં લા સકતા હૈ, ઔર અગર ખૈરાત કર દે તો યે બેહતર હૈ, લેકિન ઈસ્કો

બેચ કર ઉસ્કે દામ ખૂદ નહીં રખ સકતા, અગર બેચ દી તો કીમત ઝરૂરી સમઝ કર ખૈરાત કર દે.

મસ્અલા :- કુરબાનીકે ખાલકે દામ મસ્જિદમેં યા કિસી ઈમામ ઔર મુઅઝ્ઝિન ઔર મુદર્રિસકી તન્ખ્વાહમેં નહીં લગા સકતે.

આખિરતકે મુસાફિરકા બયાન

ગુસલ ઔર કફન ઔર દફન,

જબ કિસી મુસલમાનકી મૌત કરીબ આ જાએ ઔર જાન નિકલને લગે તો ઉસ્કો ચિત લિટા દો ઔર ઉસ્કે પાંવ કિબ્લાકી તરફ કર દો ઔર સર ઊંચા કર દો તાકે મુંહ કિબ્લાકી તરફ હો જાએ ઔર ઉસ્કે પાસ બૈઠ કર ઝોર ઝોરસે કલિમહ તય્યિબહ પઢો તાકે તુમસે સુનકર વો ભી પઢ લે, લેકિન ઉસ્સે યે મત કહો કે પઢ, ઈસ લિયે કે વો સખ્ત મુશ્કિલકા વકત હૈ ખુદા ન કરે વો પઢનેસે ઈન્કાર કર દે યા મુંહસે કુછ ઔર નિકલ જાએ. સૂરએ **યાસીન શરીફ** પઢનેસે મૌતકી સખ્તી કમ હોતી હૈ, ઉસ્કે સરહાને યા કિસી દૂસરી જગહ ઉસ્કે પાસ બૈઠકર યાસીન શરીફ પઢ દો યા કિસીસે પઢવા દો. જબ રૂહ નિકલ જાએ તો ઉસ્કા મુંહ કિસી કપડેસે ઈસ તરહ બાંધ દો કે ઠોડીકે નીચેસે નિકલ કર દોનૂં જબડોંસે સર પર લે જાકર બાંધ દો, તાકે મુંહ ન ફૈલ જાએ ઔર પાંવકે દોનૂં અંગૂઠે મિલાકર બાંધ દો ઔર આંખેં બંદ

કર દો ઔર બંદ કરતે વકત યે પઢ્હો.

બિસ્મિલ્લાહિ વ અલા મિલ્લતિ રસૂલિલ્લાહિ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ વજ્ અલ્ અલ્લાહુમ્મ મા ખરજ ઈલૈહિ ખૈરમ્ મિમ્મા ખરજ અન્હુ.

ફિર ઉસ્કો ચાદર વગૈરહ ઓઢ્હાકર નેહલાનેકા ઈન્તિઝામ કરો.

મસ્અલા :- ઉસ્કે પાસ લોબાન વગૈરહ કોઈ ખુશ્બૂ સુલગા દો. હૈઝ ઔર નિફાસવાલી ઔરત ઔર જિસ પર ગુસલ ફર્ઝ હો, ઉસ્કે પાસ ન રહે, ઔર જબ તક ઉસ્કો ગુસલ ન દે દિયા જાએ ઉસ્કે પાસ કુરઆન શરીફ પઢ્હના દુરૂસ્ત નહીં હૈ.

મય્યિતકો નેહલાના

જબ નેહલાનેકા ઈરાદા કરો કિસી તખ્ત યા બળે તખ્તકો (જિસ પર ગુસલ દેના હો) લોબાન યા અગર બત્તીકી ધુની તીન બાર યા પાંચ યા સાત બાર દે દો, ફિર મુર્દેકો ઉસ પર લિટા દો ઔર ઈસ્કે પેહને હુએ કપળે અલગ કર દો ઔર ઉસ્કી નાફસે ઘુટને તક એક કપળા સતર છુપાનેકે લિયે ડાલ દો, બેરીકે પત્તે ડાલ કર ગરમ કિયે હુએ પાનીસે, ઔર પત્તે ન હો તો સાદા ગરમ પાનીસે ગુસલ દેના શુરૂ' કરો, તેઝ ગરમ ન હો.

પેહલે મુર્દેકો ઈસ્તિન્જા કરાઓ, લેકિન ઉસ્કી રાનોં ઔર ઈસ્તિન્જેકી જગહકો હાથ ન લગાઓ ઔર ઉસ પર નિગાહ ભી ન ડાલો, બલ્કે અપને હાથમેં કોઈ કપળા લપેટ લો ઔર જો કપળા નાફસે લેકર રાનોં તક પળા હૈ, ઉસ્કે

અંદર અંદર ધુલાઓ, ફિર ઉસ્કો વુઝૂ કરા દો. લેકિન ન કુલ્લી કરાઓ, ઔર ન નાકમેં પાની ડાલો, પેહલે મુંહ ધુલા દો. ફિર દોનૂં હાથ કોહનિયોં સમેત, ફિર સરકા મસહ, ફિર દોનૂં પાંવ ધુલા દો, ઔર મુંહ ઔર કાનોંમેં રૂઈ ભર દો, તાકે વુઝૂ કરાતે ઔર નેહલાતે વકત પાની અંદર ન જાને પાએ. જબ વુઝૂ કરા ચુકો તો સરકો ગુલે ખેરૂ યા ઔર કિસી ચીઝસે જિસ્સે સાફ હો જાએ, મલ કર ધોઓ, ફિર મુર્દેકો બાઈં કરવટ પર લિટાકર નીમ ગરમ પાની તીન બાર સરસે પૈર તક ડાલો, યહાં તક કે બાઈં કરવટ તક પાની પહોંચ જાએ, ફિર દાહની કરવટ પર લિટા દો ઔર ઈસી તરહ સરસે પૈર તક તીન બાર ઈતના પાની ડાલો કે દાહની કરવટ તક પહોંચ જાએ. ઈસ્કે બા'દ મુર્દેકો અપને બદનકા ટેક લગા કર બિઠાઓ ઔર ઉસ્કે પેટકો ધીરે ધીરે મલો, અગર કુછ પાખાના વગૈરહ નિકલે તો પૂંછકર ધો ડાલો ઔર વુઝૂ ઔર ગુસલમેં ઉસ્કે નિકલનેસે કોઈ નુકસાન નહીં, ઈસ્કે બા'દ ફિર બાઈં કરવટ પર લિટાઓ ઔર કાફૂર પળા હુવા પાની સરસે પાંવ તક તીન બાર ડાલો.

કફ્નાના

મર્દકો તીન કપળોંમેં ઔર ઔરતોંકો પાંચ કપળોંમેં કફ્ન દેના સુન્નત હે, સબકી તફ્સીલ યે હે.

૧. **ઈઝાર**, સરસે લેકર પાંવ તક,

૨. **ચાદર**, જો ઈઝારસે એક હાથ બળી હો, ઈસ્કો લિફાફા કેહતે હૈં.

૩. **કુરતા**, ગલેસે લેકર પાંવ તક, જિસમેં ન આસ્તીનેં હોં, ન કલિયા હોં ઉસ્કો કફ્નની ભી કેહતે હૈં. યે તીનોં કપળે મર્દ ઔર ઔરત દોનૂંકે કફ્નમેં હોતે હૈં. ઔરતકે કફ્નમેં દો કપળે જો ઝિયાદહ હૈં વો યે હૈં.

૧. એક **સર બંદ**, જો તીન હાથ લંબા હો.

૨. દૂસરા **સીના બંદ**, જો છાતીસે લેકર રાનોં તક હો.

કબ્રસ્તાન લે જાતે વકત જો ચાદર ઉપર ડાલતે હૈં વો કફ્નસે અલગ હે, લેકિન ઔરતકે જનાઝે પર ચાદર ડાલના પર્દેકી વજહસે ઝરૂરી હે ઔર મર્દકે જનાઝે પર ડાલના ઝરૂરી નહીં હે. આમ તૌરસે મર્દકે કફ્નમેં ઉપરકી ચાદરકે અલાવા દસ ગઝ કપળા ખર્ચ હોતા હે ઔર ઔરતકે લિયે ઉપરકી ચાદર લેકર ૨૨ ગઝ લગતા હે ઔર બચ્ચેકા કફ્ન ઉસ્કી હાલતકે મુનાસિબ લિયા જાએ.

જબ કફ્નાનેકા ઈરાદા કરો તો ચારપાઈ પર પેહલે લિફાફા ઉસ પર ઈઝાર, ફિર ઉસ પર કફ્નીકા વો હિસ્સા જો મય્યિતકે નીચે રહેગા બિછા દો, ઔર કફ્નીકે ઉસ હિસ્સેકો જો ઉપર રહે, સમેટ કર સરહાનેકી તરફ રખ દો. ફિર મુર્દેકો ગુસલવાલે તખ્તસે ઉઠાકર કિસી કપળેસે ઉસ્કા સારા બદન પૂંછકર ફૈલાએ હુએ કફ્ન પર ધીરેસે લિટા દો, ઔર કફ્નીકે ઉસ હિસ્સેકો જો સરહાનેકી તરફ સમેટકર રખ્ખા હે, મુર્દેકે ગલેમેં ડાલકર પૈરોંકી તરફ બળ્હા દો, ઔર સર ઢાંકનેકે લિયે જો કપળા ઉસ્કે બદન પર પેહલેસે હે ઉસ્કો નિકાલ દો. સર ઔર ડાળ્હી પર ઔર સિજદહ કરનેકી જગહ યા'ની પેશાની, નાક, દોનૂં હથેલિયોં ઔર પાંવકે દોનૂં

પંજોં પર કાફૂર મલ દો, ફિર ઈઝારકા બાયાં પલ્લા લોટકર ઉસ પર દાયાં પલ્લા લોટ દો. ફિર લિફાફાકો ભી ઈસ તરહ કર દો ઔર એક કત્તર લેકર સરહાને ઔર પાયન્તી (પૈરકી તરફ) ચાદર (યા'ની લિફાફા) કે કોનોંકો બાંધ દો. યે મર્દકે કફનાનેકા તરીકા હૈ.

અગર જનાઝા ઔરતકા હો તો ઉસ્મેં યૂં કરો કે કુરતા પેહનાકર સરકે બાલોંકે દો હિસ્સે કરકે કુરતેકે ઉપર સીના પર ડાલ દો, એક હિસ્સા દાહની તરફ ઔર એક હિસ્સા બાઈ તરફ રહે. ઈસ્કે બા'દ સર બંદ સર પર ઔર બાલોં પર ડાલ દો, ઉસ્કો ન બાંધો, ન લપેટો. ઉસ્કે બા'દ ઈઝાર લપેટો પેહલે બાઈ તરફ લપેટો ફિર દાહની તરફ, ઈસ્કે બા'દ સીના બંદ બાંધો, ફિર ચાદર લપેટો, પેહલે બાઈ તરફ ફિર દાહની તરફ. ઈસ્કે બા'દ સરહાને ઔર પાયન્તી (પૈરકી તરફ) કફનમેં ગિરહ દે દો, કફનાનેકે બા'દ જનાઝેકી નમાઝ ઔર દફનાનેમેં જલ્દી કરો, જનાઝેકી નમાઝકા તરીકા પેહલે ગુઝર ચુકા હૈ.

દફનાના

જબ જનાઝેકી નમાઝસે ફારિગ હો જાએ તો દફન કર દેં. દફન કરના ભી ફર્ઝે કિફાયા હૈ. જબ દફનકે લિયે જનાઝેકો કબ્રસ્તાનમેં લે ચલેં તો તેઝ કદમ ચલેં, લેકિન દૌડે નહીં, જનાઝેકે સાથ પૈદલ ચલના મુસ્તહબ હૈ.

મસ્અલા :– જનાઝા લે જાતે વકત કોઈ દુઆ યા ઝિક્ર

(જૈસે લા ઈલાહ ઈલ્લલ્લાહ યા અલ્લાહુ અકબર) ઉંચી આવાઝસે પઢના બિદઅત હૈ ઔર ધીમી આવાઝસે ભી કોઈ ખાસ ઝિક્ર સાબિત નહીં, અગર ધીરે ધીરે કુછ પઢે ઔર જનાઝા લે જાનેકી સુન્નત ન સમઝે તો યે પઢ સકતા હૈ.

મસ્અલા :– જબ કબર તૈયાર હો જાએ તો મય્યિતકો કિબ્લાકી તરફસે કબરમેં ઉતારે, જિસ્કા તરીકા યે હૈ કે જનાઝેકો કબરસે કિબ્લાકી તરફ રખ્ખા જાએ ઔર ઉતરનેવાલે કિબ્લા રૂખ ખળે હોકર મય્યિતકો કબરમેં ઉતારે.

મસ્અલા :– કબરમેં રખતે વકત **બિસ્મિલ્લાહિ વ બિલ્લાહિ વ અલા મિલ્લતિ રસૂલિલ્લાહ** કેહના મુસ્તહબ હૈ.

મસ્અલા :– મય્યિતકો કબરમેં રખ કર દાહને પેહલૂ પર કિબ્લા રૂખ લિટા દેના મસનૂન હૈ.

મસ્અલા :– કબરમેં રખ કર દોનૂં ગિરહેં ખોલ દો, જો સરહાને ઔર પૈરકી તરફ ખુલ જાનેકે ડરસે લગાઈ ગઈ થીં.

મસ્અલા :– ઔરતકો કબરમેં રખતે વકત પરદા કરના મુસ્તહબ હૈ. ઔર અગર મય્યિતકા બદન ઝાહિર હોનેકા ખતરા હો તો પરદા કરના વાજિબ હૈ.

મસ્અલા :– કબરમેં મસનૂન તરીકા પર લિટા કર કબર બંદ કર દેં, કબર ભરનેકે લિયે મિટ્ટી ડાલને લગે તો હર શખ્સ દોનૂં હાથોંસે મુઠ્ઠી ભરકર તીન બાર ડાલે.

પેહલી બાર **મિન્હા ખલકનાકુમ**

ઔર દૂસરી બાર **વ ફીહા નુઈ દુકુમ**

ઔર તીસરી બાર **વ મિન્હા નુખ્રિજુકુમ તારતન્ ઉખ્રા,** પઢે.

મસ્અલા :– કબરકો એક બાલિશ્તસે ઝિયાદહ ઉંચી બનાના મકરૂહ તહરીમી હૈ.

પક્કી કબર બનાનેકી સખ્તીસે મમાનિઅત હદીસ શરીફમેં આઈ હૈ, ઈસ લિયે ઈસ્સે પરહેઝ કરે,

તમ્બીહાત

૧. કુછ કપળે લોગોંને કફનકે સાથ ઝરૂરી સમઝ રખ્ખે હૈં હાલાંકે વો કફને મસનૂનમેં નહીં હૈં. મય્યિતકે તર્કેસે ઉનકા ખરીદના જાઈઝ નહીં, વો યે હૈં.

(ક) **જા-નમાઝ**, સવા ગઝ લમ્બી, ચૌદહ ગિરહ ચૌળી.

(ખ) **પટકા**, લંબાઈ ડેઢ ગઝ, ચૌળી ચૌદહ ગિરહ. યે મુર્દેકો કબરમેં ઉતારનેકે લિયે હોતા હૈ.

(ગ) **બિછોના**, લમ્બાઈ ઢાઈ ગઝ, ચૌળી સવા ગઝ, યે ચાર પાઈ પર બિછાનેકે લિયે હોતા હૈ.

(ઘ) **દામની**, લમ્બાઈ દો ગઝ, ચૌળી સવા ગઝ, દૌલત મંદીકે મુતાબિક ૪ ગઝસે ૭ તક જો મોહતાજોંકો દેતે હૈં.

(ચ) ચાદર બળી, લંબાઈ ૩ ગઝ, ચૌળી પૌને દો ગઝ, જો ચાર પાઈ કો ઢાંક લેતી હૈ, ઔર ગો યે ચાદર પરદેકે એહતિમામકી વજહસે ઔરતકે જનાઝે પર ડાલના ઝરૂરી હૈ, મગર કફનકા હિસ્સા નહીં, જિસકા કફનકે રંગકા હોના ઝરૂરી નહીં, પરદેકે લિયે કોઈ ભી કપળા કાફી હો સકતા હૈ.

૨. અગર જા–નમાઝ વગૈરહકી ઝરૂરત કભી ખ્યાલમેં આએ તો ઘરકે કપળે કામકે હો સકતે હૈં મય્યિતકે તર્કેસે ઝરૂરી નહીં, યા કોઈ રિશ્તેદાર અપને માલસે ખરીદ દે.

૩. ગુસલ ઔર કફ્નકે સામાનસે અગર કોઈ ચીઝ ઘરમેં મૌજૂદ હો ઔર પાક ઔર સાફ હો તો ઉસ્કે ઈસ્તે'માલમેં હરજ નહીં.

૪. યે જો દસ્તૂર હૈ કે મુર્દેકે ઈસ્તે'માલકે કપળે યા બરતન વગૈરહ ખૈરાત કર દિયે જાતે હૈં, યે વારિસોંકી ઈજાઝતકે બગૈર હરગિઝ જાઈઝ નહીં, ઔર અગર વારિસોંમેં કોઈ ના–બાલિગ હો, તબ તો ઈજાઝત દેને પર ભી ઐસા કરના જાઈઝ ન હોગા. પેહલે માલ તકસીમ કરે, ફિર બાલિગ અપને હિસ્સેમેંસે જો ચાહે, શરીઅતકે મુતાબિક ઈસાલે સવાબકે લિયે ખર્ચ કરે.

વ આખિરૂ દઅ્વાના અનિલ્હમ્દુ લિલ્લાહિ રબ્બિલ્ આલમીન. વસ્સલાતુ વસ્સલામુ અલા સય્યિદિ રુસુલિહી સય્યિદિના મુહમ્મદિંવ્વ આલિહી વ અસ્હાબિહી અજ્મઈન.

તમ્મત બિલ્ ખૈરિ વ બિહી અમ્મત.

ગુજરાતી કિતાબોના નામ

ગુજ. ફઝાઈલે આ'માલ કંથરીયા ટાઈપ
ગુજ. ફઝાઈલે આ'માલ (અરબી વગર)
ગુજ. ફઝાઈલે આ'માલ દુવુમ (અરબી સાથે)
ગુજ. ફઝાઈલે સદકાત (અરબી વગર)
ગુજ. ફઝાઈલે સદકાત ભાગ ૧–૨ (અરબી સાથે)
ગુજ. ફઝાઈલે હજ અરબી સાથે
ગુજ. રાહે નજાત (હ. મૌ. મુહમ્મદ ઉમર સા.)
ગુજ. હુસૂલે જન્નતકા તરીકા
ગુજ. મર્દ ઔરતકે મખસૂસ મસાઈલ
ગુજ. દઅવત વ તબ્લીગ (મૌ. મુહમ્મદ ઉમર સા. કી તબ્લીગી તકરીરેં)
ગુજ. પાકીઝા ઝિંદગી (હ. મૌ. મુહમ્મદ ઉમર સા.)
ગુજ. બાગે જન્નત યા'ની ખુદાઈ બાગ
ગુજ. સાસરે જતી દીકરીને
ગુજ. મરનેકે બા'દ કયા હોગા
ગુજ. સીરતે સરકારે મદીના ભાગ – ૧ – ૨
ગુજ. આઈનએ નમાઝ
ગુજ. કબરની પેહલી રાત
ગુજ. કયામત ક્યારે આવશે
ગુજ. મોતકા મંઝર
ગુજ. મોતકી યાદ
ગુજ. મુસ્લિમ પતિ પત્ની (નાની)
ગુજ. ઔરતોંકી નમાઝ
ગુજ. મિટ્ટીકા ઘર
ગુજ. ખસાઈલે નબવી (સ.)
ગુજ. માં–બાપના હકો
ગુજ. કફન દફનના એહકામો
ગુજ. મેરી નમાઝ
ગુજ. નુરાની નમાઝ મઅ અરબી મતન બા શરઈ તસ્વીર
ગુજ. નુરાની નમાઝ બા શરઈ તસ્વીર મઅ તરીકએ ફાતેહા
ગુજ. ઈસ્લામ કયા હય
ગુજ. તા'લીમુલ ઈસ્લામ મુકમ્મલ ચાર ભાગ મુજલ્લદ
ગુજ. પ્યારે રસૂલ (સ.) કી પ્યારી બાતેં
ગુજ. મસનૂન મકબૂલ દુઆઓ

અને નમાઝ
ગુજ. મસનૂન મકબૂલ ૧૫૧ દુઆઓ
ગુજ. ફઝાઈલે તિજારત
ગુજ. હજ અને ઉમરહની
સરળ તરતીબ
ગુજ. હજનો તરીકો
ગુજ. હજ અને ઉમરહ
ગુજ. તારીખે ઈસ્લામ
ગુજ. નુરાની નમાઝ અરબી સાથે
ગુજ. ખ્વાબ ઔર તા'બીર
ગુજ. સહીહ બુખારી શરીફ
ગુજ. મુસલમાન પતિ-પત્ની (મોટી)
લેખક : મો. હથુરાણી સા.
ગુજ. બહેનોંકી મેહફિલ
ગુજ. બેહિશ્તી ઝેવર ભાગ – ૧૧
મુજલ્લદ
ગુજ. રૂહાની કહાનિયાં
ગુજ. જઝાઉલ આ'માલ યા'ની
આ'માલકા બદલા
ગુજ. મસનૂન નમાઝની ચાલીસ
હદીસો
ગુજ. હમારી દુઆ ક્યૂં કબૂલ
નહી હોતી
ગુજ. મો'મિનકી સુબ્હો શામ
ગુજ. ગુલદસ્તએ અતફાલ
ગુજ. જવાનીકા અનમોલ ખઝાના

ગુજ. તિબ્બે નબવી (સ.)
ગુજ. રસૂલુલ્લાહ (સ.) કી સુન્નતેં
ગુજ. હઝરતજી (રહ.) કી તકરીરેં
ગુજ. ઈસ્લામી નામોનો સંગ્રહ
ગુજ. જન્નતના ચાલીસ રસ્તા
ગુજ. નિકાહ ખ્વાનીનું રજીસ્ટર
મુજલ્લદ
ગુજ. ગુજરાતી અરબી ઝરૂરૂલ
મુસ્લિમીન કંથારીયા ટાઈપ
ગુજ. હિદાયતકે મોતી
ગુજ. આદાબે ઝિંદગી
ગુજ. છ ગુનેહગાર ઔરતેં
ગુજ. મરનેસે પેહલે મૌતકી
તૈયારી કીજિયે
ગુજ. નેક કામમેં દેર ન કીજિયે
ગુજ. ઈસ્લાહી ખુત્બાત
ગુજ. ઝિકરૂલ્લાહ ઔર ઈત્મીનાને
કલ્બ
ગુજ. ખસાઈલે મુસ્તફા
ગુજ. રસૂલે અકરમ (સ.અ.વ.)
કે આંસૂ
ગુજ. તકવાકે ઈન્આમાત
ગુજ. બદ નઝરીકા ઈલાજ
ગુજ. ઉસ્વએ રસૂલે અકરમ (સ.)
ગુજ. હિસ્ને હસીન મુતરજમ
અરબીકે સાથ

ઉર્દૂ કિતાબોના નામ

ઉર્દૂ તોહફએ ખ્વાતીન (સા'ની સુસરાલ જાનેવાલી બેટીકો નસીહત)
ઉર્દૂ. સીરતે અંબિયા વ સહાબા વ તાબેઈન
ઉર્દૂ. માં–બાપકી નસીહત બેટીકો
ઉર્દૂ. નફસકે ધોકેસે બચનેકા ઈલાજ
ઉર્દૂ. ઈસ્લામકે નામવર સિપેહસાલાર
ઉર્દૂ. નમાઝ
ઉર્દૂ. ગુલ્દસ્તએ અતફાલ
અરબી. રાતકો પઢનેકી ચીઝેં
અરબી. મુખ્તસર હિઝબુલ આ'ઝમ

આ સિવાય મદ્રસાઓ અને મકતબોમાં ચાલતા ઉર્દૂ રિસાલા, ફારસી, અરબી, હિન્દી, ઈંગ્લીશ તેમજ દરેક દરસી ગેરદરસી કિતાબો છૂટક તેમજ હોલસેલ ભાવે મળશે.

★★★★★

નોટ : ટપાલ વ્યવહાર પર પુરતું ધ્યાન આપવામાં આવશે. માલ મંગાવતી વખતે કિતાબોનો જે ભાવ હશે તે લેવામાં આવશે, જેની નોંધ લેશો.

★★★★★

ખતીબ કિતાબ ઘર અને કલીમ બુક ડીપો અમદાવાદના પ્રકાશનો પણ અમારે ત્યાંથી મળશે.

પબ્લીશર્સ
નુરાની કુતુબખાના
મુ.પો. છાપી, જી. બનાસકાંઠા
પીન – ૩૮૫૨૧૦
☎ : દુકાન : ૭૦૧૧૨ ઘર : ૭૦૧૭૬

હમારી બેહતરીન નામી
ઇસ્લામી કીતાબેં ગુજરાતીમેં

ગુજ. બાગે જન્નત યા'ની ખુદાઇ બાગ   ગુજ. જન્નતાના ચાલીસ રસતા

ગુજ. મરનેસે પેહલે મૌતકી તૈયારી કીજીયે   ગુજ. સાસરે જતી દીકરીને

ગુજ. રુસુલે જન્નતકા તરીકા   ગુજ. મિટ્ટીકા ઘર   ગુજ. હિદાયતકે મોતી

ગુજ. નુરાની નમાઝ બા શરઇ તસવીર મ-અ તરીકએ ફાતેહા

ગુજ. મર્દ ઔરતકે મખસુસ મસાઇલ   ગુજ. સહીહ બુખારી શરીફ

ગુજ. તા'લીમુલ ઇસ્લામ મુકમ્મલ ચાર ભાગ મુજલ્લદ

ગુજ. મરનેકે બા'દ કયા હોગા   ગુજ. મસનૂન મકબૂલ ૧૫૧ દુઆઓ

ગુજ. મુસ્લિમ પતિ પત્ની (નાની)   ગુજ. મુસલમાન પતિ-પત્ની (મોટી)

ગુજ. ઇસ્લામ કયા હૈ   ગુજ. તારીખે ઇસ્લામ   ગુજ. મીશ્કાત શરીફ

ગુજ. ઔરતોંકી નમાઝ   ગુજ. બહિશ્તી ઝેવર ભાગ - ૧૧ મુજલ્લદ

ગુજ. શયતાનકી સવાનેહ ઉમરી   ગુજ. રસૂલલ્લાહ (સ.) કી સુન્નતેં

ગુજ. પ્યારે રસૂલ (સ.) કી પ્યારી બાતેં   ગુજ. નુરાની નમાઝઅરબી સાથે

ગુજ. મસનૂન મકબૂલ દુઆઓ અને નમાઝ   ગુજ. ખ્વાબ ઔર તા'બીર

ગુજ. ઉસ્વએ રસૂલે અકરમ (સ.અ.વ.) ભાગ ૧ - ૨

નુરાની કુતુબખાના

રેલ્વે સ્ટેશનની સામે, મુ.પો. છાપી,
જી. બનાસકાંઠા, (ઉ.ગુજ.) પીન - ૩૮૫૨૧૦
(૦૨૭૩૯) (ઓ) ૭૦૧૧૨, (ઘર) ૭૦૧૭૬